

Kommuneplanens arealdel 2015–2027

Planbeskrivelse

pr.22.03.2017

*Til 3. gangs høring og offentlig ettersyn,
KOM-sak 003/17*

Innhold

1 INNLEDNING	2
1.1 OM KOMMUNEPLANENS AREALDEL	2
1.1.1 Bakgrunn og formål	3
1.1.2 Planprosess og medvirkning	3
1.1.2.1 Organisering	3
1.1.2.2 Fremdrift	3
1.1.2.3 Planbehandlinger	4
1.1.3 Plandokumenter	4
1.2 FØRINGER FOR PLANARBEIDET	5
1.2.1 Nasjonale føringer	5
1.2.1.1 Viktige lover	5
1.2.1.2 Nasjonale forventninger av 2015	6
1.2.1.3 Statlige planretningslinjer, planbestemmelser og arealplaner	6
1.2.1.4 Andre viktige dokumenter	7
1.2.2 Regionale føringer	8
1.2.2.1 Regional planstrategi 2012-2016	8
1.2.2.2 Viktige planer og dokumenter	8
1.2.3 Kommunale føringer	9
1.2.3.1 Overordna strategier	9
1.2.3.2 Planprogram for kommuneplanens arealdel 2012-2024	10
1.2.3.3 Kommunale planer og dokumenter	10
2 PLANBESKRIVELSE	12
2.1 OMRÅDEBESKRIVELSE	12
2.1.1 Delområde 1 – Ringebu og Fåvang	12
2.1.2 Delområde 2 – Fjellområdene på vestsida (unntatt Kvitfjell)	13
2.1.3 Delområde 3 – Fåvang østfjell	13
2.1.4 Delområde 4 – Måsåplassen, Øksendalen, Pulla, Tann, Annolseter, Skotten, Brekkom	14
2.1.5 Delområde 5 – Venabygdsfjellet	14
2.1.6 Delområde 6 - Skjerdingsgen	14
2.1.7 Delområde 7 - fjellområdene	14
2.2 SÆRLIGE HENSYN OG MÅLGRUPPER	15
2.2.1 Barn og unge	15

2.2.2 Folkehelse	16
2.2.3 Klima	17
2.3 RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE – ROS.....	18
2.3.1 Skred og flom	18
2.3.2 Radon	19
2.3.3 Ulykker	19
2.3.4 Forurensning og stråling	20
2.3.5 Beredskapstiltak.....	20
2.4 BEBYGGELSE OG ANLEGG	21
2.4.1 Boligbebyggelse	21
2.4.1.1 Planreserve	21
2.4.1.2 Ny vurdering av avsatt areal i gjeldende kommunedelplaner.....	22
2.4.1.3 Ønsket fremtid	26
2.4.1.4 Strategier for boligbygging – eneboliger	27
2.4.1.5 Planbestemmelser til boligareal	31
2.4.1.6 Strategier for konsentrert boligbygging og leiligheter i sentrumsområdene	31
2.4.2 Fritidsbebyggelse	31
2.4.2.1 Planreserve	32
2.4.2.2 Vurdering av areal i gjeldende kommunedelplaner	33
2.4.2.3 Ønsket fremtid	33
2.4.2.4 Strategier for fritidsbebyggelse	35
2.4.2.5 Planbestemmelser for fritidsbebyggelse	43
2.4.3 Sentrumsformål.....	45
2.4.3.1 Ønsket framtid	46
2.4.3.2 Strategier for sentrumsområdene	47
2.4.3.3 Planbestemmelser i sentrumsområdene.....	50
2.4.4 Næringsområder	52
2.4.4.1 Planreserve	53
2.4.4.2 Ønsket framtid	57
2.4.4.3 Strategier for næringsområder	57
2.4.4.4 Planbestemmelser	61
2.4.5 Offentlig tjenesteyting.....	61
2.4.5.1 Ønsket framtid	62
2.4.5.2 Skoler - strategi	62
2.4.5.3 Helseinstitusjoner - strategi.....	64
2.4.5.4 Andre offentlige tjenester - strategi	64

2.4.6 Idrettsanlegg	66
2.4.6.1 Ønsket framtid	66
2.4.6.2 Strategier	66
2.4.7 Råstoffutvinning	67
2.4.7.1 Strategier	68
2.4.7.2 Masseuttak-Gudbrandsdalslågen og sideelver	71
2.4.8 Andre typer anlegg	72
2.4.8.1 Miljøstasjoner	72
2.4.9 Kombinerte formål	72
2.4.9.1 Bolig/næring/forretning	72
2.5 SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR	72
2.5.1 Ønsket framtid	73
2.5.2 Strategier	74
2.6 GRØNNSTRUKTUR	76
2.6.1 Strategier	76
2.7 LNF-OMRÅDER	76
2.7.1 Ønsket framtid	77
2.7.2 LNF med spredt boligbygging	77
2.7.3 LNF med spredt fritidsbebyggelse	78
2.7.4 LNF med spredt næringsbebyggelse	80
2.8 BRUK OG VERN AV VASSDRAG	80
2.9 SÆRLIGE HENSYN – HENSYNSSONER	81
2.9.1 Sikring, støy og faresoner	81
2.9.1.1 Faresone – flomfare	81
2.9.1.2 Faresone – skredfare	81
2.9.1.3 Faresone – høyspenningsanlegg	82
2.9.1.4 Sikringssone – vannverk	82
2.9.1.5 Sikringssone – Hafjell værradar	82
2.9.1.6 Støysoner	82
2.9.2 Særlige hensyn til landbruk, landskap, natur m.m.	82
2.9.2.1 Friluftsliv langs vann og vassdrag	83
2.9.2.2 Kulturlandskap i bygdene	83
2.9.2.3 Seterområder	83
2.9.2.4 Sikringssone – kirker	83
2.9.2.5 Villreinens leveområde	84
2.9.2.6 Buffersone (til villreinens leveområde)	86

2.9.2.7 Utviklingssone	86
2.9.2.8 Endringer i sonegrenser fra regional plan for Rondane-Sølnkletten	86
2.9.2.9 Kulturlandskap og kulturmiljø (H570_2)	87
2.9.2.10 Pilgrimsleden	87
2.9.3 Sone for båndlegging etter annet lovverk	87
2.9.3.1 Automatisk freda kulturminner	87
2.9.3.2 Båndlegging etter lov om naturvern og naturmangfoldloven	87
2.9.3.3 Båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven (H710_)	88
2.9.4 Sone med krav om felles planlegging	88
2.9.5 Sone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde	88
2.10 VIDEREFØRING AV KOMMUNDELPLAN	88
2.10.1 Videreføring av kommunedelplan for venabygdsfjellet	88
2.11 SAMLA VURDERING	89
2.11.1 Arealregnskap	89
2.12 FORHOLDET TIL GJELDENE PLANER	91
2.12.1 Videreføring og oppheving av kommunedelplaner	91
2.12.2 Videreføring av gjeldende reguleringsplaner	92
3 VEDLEGG	93

1 INNLEDNING

Innledningen forteller leser hva en kommuneplans arealdel er, og forbereder leser til selve planbeskrivelsen.

Del 1 sier om arealdelen generelt, hvilken betydning den har for kommunens planlegging og utvikling, og hvorfor den skal utarbeides/revideres. Planprosessen med fremdrift og medvirkning hører også under her. Til slutt beskrives de dokumentene som hører til arealdelen (planbeskrivelsen, bestemmelsene, kart, KU, temakart osv.)

- *Om kommuneplan, bakgrunn og formål, planprosess hittil og fremtidig, medvirkning, plandokumenter.*

Del 2 lister opp og beskriver føringer som danner rammer for planarbeidet og setter begrensninger/muligheter for de endelige planbestemmelsene og retningslinjene.

- *Nasjonale føringer (lover, forventninger, planretningslinjer, bestemmelser og arealplan, stortingsmeldinger, veiledere, rapporter), regionale føringer (planer, strategier, rapporter) og kommunale føringer (samfunnsdel, strategier, politiske retninger, planprogrammet, andre planer).*

Del 3 er fakta om Ringebu kommune, slik at leser får et innblikk i hvordan kommunen er og ser ut.

- *Naturgitte betingelser, gode og dårlige områder, demografi, bebyggelse, klima (typer info man finner i et leksikon).*

1.1 OM KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument, og består av en samfunnsdel og en arealdel. Den gir rammer for virksomhetenes planer og tiltak, og planer for bruk og vern av arealer i kommunen.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealplanen skal vise sammenhengen mellom samfunnsutviklingen som behandles i samfunnsdelen og hvilke utslag og behov dette gir for arealbruken, og hvordan arealene samlet sett bør disponeres for å løse oppgaver og behov som avklares i samfunnsdelen. Arealplanen er et verktøy til å gjennomføre samfunnsdelen, samtidig som den skal være utformet i et langsiktig perspektiv. Kommuneplanens arealdel er bindende for framtidig arealbruk.

Kommuneplanens arealdel omfatter arealkart, bestemmelser og en planbeskrivelse med konsekvensutredning.

1.1.1 Bakgrunn og formål

Gjeldende kommuneplanens arealdel er fra 1993 og det er et stort behov for revidering av denne. Spesielt gjelder dette for fjellområdene på østsida av Lågen, som ikke er omfattet av kommunedelplan for Venabygdsfjellet eller kommunedelplan for Fåvang Østfjell. Deler av kommunen er dekket av kommunedelplaner på lik linje med kommuneplanens arealdel. Prinsipielt vil det være et mål å lage et helhetlig og oppdatert plangrunnlag. Ved denne revideringen, er det lagt opp til å oppheve alle kommunedelplanene, med unntak av kommunedelplan for Kvitfjell.

Hovedformålet med kommuneplanens arealdel er å oppdatere planen i henhold til ny planlov og å vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling, som vist i kommuneplanens samfunnsdel, og gjeldende arealbruk.

Gjennom kommuneplanprosessen er det fokus på tilrettelegging av flere områder for boligbebyggelse, fritidsbebyggelse, næringsområder samt å ivareta viktige friluftsområder for allmennheten. Tettstedsutvikling er også et viktig tema.

1.1.2 Planprosess og medvirkning

1.1.2.1 Organisering

Kommunestyret er beslutningsmyndighet og utvalg for plan og teknisk (UPT) er styringsgruppe.

Administrativt har arbeidet vært organisert med en administrativ samordningsgruppe med rådmann, teknisk sjef, rådgiver strategi og utvikling, prosjektgruppa (kommuneplanlegger og to arealplanleggere) og landbrukssjef.

1.1.2.2 Fremdrift

Arbeidet med ny kommuneplan (arealdelen) ble igangsatt høsten 2012.

Dato	Innhold
20.11.12	Kommunestyret vedtar oppstart av planarbeidet og første gangs behandling av planprogram
28.11.12– 11.01.13	Planprogram ute til høring og offentlig ettersyn
13.12.12	Åpent møte vedrørende planprogram
28.01.13	Planprogram fastsatt i kommunestyret
21.03.13	Åpent møte vedrørende arealinnspill
25.04.13	Innspillsfrist
19.06.13	Åpent møte
15.10.13	Regionalt planforum
22.10.13	Åpent temamøte om reiseliv, fritidsbebyggelse, skiløyper/brøyting, landbruk, miljø og utmark
17.12.13	Silingsvedtak i kommunestyret
29.01.14	Åpent temamøte «Bo – Leve – Arbeide»
Mars 2014	Tre møter i forbindelse med innspill på Venabygdsfjellet, Mås-

	åplassen/Øksendalen/Pulla og Skotten-området
25.06.14	Møte i forbindelse med innspill i Skotten-området
15.10.14	Konsekvensutredning fullført
08.04.15	Første gangs behandling av planforslag i UPT
28.04.15	Vedtak i kommunestyret om utlegging av planen til 1 gangs høring og offentlig ettersyn
07.05.2015 – 01.07.2015	Første gangs høring og offentlig ettersyn
24.11.2015	Regionalt planforum
09.03.2016	Andre gangs behandling av planforslag i UPT
29.03.2016	Vedtak i kommunestyret om utlegging av planen til 2. gangs høring og offentlig ettersyn
22.04.2016 – 13.06.2016	Andre gangs høring og offentlig ettersyn
29.08.2016	Møte med Fylkesmannen og Oppland fylkeskommune
11.10.2017	Regionalt planforum
Høst 2016	Arbeidsmøter med UPT, samt et møte hvor også formannskapet og gruppeledere var invitert.
21.02.2016	Vedtak i kommunestyret om utlegging av planen til 3. gangs høring og offentlig ettersyn

I tidlig fase i arbeidet, har arealdelen vært behandlet i internt planmøte (månedlig), hvor blant annet representant for barn- og unge er med. Det har vært orienterings-/arbeidsmøter med utvalg for plan og teknisk (UPT) og utvalg for miljø, utmark og landbruk (MUL).

1.1.2.3 Planbehandlinger

1. gangs offentlig ettersyn:

Oppsummering av merknader og innspill. Se eget dokument «Behandling av merknader etter første høring».

2. gangs offentlig ettersyn:

Oppsummering av merknader og innspill. Se eget dokument «Behandling av merknader etter andre høring».

3. gangs offentlig ettersyn:

1.1.3 Plandokumenter

- Arealkart
Plankartet viser hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealene i kommunen. Kartet er utarbeidet på bakgrunn av tidligere kommuneplan, kommunedelplaner, gjeldende reguleringsplaner og lokalkunnskap. Kommuneplanen er en grovmasket oversiktsplan for alle arealene i kommunen, og i enkelte tilfeller kan det være manglende samsvar mellom innholdet i plankartet og reell arealbruk.
- Planbestemmelser

Planbestemmelsene utfyller og utdyper den fastlagte arealbruken og innholdet i hensynssonene vist i arealkartet. Plankartet og bestemmelsene utgjør til sammen den juridisk bindende delen av kommuneplanens arealdel, med nærmere utdyping i planbeskrivelsen.

- **Planbeskrivelse**
Planbeskrivelsen beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger. Den angir hvilke vurderinger som har ført fram til den foreslåtte planen, og hvilke rammebetingelser planen bygger på.
- **Konsekvensutredning (KU)**
KU beskriver virkningene på forskjellige områder innen miljø og samfunn som følge av endring av arealbruken, hvert område for seg og samlet under ett.
- **Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)**
ROS-analysen viser alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, eventuelt endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.
- **Temakart**
Temakartene illustrerer hensyn som skal ivaretas i kommunens planarbeid, men som ikke er vist med juridisk bindende arealformål eller hensynssoner. Dette er hensyn som må innarbeides ved behandling av reguleringsplaner og enkeltsaker.

1.2 FØRINGER FOR PLANARBEIDET

1.2.1 Nasjonale føringer

1.2.1.1 Viktige lover

- **Friluftsløven (1957)**
Sikrer allmennhetens rett til fri ferdsel og opphold i naturen gjennom vern av friluftslivets naturgrunnlag slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.
- **Kulturminneløven (1978)**
Verner om kulturminner og kulturmiljøer, altså objekter og områder som har kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi.
- **Jordloven (1995)**
Sikrer at jordviddene blir brukt på den måten som er mest gagnlig for samfunnet (med sikte også på fremtidige generasjoners behov) og de som har yrket sitt i landbruket.
- **Plan- og bygningsloven (2008)**
Gir rammer for arealplanlegging i det offentlige og det private med de formål å fremme bærekraftig utvikling, samordne offentlige oppgaver, sikre at byggetiltak blir i samsvar med lovgivningen, og sikre at saksbehandlingen blir forsvarlig med blant annet muligheter for medvirkning. Dessuten skal det tas hensyn til universell utforming, barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.
- **Naturmangfoldloven (2009)**
Løven gir regler om bærekraftig bruk og vern av naturen, og skal hindre tapet av biologisk mangfold gjennom blant annet sikring av natur-

typer, etablering av leveområder for arter og områdevern som nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservater.

- Folkehelseloven (2011)
Loven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Den skal etablere et fundament for å styrke et systematisk folkehelsearbeid i politikk- og samfunnsutvikling og i planarbeid ut fra regionale og lokale utfordringer og behov.

1.2.1.2 Nasjonale forventninger av 2015

De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkene og kommunene tar opp i sin planlegging etter plan- og bygningsloven for å bidra til gjennomføring av nasjonal politikk. Forventningene vil være retningsgivende for avveininger ved utarbeiding av regionale og kommunale planer.

Forventningene er knyttet til tre hovedtema:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

1.2.1.3 Statlige planretningslinjer, planbestemmelser og arealplaner

Statlige planretningslinjer/rikspolitiske retningslinjer skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven. Følgende vil være relevante for Ringebu kommune:

- Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)
Unngå inngrep i vassdrag som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)
Ivareta hensynet til barn og unges behov for gode oppvekstvilkår og nærmiljø.
- Forskrift om rikspolitiske bestemmelse for kjøpesentre (2008)
Styrke by- og tettstedssentrene og legge til rette for miljøvennlige transportvalg, dvs. unngå en utvikling med byspredning, økt bilavhengighet og dårligere tilgjengelighet for dem som ikke disponerer eller ønsker å bruke bil.
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene (2009)
Stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp samt økt miljøvennlig energiomlegging gjennom kommunal planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
Utvikle kompakte byer og tettsteder med korte avstander mellom ulike gjøremål for å redusere arealforbruk og transportbehov og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

1.2.1.4 Andre viktige dokumenter

- Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet (St.meld. nr. 39 (2000-2001))
Fremme et romslig og miljøvennlig friluftsliv som grunnlag for god helse, livskvalitet og en bærekraftig utvikling.
- Leve med kulturminner (St.meld. nr. 16 (2004-2005))
Bevare kulturminner og kulturmiljøer som verdifulle ressurser, skape verdier i levende lokalsamfunn og gi kommende generasjoner kunnskap og opplevelser.
- Hjarte for heile landet – Om distrikts- og regionalpolitikken (St.meld. nr. 21 (2005-2006))
Legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosetningsmønsteret.
- Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand (St.meld. nr. 26 (2006-2007))
Samlet framstilling av miljøpolitikken og regjeringens politikk for å møte utfordringene framover.
- Landbruks- og matpolitikken – Velkommen til bords (Meld. St. 9 (2011-2012))
Ta i bruk landbrukets ressurser, ivareta produksjonsgrunnlaget og legge til rette for konkurransedyktige verdikjeder for å kunne produsere mat til egen befolkning.
- Hvordan leve med farene – Om flom og skred (Meld. St. 15 (2011-2012))
Angi retningen for statens arbeid med å håndtere risiko ved flom og skred framover gjennom å synliggjøre hvilken risiko flom og skred utgjør for mennesker, miljø og materielle verdier i Norge og hvordan dette møtes med tiltak.
- Den europeiske landskapskonvensjonen (2004)
Verne, forvalte og planlegge landskap og organisere europeisk samarbeid på disse områdene.
- Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag (1/2008)
Redusere samfunnets sårbarhet mot flom og andre faremomenter knyttet til vassdrag ved at det blir tatt nødvendig hensyn til disse farene i arealplaner og byggesaker.
- Retningslinjer for flaum- og skredfare i arealplanar (2/2011)
Bidra til at flom- og skredfare blir kartlagt og tatt hensyn til i arealplaner.
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012)
Forebygge støyplager og ivareta stille og lite støypåvirkede natur- og friluftsområder.
- Estetikk i plan- og byggesaker (veileder T-1179, 1995)
- Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss – Hvordan kan plan- og bygningsloven brukes for tilrettelegging av ny landbrukstilknyttet næringsvirksomhet? (Veileder T-1443, 2005)
- Planlegging av fritidsbebyggelse (veileder T-1450, 2005)
- Naturmangfoldloven kapittel II – Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk – en praktisk innføring (veileder T-1514, 2012)

- Temaveileder: Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven (Veileder, 2012)
- Grad av utnytting – Beregnings- og måleregler (veileder H-2300, 2014)
- Mineralske lausmassar (rundskriv T-5/96, 1996)
- Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene (brev til kommuner og fylker fra landbruks- og matministeren og miljøvernministeren 19.11.2010)
- Nasjonal jordvernstrategi (desember 2015). Mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jordskal være mindre enn 4000 daa/år innen 2020.
- Fylkesmannens rolle i arbeidet med å sikre en tilstrekkelig boligutbygging (brev til fylkesmennene fra miljøvernministeren 31.08.2012)
- Trekkvegar og funksjonsområde ikring Venabygdsfjellet. Villrein og hyttebygging i Rondane sør (NINA Minirapport 162)
- Villrein og ferdsel i Rondane – Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 (NINA Rapport 1013)

1.2.2 Regionale føringer

1.2.2.1 Regional planstrategi 2012-2016

Den regionale planstrategien gjør rede for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, og vurdering av langsiktige utviklingsmuligheter. Videre gir planstrategien en oversikt over prioriterte planoppgaver. Det er lagt opp til fokus på tre satsingsområder:

- Nærings- og stedsutvikling
- Kompetanse
- Samferdsel

1.2.2.2 Viktige planer og dokumenter

- Fylkesdelplan for Midt-Gudbrandsdal 2002-2006
Styrke det regionale samarbeidet og tydeliggjøre identiteten for å vedlikeholde og videreutvikle livskraftige lokalsamfunn i Midt-Gudbrandsdal.
- Fylkesdelplan for lokalisering av varehandel i Oppland (2004)
Bidra til at tettstedene er livskraftige og at folk er minst mulig avhengige av privatbil.
- Jordvernstrategi for Oppland 2007-2011
Arealbruken skal ta hensyn til kommende generasjoner sine behov for jordressurser til å produsere egen mat, verne miljøverdiene i kulturlandskapet og utvikle disse som ressurser for allmennheten og for lokal næringsutvikling.
- Reiselivsstrategi for Oppland fylkeskommune (2012)
Øke verdiskapingen innen reiselivsnæringa i fylket.
- Regional plan for Rondane – Sølknletten (2013)
Forene målene om lokal omstilling og utvikling med nasjonale mål om en helhetlig forvaltning av fjellområdene og sikring av villreinens leveområder.
- Regional plan for klima og energi for Oppland 2013-2014

Informere om de utfordringer fylket står overfor og bidra til å prioritere tiltak innen utvalgte satsingsområder.

- Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap 2014-2017
Bidra til å videreutvikle samfunnssikkerhet og beredskap i Oppland.
- Regionalt handlingsprogram 2015
Viser hvordan planstrategiens satsingsområder nærings- og stedsutvikling, kompetanse og samferdsel følges opp gjennom politiske prioriteringer.
- Seterbygningene – verdier og utfordringer (veileder, 2007)

1.2.3 Kommunale føringer

1.2.3.1 Overordna strategier

Kommunens visjon og verdier:

Raus Solid Spenstig

For å nå målet knyttet til kommunens visjon og verdier, er det i kommuneplanens samfunnsdel fokusert på tre satsingsområder – bo, leve og arbeide – i tillegg til samfunnssikkerhet og beredskap.

Følgende strategier/tiltak fra samfunnsdelen vil ha direkte innvirkning på arealdelen:

- Varierte tomter for boligbygging, i første rekke sentralt i begge tettstedene.
- Etablere en attraktiv innfart fra E6 til Landsbyen Ringebu og Fåvang sentrum.
- Fortette begge tettsteder med nye lokaler for forretning og bolig.
- Bidra til god sentrumsutforming med gode møteplasser og forsterkning av positive særpreg.
- Aktivt bidra til fremtidsrettet vegnett og gang-/sykkelveger.
- Til enhver tid ha opparbeidede næringsarealer.
- Ikke godkjenne etablering av frittliggende kjøpesenter, men konsentrere detaljhandel i sentra og turistdestinasjoner.
- Bidra til destinasjonsutvikling.
- Samfunnssikkerhet og beredskap skal være et element i all overordnet kommunal planlegging.
- Planlegge bruken av areal slik at samfunnssikkerheten overfor liv, helse, miljø og økonomiske verdier ivaretas.

1.2.3.2 Planprogram for kommuneplanens arealdel 2012-2024

Planprogram går gjennom utfordringer og aktuelle problemstillinger kommunen har, og mulige strategier for å løse dem.

- Rydde opp i uklare retningslinjer/bestemmelser knyttet til utbygging i LNF-områder, seterområder og fritidsbebyggelser.
- Sette av nok eller vurdere behovet for næringsareal til tradisjonell næringsvirksomhet, utmarksnæring, næring knyttet til hytter/fritidsbebyggelse og andre typer næringsvirksomheter som småkraftverk og råstoffutvinning.
- Legge til rette for utøvelse av friluftslivsaktiviteter – blant annet skiløyper, turstier, sykkeltraseer.
- Oppheve, revidere eller videreføre kommunedelplaner for en mer helhetlig og oppdatert plangrunnlag.
- Prioritere aktuelle utbyggingsområder og eksisterende fritidsbebyggelser etter følgende strategier:
  - Fortetting av eksisterende utbyggingsområder.
  - Utvidelser i tilknytning til eksisterende byggeområder.
  - Nye utbyggingsområder legges til områder med liten konfliktgrad.
  - Videreføring av et bygningsareal (BRA) på 120 m² pr. hyttetomt.
  - Det legges ikke opp til nye utbyggingsområder innenfor nasjonalt villreinområde med buffersonen, snaufjellet, seterområdene, 100 m-beltet for vassdrag, viktige beiteområder, områder hvor planreserven er stor.
  - Det legges ikke opp til detaljhandel utenom sentrumskjernen.
- Verne og hensynta diverse arealer/soner etter plan- og bygningsloven § 11-8.

1.2.3.3 Kommunale planer og dokumenter

- Kommunal planstrategi 2012-2015
Klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.
- Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2026
12 års plan med mål og strategier for å oppnå ønsket utvikling i kommunen, og er grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.
- Kommunedelplan for Vålebru (1988)
- Kommunedelplan for Fåvang (1991)
- Kommunedelplan for Bånsetra-Veslesetra (1995)
- Kommunedelplan for del av Sør-Vekkom (1996)
- Kommunedelplan for Fåvang Østfjell (2004)
- Kommunedelplan for Venabygdsfjellet (2007)
- Kommunedelplan for Kvitfjell (2009)
- Kommunedelplan for E6 Ringebu sør – Frya (2011)
- Kommunedelplan for sand, grus og pukk (1992)

- Føre en langsiktig ressursforvaltning for sand, grus og pukk.
- Kommunedelplan avløp (1999)
  - En samlet oversikt over eksisterende og fremtidig avløpsforhold i Ringebu kommune, og derved klarlegge investeringsbehovet for fremtidig utbygging.
- Kommunedelplan vannforsyning (1999)
  - En samlet oversikt over vannforsyningen i kommunen.
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2008-2011 for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommunar
  - Prioritere tiltak når det gjelder idrett og fysisk aktivitet.
- Kommunedelplan for næringsutvikling 2008-2012
  - Ringebu kommune skal være en trivselskommune som blir lagt merke til, som har gode tilbud til innbyggerne, og som andre ønsker å flytte til. Ringebu kommune skal legge forholdene best mulig til rette for eksisterende næringsliv og stimulere til nyskaping. Styrke og videreutvikle stedbunden næring, blant annet landbruket.
- Kommunedelplan for energi og klima 2009-2013
  - Ringebu kommune skal selv fremstå som en ansvarlig klimaaktør, og gjennom bevisste valg redusere sitt energiforbruk og sitt utslipp av klimagasser. Kommunen skal videre søke å påvirke andre aktører i kommunen, både næringsdrivende, turister og egne innbyggere, til å handle miljøvennlig.
- Hovedplan for vannforsyning i Ringebu kommune (1995)
  - Overordnet plan for Ringebu kommunes framtidige vannforsyning.
- Beitebruksplan for Ringebu 2003
  - Informere om beitebruken i kommunen for bedre planlegging for å unngå arealkonflikter.
- Trafikksikkerhetsplan 2010-2013
  - Alle trafikanter innenfor kommunen skal kunne ferdes trygt i trafikken.
- Beredskapsplan 2012
  - Avklare ansvar, tiltak og tilgjengelige ressurser ved en krisesituasjon.
- Rammeplan vannforsyning Venabygdsfjellet (2012)
  - Styringsverktøy for vannforsyningssystemet i Venabygdsfjellet.
- ROS Midt-Gudbrandsdal (2013)
  - Kartlegge uønskede hendelser – sannsynligheten for at de inntreffer og påvirkningen på kommunen.
- Rammeplan vannforsyning Kvitfjell (2014)
  - Styringsverktøy for vannforsyningssystemet i Kvitfjell.
- Boligpolitisk plan 2014-2018
  - Fokuserer på generell boligforsyning, boligbygging og type boliger, og avklare kommunens rolle og ambisjoner i boligpolitikken.

2 PLANBESKRIVELSE

Planbeskrivelsen inneholder info som danner grunnlaget for de endelige planbestemmelsene (og kartet). Det er her man virkelig planlegger/styrer utviklingen i kommunen.

Planbeskrivelsen er organisert etter arealformål/tema (gjerne etter «malen» i pbl §§ 11-7, 11-8, 11-9, 11-10 og 11-11), men tar også for seg viktige temaer som barn og unge, kultur, folkehelse, byvekst, klima, veg og transport osv. I planbeskrivelsen opplyses om dagens status for hvert tema, hva kommunen ønsker å gjøre innenfor temaet og hvordan kommunen skal oppnå det.

Eksempel for tema boligbebyggelse:

- *Hva er dagens status i boligsituasjonen i Ringebu? Dette er rent fakta.*
- *Hva ønsker vi boligsituasjonen skal være i planperioden? Dette er politiske mål, strategier o.l.*
- *Hvordan nå vi målet? Dette er argumentene, vurderingene (herunder vurdering av enkeltinnspillene hver for seg og samlet), analysene og konklusjonene (herunder forslag til utbyggingsområder) som danner grunnlaget for å sette planbestemmelser og retningslinjene.*

Det er derfor tre deler for hvert tema som behandles i planbeskrivelsen.

Under planbeskrivelsen behandles også revidering og videreføring av gjeldende planer.

2.1 OMRÅDEBESKRIVELSE

Ved utarbeiding av konsekvensutredningen og bearbeiding av innspill til ny arealdel er kommunen delt inn i geografiske delområder. Dette er gjort for at det skal være enklere å orientere seg i plandokumentene.

Kommunen er delt i 7 delområder. De ulike delområdene er kort beskrevet i de neste delkapitlene.

2.1.1 Delområde 1 – Ringebu og Fåvang

Delområde 1 dekker dalsida og dalbunnen gjennom hele kommunen fra nord til sør. Området omfatter de to tettstedene Ringebu og Fåvang, med boligområder, handelssentrum og næringsområder, og viktige kommunale tjenester som skoler og helse-/omsorgstilbud. Området omfatter videre landbrukseiendommer med jord og skogområder.

Den viktigste infrastrukturen ligger i dalbunnen. Dette omfatter E6 og jernbanen gjennom kommunen og viktig kommunal infrastruktur som vassverk og renseanlegg for avløpssystemet.

Planstatus:

Tettstedene er omfattet av to store kommunedelplaner, kommunedelplan for Vålebru (1988) og kommunedelplan for Fåvang (1991). I tillegg strekker kommunedelplan for Kvitfjell (2012) seg ned til dalbunnen, og omfatter areal mellom Tromsa og nordre avkjøring fra E6 til Fåvang. Kommunedelplan for E6 Ringebu sør – Frya (2012) omfatter ny E6 på denne strekningen.

Kommunedelplan for Vålebru og for Fåvang vil bli opphevet og innarbeidet i ny arealdel. Det er gjort en vurdering av hvilke byggeområder som skal videreføres, og hvilke som skal tas ut og tilbakeføres til LNF eller til nye arealformål. Dette er nærmere beskrevet under delkapittel om de ulike arealformålene.

Kommunedelplan for Kvitfjell og for E6 Ringebu sør – Frya videreføres i sin helhet.

2.1.2 Delområde 2 – Fjellområdene på vestsida (unntatt Kvitfjell)

Omfatter alt areal på vestsida av Lågen, med unntak av planområde for kommunedelplan for Kvitfjell. Delområdet omfatter seterområder med bebyggelse, skogsområder og utmark og noen mindre hytteområder.

Planstatus:

Kommunedelplan for Kvitfjell skal videreføres i sin helhet, og er ikke omfattet av kommuneplanrevisjonen.

Kommunedelplan for Bånsetra - Vesleseter (1995) omfatter seterområdene sør for Kvitfjell og ned til Øyer kommunegrense. Kommunedelplanen blir opphevet og innarbeidet i ny arealdel. Byggeområder i kommunedelplanen og gjeldende reguleringsplaner videreføres i sin helhet.

Seterområdene nord for Kvitfjell og til Sør-Fron kommunegrense er avsatt til LNF i gjeldende arealdel.

2.1.3 Delområde 3 – Fåvang østfjell

Omfatter Fåvang østfjell, og fjellområdet videre østover til enden av Gopollvegen og Tromsbua. Delområdet avgrenses av Øyer kommunegrense i sør og Tromsa og Allmenningsvegen i nord.

Planstatus:

Den vestlige delen av delområdet omfattes av kommunedelplan for Fåvang østfjell (2004). Kommunedelplanen skal oppheves og innarbeides i ny arealdel. Byggeområdene i kommunedelplanen videreføres i sin helhet i ny arealdel. Planreserven for dette området er stort (anslagsvis 200 uregulerte tomter), og det er ikke lagt inn nye byggeområder.

Resten av delområdet er avsatt til LNF i gjeldende arealdel.

2.1.4 Delområde 4 – Måsåplassen, Øksendalen, Pulla, Tann, Annolseter, Skotten, Brekkom

Området omfatter fjellområdet på østsida av Gudbrandsdalen, avgrenset av Tromsa og Allmenningsvegen i sør, og Søråa og Pulla seterområde i nord. Mot øst omfatter delområdet Åmotsetra i sør og Pulla og Øksendalen i nord.

Delområdet omfatter seterområder med bebyggelse, spredte hytteområder og skog og utmarksområder. Turistbedriften Måsåplassen ligger innenfor delområdet.

Planstatus:

Delområdet er i sin helhet avsatt til LNF i gjeldende arealdel. Det er 5 regulerte hyttefelt innenfor området, reguleringsplan for Kjørra (1993), Skotten hyttegrend (1992), Kvitberget hyttegrend (1992), Tann – Annolseter (1994) og Friisvegen Turistsenter Måsåplassen (2016). Reguleringsplanene skal videreføres. Resten av området er avsatt til LNF i gjeldende arealdel. Det ligger et stort antall fritidseiendommer i LNF-området.

2.1.5 Delområde 5 – Venabygdsfjellet

Området er avgrenset av Sør-Fron kommunegrense i vest, Hedmark fylkesgrense i nord og Søråasamt en rett linje fra Muen til Norstulen i øst. Delområdet omfatter store utmarksområder med deler av Rondane nasjonalpark, seterområder med bebyggelse og store hytteområder. Turistdestinasjonen Venabygdsfjellet med hoteller og næringsområder ligger innenfor delområdet.

Planstatus:

Delområdet omfatter planområdet for kommunedelplan for Venabygdsfjellet. Kommunedelplanen skal oppheves og byggeområdene videreføres i sin helhet i ny arealdel. Resten av delområdet er avsatt som LNF-område i gjeldende arealdel.

2.1.6 Delområde 6 - Skjerdingsgen

Omfatter areal lengst nord-øst i kommunen, avgrenset av Hedmark fylkesgrense i nord. Turistbedriften Skjerdingsgen ligger i delområdet. Området består av utmarksområder med setre og spredt fritidsbebyggelse.

Planstatus:

Delområdet er avsatt til LNF i gjeldende arealdel. Det er ett regulert hyttefelt og et antall hytter i LNF.

2.1.7 Delområde 7 - fjellområdene

Omfatter fjellområdene på østsida av Gudbrandsdalen fra Øyer kommunegrense i sør. Delområdet er avgrenset av Hedmark fylkesgrense i nord. Imsdalen med flere gårdsbruk, og flere seterområder ligger innenfor delområdet.

Planstatus:

Delområdet er avsatt til LNF i gjeldende arealdel.

2.2 SÆRLIGE HENSYN OG MÅLGRUPPER

I dette delkapittelet er noen av de hensyn og målgrupper som er framhevet i nasjonale og regionale føringer omtalt spesielt. Det er videre beskrevet hvordan disse hensynene ivaretas i arealdelen.

2.2.1 Barn og unge

Hensynet til barn og unge skal ivaretas gjennom kommunens planarbeid jfr pbl § 3-3, 3. ledd og *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen*.

Formålet med de rikspolitiske retningslinjene er å:

- a. Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- b. Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling.
- c. Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser.

Barns ferdsel:

I juni 2013 gjennomførte kommunen *Barnetråkk*, der barn og unge (6. og 9. klasse) selv registrerte hvor de ferdes til/fra skole og fritidsaktiviteter. Deltagerne registrerte hvilke strekninger de opplevde som trygge, og hvilke de opplevde som utrygge å ferdes på.

Barnetråkkregistreringen legges nå til grunn ved utarbeiding av nye reguleringsplaner, slik at det kan innarbeides trygge gangforbindelser. Registreringen er også et grunnlagsdokument ved prioritering av nye strekninger for bygging av gang- og sykkelveier eller andre trafiksikkerhetstiltak.

I ny arealdel er det lagt inn nye strekninger for gang- og sykkelveier med hovedvekt på strekninger som er mye brukt av barn og unge, mellom boligområder og skoler og fritidsaktiviteter, og som er framhevet i *Barnetråkk*.

Aktivitetsområder:

Ved detaljplanlegging av nye byggeområder skal det stilles krav om tilgang til areal for lek og fysisk aktivitet. Det er også lagt vekt på å sikre stier og ferdselsårer i tilknytning til sentrums- og boligområder.

Det skal legges til rette for sentrumsnære aktivitetsområder for ungdom. Det er lagt vekt på å sikre viktige aktivitetsområder som idrettsanlegg, men også områder for uorganisert aktivitet, gjerne i tilknytning til sentrumsområdene.

Plassering av nye byggeområder:

Ved vurdering av nye områder for boligbygging er det lagt vekt på avstand til skole og til sentrumsområder. Dette er blant annet for at flest mulig barn og unge skal ha gangavstand til skole og fritidsaktiviteter.

2.2.2 Folkehelse

I ny folkehelselov er planlegging vektlagt som et sentralt virkemiddel i folkehelsearbeidet, og folkehelseloven er tett koblet til plan- og bygningsloven. Pbl § 3-1 beskriver hvilke hensyn som skal ivaretas gjennom kommunens planlegging, blant annet:

Pkt e: Legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet.

Pkt f: Fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller samt bidra til å forebygge kriminalitet

Gang og sykkelveier:

I arealdelen er nye strekninger for gang- og sykkelveier vist i eget temakart. Her er det særlig lagt vekt på strekninger mellom boligområder og sentrumsområder som mangler trygg gangforbindelse i dag.

Tilgang til friluftsområder og stinett:

Det er utarbeidet egne temakart for eksisterende stinett, og kommunen gjennomfører et eget kartleggings- og skiltingsprosjekt for sentrumsnære stier. Ved vurdering av nye byggeområder har bevaring av viktige stinett i nærheten av sentrum og boligfelt vært et eget vurderingstema.

Lokalisering av idrettsanlegg og opparbeidede friluftsområder:

Viktige idrettsanlegg er avsatt med eget formål i plankartet.

Tilrettelegging for ferdsel i utmark:

Det er gjort en omfattende kartlegging av stier og råk, og dette er registrert i en egen database. Stibasen er vist som eget temakart.

Det er avsatt areal for parkering i utfartsområdene.

Sikring av skiløyper:

Langrenn er en viktig friluftaktivitet for innbyggerne i kommunen, og selvfølgelig også for de mange utenbygdsboende hytteeierne. Skiløypenettet er lagt inn i plankartet med egne arealformål, idrettsanlegg.

Det er stilt krav om regulering av skiløype dersom det gjennomføres tiltak som svekker kvaliteten på løypenettet, som nye veier, brøyting av eksisterende veier m.m.

Universell utforming:

Terrengmessige utfordringer vil ofte begrense tilgjengeligheten til de store fri-luftsområdene i kommunen. Lokale grunneierlag har tilrettelagt for økt tilgjengelighet til fiskeplasser og utfartsmål i noen områder.

Ved Turrhaugtjønnen i Fåvang østfjell er det bygd en 125 m lang rampe for rullestol fra parkering ved Gopollvegen og ut til vannet. Ved demningene ved Bånsetra er atkomstveien (sti) opparbeidet for økt tilgjengelighet.

Grunneier- og utmarkslagene har i tillegg plassert gapahuker og opparbeidet bål-plasser på populære utfartssteder.

2.2.3 Klima

Kommunens ansvar for å innarbeide klimahensyn i kommunale planer følger av pbl § 3-1, pkt g.

Klimatilpassing:

Klimaendringer og klimatilpassing er et viktig tema i ROS-analyse jf kap 2.3. Konsekvenser av klimaendringer og økning i hendelser som følge av økt og intensivert nedbør, temperatursvingninger m.m. må innarbeides i kommunale planer.

Konkret gjøres dette gjennom innarbeiding av faresoner, konkrete krav til utbyggsområder, unngå risiko og sikring av allerede utbygde områder. I landbruksområdene er det spesielt viktig å stille krav til standard på skogsbilveier slik at en unngår store problemer med avrenning.

Kommunen har gjennomført en omfattende registrering av flom- og skredhendelser, i forbindelse med vårflommen i 2011 og 2013. Dette er registreringer som må hensyntas i planleggingen.

Tiltak for å redusere klimagassutslipp:

Redusert transport:

Ved vurdering av nye områder for boligbygging er det lagt vekt på avstand til sentrumsområder og til skoler. Det legges til rette for konsentrert boligbygging i sentrumsområder for å få flest mulig sentrumsnære boliger.

Detaljvarehandel skal lokaliseres i sentrum, for kortest mulig avstand mellom ulike tilbud.

Energiløsninger:

Det er pr i dag ikke gitt områdekonsesjon for fjernvarme i tettstedene. Utbyggere oppfordres til å velge klimavennlige energiløsninger.

2.3 RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE – ROS

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal det ihht plan- og bygningslovens §4-3 påses at risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) gjennomføres for planområdet. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, eventuelt endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Områder med fare, risiko, eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, med tilhørende bestemmelser om utbygging i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade eller tap.

Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner utarbeidet i 2013 en interkommunal ROS-analyse (vedlegg til KU). ROS-analysen er godkjent av kommunestyret i KOM-sak 105/13, og stadfestet som kommunens overordna ROS-analyse. Analysen er delt inn i 3 hovedområder; "samtidige hendelser", "infrastruktur" og "folk og fe". Gjennom analysen er det identifisert hvilke forebyggende og avhjelpende tiltak som bør iverksettes for å redusere sannsynligheten for ulike type hendelser og begrense konsekvensene dersom disse hendelsene likevel skjer.

Det vises til den overordnede ROS-analysen for nærmere detaljer, og i denne risiko og sårbarhetsvurderingen fremheves kun tema som er relevant for kommuneplanens arealdel. Nedenfor nevnes kort tema som bør ha fokus generelt.

Det er gjort en vurdering av risiko og sårbarhet for de ulike innspillene til arealbruksendringer i konsekvensutredningen (KU) for enkeltområder. Videre må de lokale forholdene vurderes nærmere gjennom detaljplanlegging av nye utbyggingsområder. Dette vil fremgå i planbestemmelsene.

2.3.1 Skred og flom

I planområdet er det spesielt skred og flom som kan gi hendelser med alvorlig konsekvens. Med henblikk på framtidige klimaendringer er det sannsynlig at frekvensen av slike hendelser vil øke. Arealplanleggingen skal ta hensyn til og tilpasse seg endringene i klima. Dette gjelder både ekstreme hendelser og mer langsiktige endringer. Regjeringens nettsider klimatilpasning.no gir viktig informasjon om framtidig klima, basert på dagens kunnskap. På Østlandet er det ventet en temperaturøkning fram til 2050 på ca 2 grader som årsgjennomsnitt og 2,4 grader om vinteren. Nedbøren forventes økt med 6,7 % på årsbasis og hele 15,8 % om vinteren. Maksimal snødybde i høg fjellet vil trolig øke fram til 2050, men deretter reduseres. Også vår- og høstnedbøren vil øke, mens sommernedbøren vil avta. Om sommeren forventes det mer ekstrem korttidsnedbør. Økt snømengde kombinert med mer nedbør om våren vil også gi større vårflokker, gjerne kombinert med frost i bakken.

Som tiltak for å unngå alvorlige hendelser er det i all hovedsak ikke etablert nye byggeområder i områder utsatt for slik risiko. Det tillates ikke etablering av nye byggeområder, eller nye byggetiltak, innenfor denne sonen uten at det foreligger en fagkyndig utredning og dokumentasjon av tilstrekkelig sikkerhet i henhold til krav i gjeldende teknisk forskrift.

Dersom det er behov for sikringstiltak mot skred, skal dette være etablert før byggingen kan igangsettes. Videre er det fastsatt bestemmelser knyttet til bebyggelsens avstand til bekker.

Flom i bekker i forbindelse med vårløsning eller større nedbørsmengder på sommeren kan gi alvorlige konsekvenser for infrastrukturen, spesielt vegnettet. Det er derfor viktig at stikkrenner og grøfter utformes og plasseres med tanke på slike hendelser. NVE mener 20 meter vil være tilstrekkelig byggegrense på hver side av bekker. Bekker som er vist i digitalt kartgrunnlag er vist i temakart for flom med en sone på 20 meter på hver side. Da dette kartgrunnlaget ikke viser alle små bekker og heller ikke tar hensyn til størrelse og nedbørsfelt, er det ikke lagt inn hensynssone langs bekker i plankartet. I reguleringsplan må det derfor inngå en vurdering av håndtering av overflatevann. En byggegrense på 20 meter fra bekker bør innarbeides i reguleringsplan.

Bestemmelser om overvannshåndtering er også spesielt viktig ved økt utbygging, steinsetting og asfaltering, da dette vil kunne gi endrede nedbørsfelt og ledningsnettet er bygd under andre forhold.

Arealene i strandsonen, og lavereliggende arealer ellers langs Lågen, blir jevnlig utsatt for flom. I juni 2011 og i mai 2013 ble Sør-Norge rammet av en storflom som følge av store nedbørsmengder samtidig med rask snøsmelting. Gudbrandsdalen ble hardt rammet. Flere steder kulminerte vannføringen/vannstanden på et nivå omkring 100-årsflom. Flom i Lågen innebærer likevel en forholdsvis langsom vannstandstigning. Flomfaren representerer derfor først og fremst en fare for bygninger, infrastruktur og dyrka mark, og i liten grad for liv. NVE har utarbeidet flomsonekart og retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag. Det er viktig å ta hensyn til flomfare og det tillates ikke etablering av nye byggeområder langs vann og vassdrag lavere enn nivået for en 200-årsflom + sikkerhetsmargin på 0,5 meter. Dette med mindre det utføres tiltak som sikrer ny bebyggelse mot flom. Det samme gjelder fornying eller reetablering av eksisterende bebyggelse. Særskilt sårbare samfunnsfunksjoner skal være sikret mot flom med gjentaksintervall 1/1000 (1000-årsflom).

2.3.2 Radon

Forekomsten av radon er ikke kartlagt spesielt mht kommuneplanens arealdel, men det er gjennomført en rekke enkeltmålinger i bolighus. Resultatene viser til dels store variasjoner innenfor avgrensede områder. Uansett forventes at ny bebyggelse føres opp med radonforebyggende tiltak i samsvar med teknisk forskrift.

2.3.3 Ulykker

Utbyggingsforslagene i kommuneplanen vil gi økt aktivitet i området. Ulykker kan skje på mange områder, men i denne sammenheng er det naturlig å tenke på trafikkulykker, ulykker knyttet til næringsvirksomhet og brann. Ulykkesrisikoen målt i forhold til antall besøkende eller antall biler på vegen vil sannsynligvis bare endres marginalt, men totalt antall ulykker vil øke som følge av økning i aktivitet.

2.3.4 Forurensning og stråling

Støy- og støvforurensning vil være en effekt av aktiviteten i området, først og fremst knyttet til vegtrafikken, men også anleggsvirksomhet og annet. Det forventes ikke spesielt støygenererende tiltak som følge av den påtenkte utbyggingen av fritidsbebyggelse, med unntak av anleggsperioder. Støy og støv fra masseuttak og deponier skal minimeres gjennom planbestemmelser til reguleringsplaner. Anleggsaktivitet kan medføre perioder med mer støv enn normalt i lufta i utbyggingssområder.

I forbindelse med planarbeidet er tilgjengelige støysoner lagt inn i plankartet som hensynssoner. Dette gjelder støysoner langs veger basert på Statens vegvesen sine data, samt støysoner rundt kjente støykilder som skytebana ved Trøstaker.

Eksisterende høyspent (luftlinjer) er vist som hensynssoner i plankartet. Dette sikrer tilstrekkelig avstand langs de linjene som er i kommunen. Dersom utbyggingssområder berøres, forutsettes det at man gjennom detaljplanlegging sikrer at anbefalte grenseverdier for stråling overholdes. Det bør også vurderes andre tiltak som omlegging eller jordkabling der dette kostnadmessig kan forsvares i forhold til nytteverdien.

Det er usikkert hvor stor økning i dagens utslipp en videre utbygging i fjellområdene våre vil forårsake. Økning av trafikken langs Fv27, Friisvegen og andre lokale veger, vil øke klimautslippene fra vegtrafikk. Videre vil utbyggingen og drift av anlegg og fritidsbebyggelse representere økt energiforbruk og følgelig økte klimagassutslipp.

2.3.5 Beredskapstiltak

Brann- og redningskompetanse, utstyr og atkomst fra veger, samt tilrettelegging av det bygningsfaglige med hensyn på brannvern og brannsikkerhet, er en prioritert og viktig oppgave. I nye utbyggingssområder skal det prosjekteres tilstrekkelig slokkevannskapitet. Slokkevannsuttak/hydranter utføres, plasseres og merkes i samråd med Midt-Gudbrandsdal Brannvesen (MGB). Atkomst og slokkevann skal planlegges i henhold til forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 5-4/5 og REN veileder til Teknisk forskrift til pbl § 7-28 (til enhver tid gjeldende forskrifter).

Av sårbare objekter i planområdet er det hendelser knyttet til vann- og avløpssystemet som utgjør en viss risiko. Hendelser av større omfang antas å være mindre sannsynlig. Kapasitetsproblemer og brudd på ledningsnettets antas å være de mest sannsynlige hendelsene. Kommunen har beredskap i forhold til slike hendelser.

En del terrengformasjoner i planområdet kan skape hendelser som steinsprang, snøskred eller uhell i forbindelse med ferdsel. Skredutsatte områder er vist i planen. Planen medfører ikke utbygging inntil slike områder, men økt ferdsel kan medføre økt risiko for hendelser.

2.4 BEBYGGELSE OG ANLEGG

Kommuneplanens arealdel skal stadfeste dagens byggeområder, og vise nye områder og utbyggingsretninger for de ulike formålene. Det skal gis bestemmelser for de enkelte arealformålene, og retningslinjer og føringer for detaljregulering, dispensasjoner og behandling av enkeltsaker.

Gjeldende arealdel og gjeldende kommunedelplaner er dels svært gamle, fra slutten av 80-tallet og tidlig 90-tall. Det er derfor gjort en vurdering av areal som er avsatt til bebyggelse og anlegg i gamle kommune(del)planene, og disse arealene er så vurdert opp mot nye innspill.

Vurdering av nye innspill opp mot viktige nasjonale hensyn og føringer er gjort i konsekvensutredningen. Innenfor de arealformålene hvor det da fortsatt er arealinnspill som har et totalomfang som er større enn behovet i 12-årsperioden er føringer for overordna valg av utbyggingsretning og nye byggeområder i planprogrammet lagt til grunn ved endelig avgrensning av byggeområdene.

2.4.1 Boligbebyggelse

Folketallet i Ringebu har vært sammenhengende fallende siden tidlig på 1980-tallet fram til 2005, da utviklingen flatet ut. Fram til 1970 var det stor utflytting fra Ringebu kommune. Etter dette har flyttestrømmene vært svært variable fram til 1990-tallet og første halvdel av 2000-tallet da det igjen var ganske jevn utflytting. Fra 2005 hadde vi igjen netto innflytting i kommunen, men gradvis mindre for hvert år frem til 2015/2016. For 2016 er folketallet økt med 40 personer. 1. januar 2017 var folketallet i Ringebu 4.502 personer.

Antall nye boliger som ferdigstilles årlig har variert mellom 3 og 12 de siste ti årene. De fleste boligbyggerne etterspør kommunale tomter, og klargjorte kommunale boligtomter blir raskt solgt.

En stor andel av boligbebyggelsen i kommunen er spredte boliger i LNF-områdene. Mål og strategier for spredt boligbygging er nærmere omtalt under kapittel 2.6 LNF – landbruk, natur, friluftsliv.

Boligpolitisk plan for Ringebu, vedtatt 07.10.2014, gir en nærmere beskrivelse av befolkningsutvikling og boligbygging i kommunen. Her er også målsettinger og strategier for boligbygging nedfelt.

2.4.1.1 Planreserve

I Ringebu kommune er det pr 01.01.2015 95 regulerte boligtomter som ikke er bebygd. Av disse er 42 kommunalt eide tomter.

Privat eide boligtomter utgjør en betydelig andel. Disse er dels brukt som tilleggsareal til eksisterende tomter, eller reservert med tanke på framtidig boligbygging. De representerer dermed ikke en reell planreserve. I handlingsdelen i *Boligpolitisk*

plan er det foreslått å innføre kommunale avgifter på ubebygde byggeklare tomter med ferdig infrastruktur. Dette vil være et økonomisk virkemiddel som kan bidra til at også de private tomtene omsettes eller bebygges.

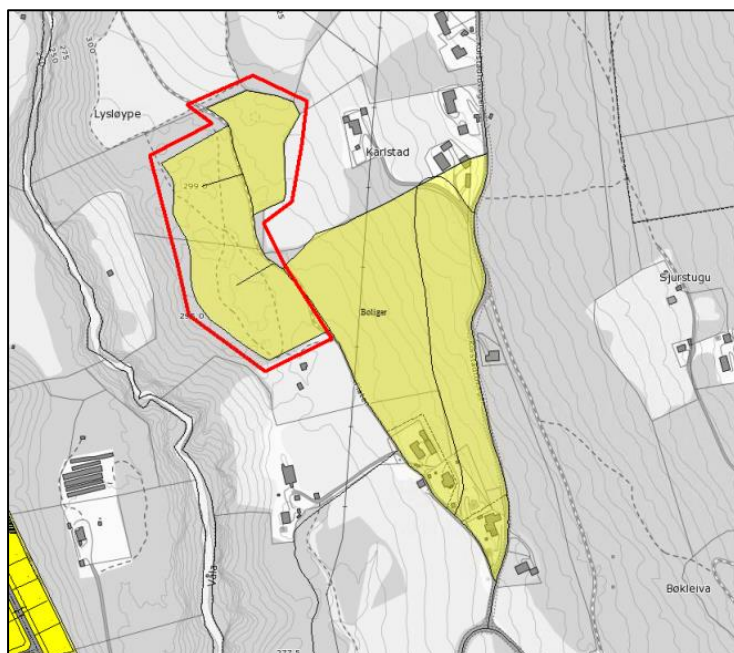
En del av de kommunalt eide boligtomtene er «rest-tomter» i eldre reguleringsplaner. I tillegg er det regulert nye boligtomter på Ulberg i Ringebu og i Tromsnesskogen på Fåvang. Her gjenstår opparbeiding av infrastruktur. I løpet av 2016/2017 klargjøres nye tomter på Ulberg i Ringebu og på Flyausa i Fåvang for salg, ca 20 tomter totalt.

Det er avsatt areal til boligbygging, med krav om detaljregulering før utbygging, i gjeldende kommunedelplaner for Ringebu (Vålebru) og Fåvang. I Fåvang er det avsatt ca 230 daa og i Ringebu ca 150 daa. Dette er eldre kommunedelplaner, vedtatt i hhv 1991 og 1988. Det er gjort en ny vurdering av de arealene som er avsatt til boligbygging i de gamle kommunedelplanene. Bakgrunnen for dette er at disse arealene har vært avsatt lenge, uten at de er tatt i bruk til boligbygging. Noe areal er bratt og vanskelig å bebygge. Deler av de avsatte områdene ligger på fulldyrka jord. En utbygging av disse områdene vil ha uheldige konsekvenser for kulturlandskapet, og berører viktige friluftsinnteresser.

2.4.1.2 Ny vurdering av avsatt areal i gjeldende kommunedelplaner

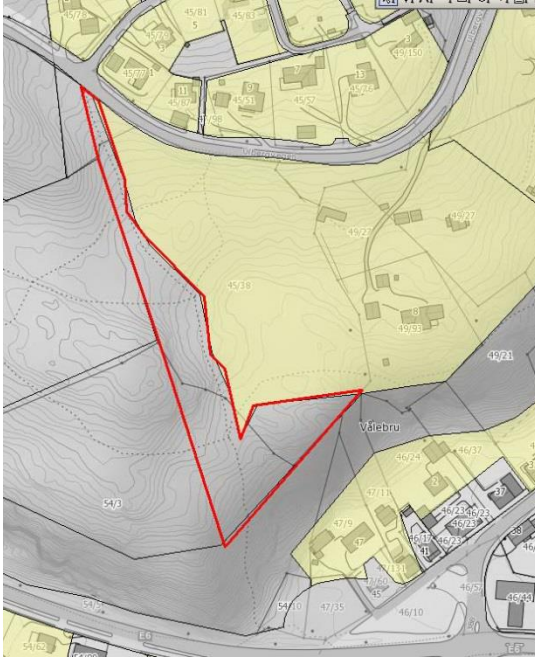
Kommunedelplan for Vålebru (1988):

I Kolstadroa er det avsatt 89 daa til framtidig boligbygging i gjeldende kommunedelplan (gnr 48 bnr 1 og gnr 48 bnr 19). Deler av arealet (markert med rød strek i ill.) er i konflikt med lysløypeanlegg som brukes av barneskolen og av de som bor i området. Dette arealet er 34 daa skog. Arealet er foreslått tatt ut og tilbakeført til LNF.

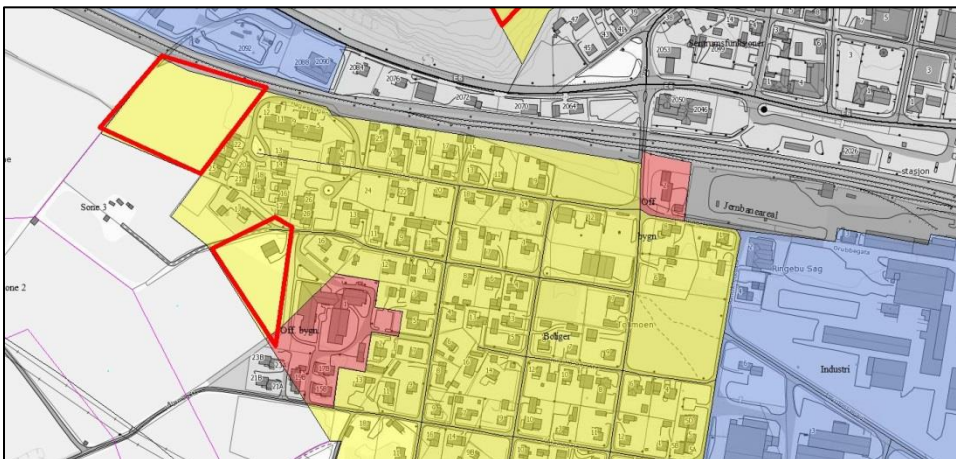
III: Kolstadroa redusert boligareal.

På sørsida av Ulberg, ned mot Ringebu sentrum, er det avsatt areal til boligbygging i gjeldende kommunedelplan (gnr 45 bnr 56, gnr 52 bnr 10, gnr 54 bnr 3, gnr 45 bnr 38, gnr 47 bnr 11 og gnr 47 bnr 9). 38 daa av dette er ikke regulert. Deler av arealet er i konflikt med stinettet på Ulberg. Dette er et sentrumsnært stinett som er mye brukt av beboere i Ringebu sentrum og i boligområdene rundt. Dette arealet er redusert i vest slik at stinettet kan bevares. Det resterende arealet er delvis bebygd, og reell planreserve er ca 14 daa.

III: Ulberg: reduksjon i boligareal (rød markering) fra kommunedelplan for Vålebru.

I Tollmoen er det avsatt areal til framtidig boligbygging i vest, ut mot Skarvvollene (gnr 54 bnr 202 og gnr 52 bnr 10). Dette er omgjort til areal for offentlig tjenesteyting (Off 1.3 og 1.4). Arealet ligger inntil Ringebu eldresenter, og inntil eksisterende kommunale tilrettelagte boliger.

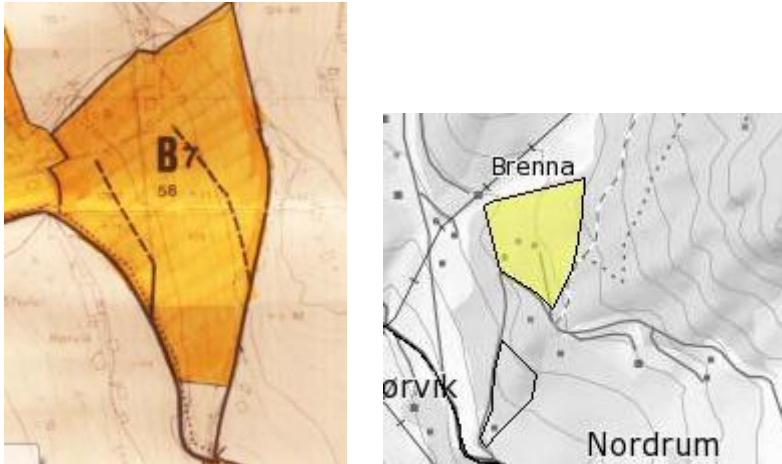

III: Tollmoen – redusert boligareal.

Kommunedelplan for Fåvang (1991):

Rørvik-Nordrum:

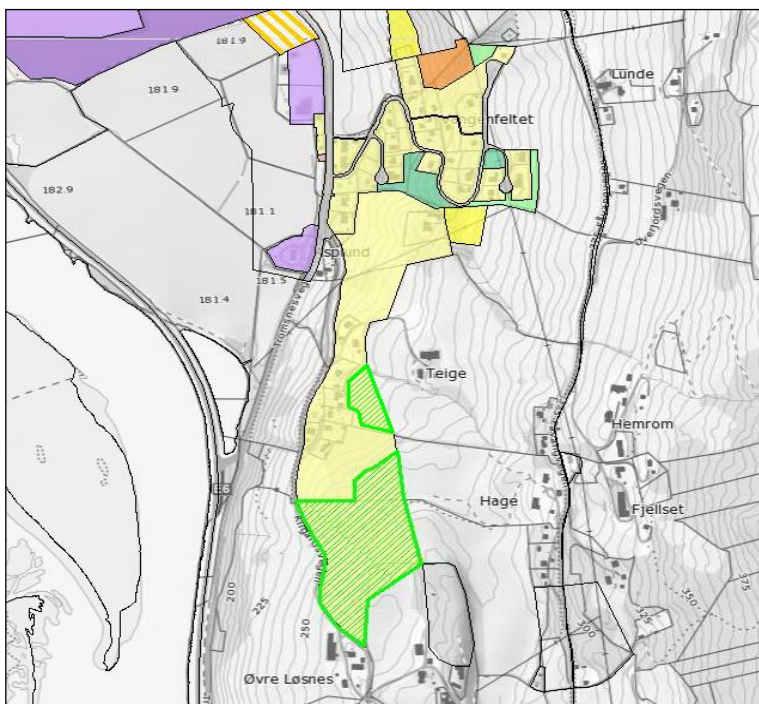
Det er avsatt et areal til framtidig boligbygging mellom Nordrum og Rørvik, totalt 64 daa (gnr 129 bnr 1). Privat regulering av området ble igangsatt for noen år tilbake. Reguleringen ble skrinlagt da området er bratt. Utbygging ville bli uforholdsmessig dyr og mye av arealet ville gå bort i veifylling og skjæringer. Store deler av det bratte arealet er tatt ut.

Ill: Rørvik – Nordrum: reduksjon i boligareal fra kommunedelplanen

Lundjordet-Løsnes:

Mellom reguleringsplan for Lundjordet og Løsnes er det avsatt et større område for framtidig boligbygging. Store deler av dette er uregulert og bebygd (gnr 131 bnr 13, gnr 136 bnr 1, gnr 134 bnr 1 og gnr 137 bnr 1). Området er et jordbrukslandskap med spredt boligbygging. Restarealet er fulldyrka, dels innmarksbeite og dels skog. Området er redusert ut fra jordvern hensyn. Kommunal VA kan videreføres i området, og gang/sykkelvei langs Kilgardsvegen ble ferdigstilt i 2014.

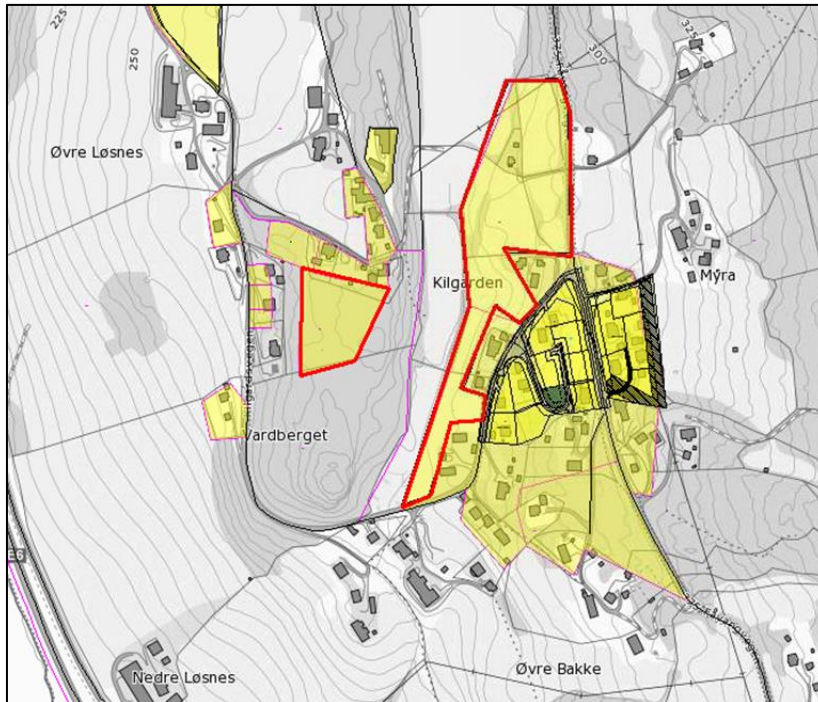

Ill: Lundjordet – Løsnes: reduksjon (skravur) i boligareal fra kommunedelplanen

Vardberget og Kilgarden:

Ved Kilgarden og Vardberget er det i gjeldende kommunedelplan avsatt 85 daa til framtidig boligbygging. Deler av arealet er regulert, og deler er bebygd med spredte boliger. Arealet ved Vardberget er et skogområde på 6,5 daa som er mye brukt som friluftsområde (gnr 138 bnr 4). Her er det blant annet opparbeidet en liten fotballbane og uteområde med benker m.m. Vardberget er et flott utsiktspunkt og et viktig turmål. Dette boligarealet er tatt ut og er nå avsatt til LNF.

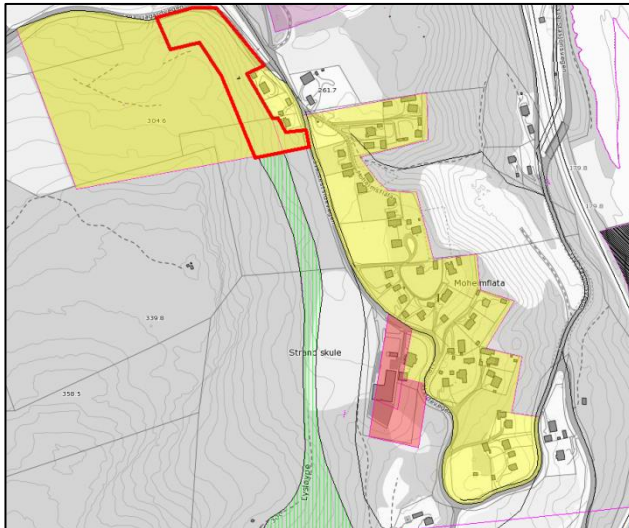

III: Kilgarden – Vardberget redusert boligareal.

Ved Kilgarden, på vestsida av Fåvangvegen, er det tatt ut et areal på 28 daa (gnr 134 bnr 7, gnr 135 bnr 1, gnr 138 bnr 7, gnr 138 bnr 10 og gnr 138 bnr 7). Dette består av 20 daa fulldyrka jord og 4 daa overflatedyrka. Det resterende er kantvegetasjon og skog. Arealet sør for reguleringsplan for Kilgarden er dels bebygd. Dette videreføres i arealdelen.

Moheimsflata:

Det er avsatt et skogsområde på 54 daa til framtidig boligbygging på oversida av Moheimsflata. Det er kort vei til Fåvang barnehage og ca 2,5 km til Fåvang sentrum. Det er mulig å koble seg til eksisterende kommunal VA, men det er ikke gang/sykkelveiforbindelse. Deler av arealet er nordvendt, og delvis svært bratt og egner seg dårlig til boligbygging. Avsatt areal er redusert med 16 daa (gnr 106 bnr 1 og gnr 106 bnr 9).

III: Moheimsflata redusert boligareal.

Oppsummering:

Tabellen under viser de endringer som er gjort når det gjelder areal avsatt til boligformål i kommunedelplanene for Vålebru og Fåvang, hvor mye areal som er tatt ut og hvor mye som er videreført.

Område	Endring i gjeldende kdp	Restareal fra gjeldende kdp
Ringebu:		
Kolstadroa	- 34 daa	55 daa
Ulberg	- 7 daa	14 daa
Tollmoen	- 17 daa	0 daa
Vålebakken	0 daa	14 daa
totalt:	- 58 daa	83 daa
Fåvang:		
Rørvik-Nordrum	- 52 daa	13 daa
Lundjordet-Øvre Løsnes	-21 daa	70 daa
Vardberget-Kilgraden	-35 daa	50 daa
Moheimsflata-Myregrenda	-16 daa	38 daa
totalt:	- 124 daa	171 daa

2.4.1.3 Ønsket fremtid

I *Boligpolitisk plan*, vedtatt 07.10.2014, er det en målsetting at kommunen skal sørge for en tilgang på ferdig regulerte boligtomter *minimum i tråd med dagens byggetakt*. Dette er konkretisert til minimum 10 tilgjengelig boligtomter i hvert av tettstedene til enhver tid, totalt 20 boligtomter.

Kommunen har ikke hatt nok tilgjengelige boligtomter til å dekke etterspørselen de siste årene. Det har vært flest tilgjengelige kommunale tomter i Ringebu, og

det meste av boligbyggingen har derfor foregått her. I Fåvang har det ikke vært kommunale boligtomter til å dekke etterspørselen. Dette tilsier at det trolig ville blitt bygd flere boliger i kommunen dersom det hadde vært attraktive kommunale boligtomter tilgjengelig for salg i begge tettstedene. Det er derfor naturlig å legge inn en planreserve i 12-årsperioden som er noe høyere enn byggetakten de siste 10 årene.

Det skal avsettes areal for en 12-årsperiode. Dersom en forutsetter en byggetakt på 20 boliger i året, skal det legges inn areal for boligbygging som gir grunnlag for minimum 240 boligtomter i perioden.

Ved beregning av arealbehov må det tas hensyn til nødvendig infrastruktur, til veier og ferdselsårer, grønt- og lekeområder innenfor boligområdene. Det må også tas høyde for at mye av det arealet som er aktuelt for bygging ligger i dalsida, og deler av dette kan på grunn av terrenget være vanskelig å bebygge og vil ikke bli tatt i bruk. I praksis ser en også at noen tomter er mindre attraktive på grunn av beliggenhet, solgang m.m. For å ta høyde for dette settes det av 3 daa pr bolig-tomt. Dette gir et arealbehov til boligbygging i 12-årsperioden på minimum 720 daa fordelt på de to tettstedene.

Ved vurdering og prioritering av nye boligområder er det lagt vekt på avstand til sentrumsområder og sentrale funksjoner som barneskoler og barnehager. Det er i tillegg lagt vekt på at utbyggingsretning for boligområder skal ta utgangspunkt i eksisterende kommunal infrastruktur, slik at investeringer i vann og avløp kan fordeles på flest mulig boenheter.

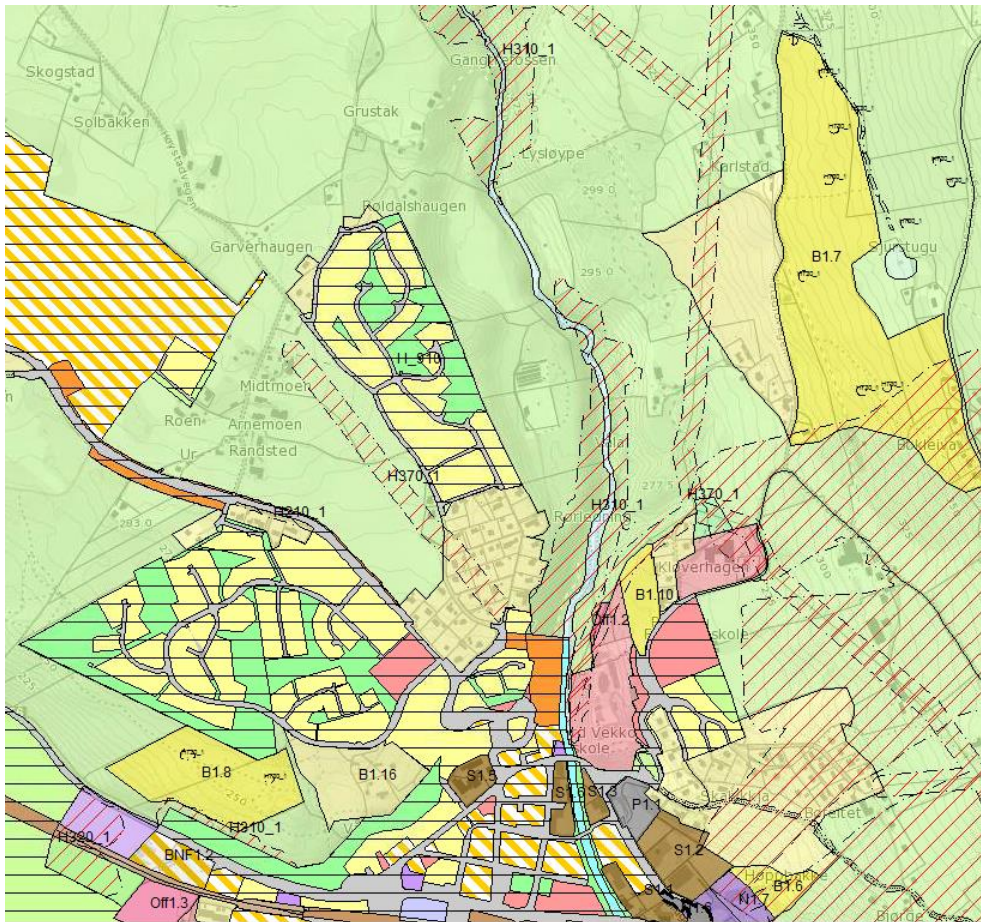
2.4.1.4 Strategier for boligbygging – eneboliger

Det er kommet fire private innspill om nye boligområder, ett i Fåvang og tre i Ringebu (B1.4, B1.6, B1.8, B1.10). I tillegg har administrasjonen valgt å konsekvensutrede flere aktuelle nye boligområder i tilknytning til begge tettstedene (B1.1, B1.2, B1.3, B1.5, B1.7, B1.9, B1.11, B1.12, B1.13, B1.14, B1.15).

Den største utfordringen når det gjelder utbygging av boligområder i tilknytning til tettstedene, er at disse er omkranset av dyrka jord. Utvidelse av dagens sentrumsnære boligområder vil beslaglegge dyrka jord, og er dermed i strid med nasjonale målsettinger om redusert omdisponering av dyrka jord. Den overordna målsettingen om etablering av nye boligområder i kort avstand fra sentrum og skoler er derfor vanskelig å oppfylle uten at det går ut over jordvern hensynet.

I Ringebu er utvidelse av boligområdene på Ulberg (B1.8) i utgangspunktet en naturlig utvikling. Her kan det tilrettelegges for godt beliggende, og forholdsvis sentrumsnære tomter, med kort vei til barnehage, barne- og ungdomsskole. Ulberg har imidlertid et omfattende stinett som er mye brukt av innbyggerne i Ringebu sentrum og i boligområdene rundt. Stinettet brukes også til sykling. Innenfor området ligger også Ringebu barnehage sin gapahuk. Utvidelse av boligområdene vil ha negative konsekvenser for friluftsinnteresser og folkehelse. B1.8 er lagt inn i planforslaget til 2. og 3. gangs høring.

III: Nye boligområder i Ringebu i planforslaget

Kolstadroa i Ringebu og Kilgarden i Fåvang er de nye boligområdene som har lengst avstand til skoler og sentrumsområder. Avstand til barneskole er 1 km i Kolstadroa, og 2,4 km ved Kilgarden. Bakgrunnen for at disse områdene likevel utvides i planforslaget er at det er etablert kommunal infrastruktur her (vann/avløp). Utvidelse av boligbebyggelsen her vil gi en bedre utnyttning av eksisterende kommunal infrastruktur.

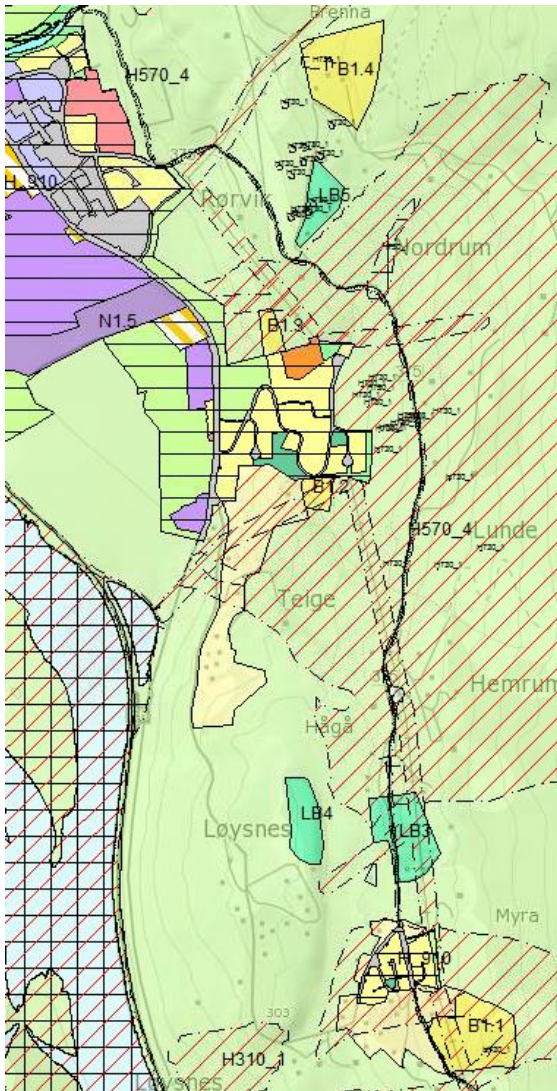
I Kolstadroa er et areal på totalt 357 daa konsekvensutredet. 150 daa er lagt inn i planforslaget. Dette området representerer en langsiktig boligreserve for Ringebu (25 år). Arealet er så stort at det er naturlig med en etappevis utbygging. Første etappe vil ta utgangspunkt i eksisterende høydebasseng og infrastruktur i nedre del av området.

I Fåvang er en utvidelse av Tromsnesskogen mot nord (B1.15) svært aktuelt. Dette gir tomter med god beliggenhet, og med forholdsvis kort avstand til sentrum og barneskole (ca 1 km). En utbygging her vil imidlertid ligge innenfor rød støvsone til skytterbanen ved Trøstaker. Støyskjerming er vurdert, men det er ikke mulig å få til tilfredsstillende støyforhold med dagens plassering av skytebanen. Flytting av skytterbanen og etablering av et nytt anlegg er kostnadsvurdert til 30-50 mill. kr.

Utvidelsen omfatter areal som er vist som utløpsområde for snøskred i NVEs aktsomhetskart. Aktsomhetskartet viser teoretisk/beregnet skredfare, ut fra hellingsgrad og –lengde. Det må gjennomføres en skredkartlegging før utbygging av området.

Dersom utvidelse av Tromsnesskogen, B1.15, legges inn i plankartet må dette betegnes som en langsiktig planreserve. Det vil påløpe kostnader knyttet til flytting av skytebane, og kartlegging av skredfare, før området kan reguleres og bygges ut. Utvidelse av Tromsnesskogen, B1.15, er ikke lagt inn.

III: Nye boligområder i Fåvang i planforslaget

Ill: Illustrasjonene viser utbyggingsretning for framtidige boligområder i Fåvang og Ringebu.

Tabellen under viser hvor mye nytt areal som er avsatt til boligbygging i ny arealdel etter at alle innspill er konsekvensutredet og vurdert opp mot de overordnede føringene for nye boligområder. Her er også restareal fra gjeldende kommunedelplaner oppgitt.

Område	Restareal fra gjeldende kdp	Nytt avsatt areal	Totalt avsatt areal
Ringebu:			
Kolstadroa (B1.7)	55 daa	150 daa	
Vålebakken (B1.6)	15 daa	15 daa	
Ulberg	14daa	43 daa	
Skytterhaugen (B1.10)		9 daa	
Bøfeltet	17 daa		
Totalt:	101 daa	217 daa	318 daa
Fåvang:			
Vardberget - Kilgarden (B1.1)	50 daa	30 daa	
Lundjordet (B1.2 og 1.3) – Øvre Løsnes	70 daa	9 daa	
Rørvik-Nordrum	13 daa		
Moheimsflata	38 daa		
totalt:	171 daa	39 daa	210 daa
Totalt avsatt areal:			528 daa

Det avsatte arealet gir grunnlag for regulering av 176 boligtomter. Med en målsetting om 20 boligtomter tilgjengelig i året representerer dette en planreserve for minimum 8 år framover i tid.

2.4.1.5 Planbestemmelser til boligareal

Planbestemmelsene gir detaljerte føringer for regulering av nye boligområder, jf § 1 Generelle bestemmelser og § 2.1 Boligbebyggelse.

Det er gitt bestemmelser til eksisterende bebygde boligtomter, som er avsatt i overordna plan men som ikke er regulert, jf § 2.1.1. Dette er for å kunne behandle byggetiltak på eksisterende boliger uten at dette utløser plankrav i boligfelt som allerede er utbygd.

2.4.1.6 Strategier for konsentrert boligbygging og leiligheter i sentrumsområdene

I *Boligpolitisk plan* er det en målsetting å legge til rette for konsentrert boligbygging og leiligheter i tettstedene. Dette kan man oppnå gjennom å stille krav til utnyttning i forbindelse med nye byggeprosjekt i sentrumsområdene.

I planbestemmelsene er boligbygging i sentrumsområdene omtalt under føringer for nye reguleringsplaner. Innenfor de definerte sentrumsområdene (jfr kap 2.4.3.3) tillates ikke bygging av nye eneboliger. Boligbygging her skal skje som konsentrert boligbygging (flermannsboliger) eller som leiligheter i kombinasjon med forretningsdrift.

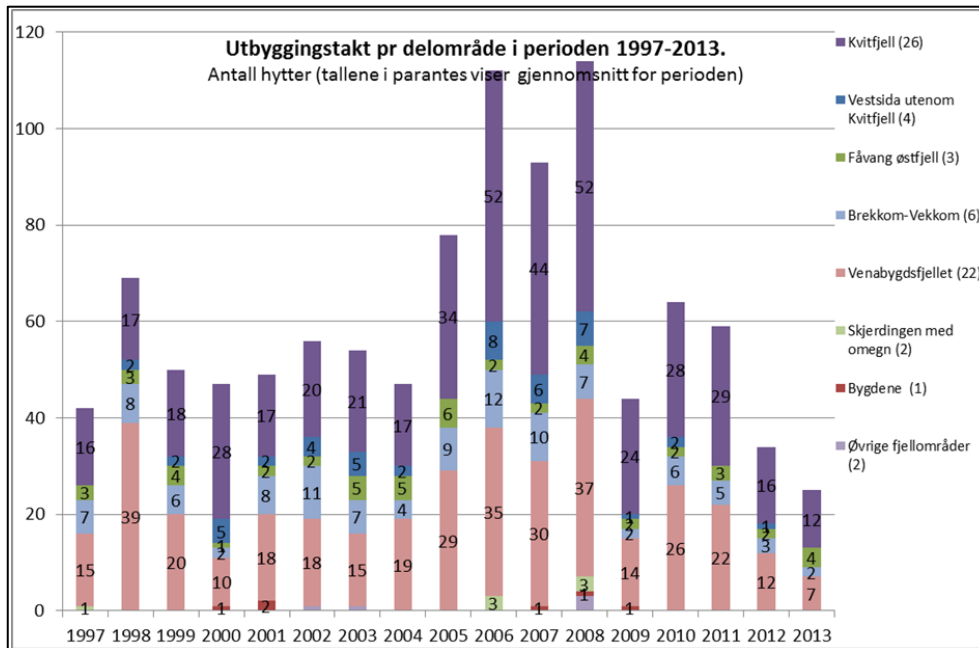
2.4.2 Fritidsbebyggelse

Ringebu kommune er en stor hyttekommune med 3718 bygg registrert som fritidsboliger. Ca. 80 av disse er hytter med flere bruksenheter eller leilighetsbygg, slik at det reelle tallet på fritidsboliger er nærmere 3900 bruksenheter. I tillegg kommer et betydelig antall seterhus som blir benyttet som fritidsbolig.

Fritidsbebyggelsen og ringvirkninger knyttet til dette er svært viktig med hensyn til verdiskaping, næringsutvikling og arbeidsplasser i kommunen.

En stor andel av fritidsbebyggelsen i kommunen er spredte fritidsboliger i LNF-områdene. Mål og strategier for spredt fritidsbebyggelse er nærmere omtalt i kapittel 2.7.3.

Antall nye fritidsboliger som ferdigstilles årlig har variert fra 25 - 111 i perioden 1997-2013. I disse tallene er også utbygging i Kvitfjell tatt med.

Det er bygd flest hytter i tilknytning til de to største turistdestinasjonene, Kvitfjell og Venabygdsfjellet. Her er det regulert nye områder for hyttebygging også de senere årene.

Innenfor område 4 (Måsåplassen - Skotten) har det i flere år vært tilnærmet byggestopp. Det har ikke vært avsatt områder for ny fritidsbebyggelse her, og regulerte områder er ferdig utbygd. Det er naturlig å anta at byggetakten for dette området ville vært høyere dersom det hadde vært tilgjengelig regulert areal.

I gjennomsnitt er det for de 6 delområdene som omtales i revisjon av arealdelen bygd 38 fritidsboliger pr. år. Da er utbygging i Kvitfjell ikke medregnet. Antall hytter som er bygd de siste 10-20 årene i disse delområdene, og utviklingen i byggetakten, er brukt som utgangspunkt for beregning av arealbehovet for fremtidig fritidsbebyggelse.

2.4.2.1 Planreserve

Innenfor de 6 delområdene er det pr. 01.01.2017 en eksisterende planreserve tilsvarende 567 tomter/enheter.

Innenfor kommunedelplan for Kvitfjell var det i tillegg en planreserve på ca 2.500 enheter da denne ble vedtatt i 2012.

Område	Regulerte tomter	Uregulerte tomter (avsatt areal, 3 daa pr tomt)	Sum (tomter/enheter)
1 – Ringebu og Fåvang	-	-	0
2 – Fjellområdene på Vestsida	31	45	76
3 – Fåvang Østfjell	129	151	280
4 – Måsåplassen, Skotten,..	64	0	64
5 - Venabygdsfjellet	74	73	147
6 - Skjerdingen	-	-	0
Sum	298	269	567

For avsatt areal i gjeldende kommunedelplaner er tomtepotensialet (uregulerte tomter) beregnet med utgangspunkt i 3 daa pr tomt.

2.4.2.2 Vurdering av areal i gjeldende kommunedelplaner

Som det går frem av kap. 2.1.2 , 2.1.3 og 2.1.5, er alle avsatte byggeområder for fritidsbebyggelse i gjeldende kommunedelplaner videreført i ny arealdel.

I tillegg er enkelttomter avsatt i kommunedelplanene videreført, men da som spredt fritidsbebyggelse i LNF. Dette er omtalt nærmere i kap 2.7.3.

2.4.2.3 Ønsket fremtid

Kommuneplanens samfunnsdel har definert vekst innen turisme og turistrelatert virksomhet som en av kommunens målsettinger. Dette skal nås gjennom å bidra til destinasjonsbygging og legge til rette for bygging av nye fritidsboliger.

De 3 viktigste turistdestinasjonene i fjellområdene i Ringebu kommune er:

- Venabygdsfjellet
- Måsåplassen/Øksendalen-området
- (Kvitfjell – egen kommunedelplan)

I destinasjonstenkningen ligger at det er naturlig å legge opp til mere aktivitet/bebyggelse i eller i nær tilknytning til destinasjonene sine sentra, med overnattingsbedrifter og annen næringsaktivitet, og eksisterende infrastruktur (veier, skiløyper, vann og avløp). Dette henger også godt sammen med strategiene fra planprogrammet vedrørende fortetting av eksisterende utbyggingsområder og utvidelser i tilknytning til eksisterende byggeområder.

Destinasjonstenkningen innebærer at det er en målsetting å legge til rette for ny næringsutvikling, og videre utvikling av dagens etablerte næringsområder, på Venabygdsfjellet og på Måsåplassen. I disse områdene ønskes økt aktivitet, og det er da viktig å gi eksisterende virksomheter utviklingsmuligheter.

Føringer fra planprogrammet:

Ved tilrettelegging for ny fritidsbebyggelse skal utbyggingsområder prioriteres på følgende måte:

1. fortetting av eksisterende utbyggingsområder
2. utvidelser i tilknytning til eksisterende byggeområder
3. nye utbyggingsområder i områder med liten konfliktgrad

Planprogrammet gir i tillegg føringer for regulering av nye utbyggingsområder:

- Videreføring av et bygningsareal (BRA) på 120 m² pr. hyttetomt (90 m² hovedhytte, 15 m² anneks og 15 m² uthus), jf. kommunedelplan for Vena-bygdsfjellet og kommunedelplan for Fåvang Østfjell.
- Det legges ikke opp til nye utbyggingsområder innenfor nasjonalt villreinområde, buffersonen til nasjonalt villreinområde, snaufjellet (landskaps-hensyn), seterområdene, viktige beiteområder og områder hvor planreserven er stor. Unntak:
  - Eventuell mulighet for utbygging av gjenværende tomter innenfor Vekkom (Seterkjøll-Romsåskjølen) i eldre disposisjons- og reguleringsplaner.
  - Mulighet for utvikling av eksisterende turistbedrifter.
  - Eventuell mulighet for veibygging til og innenfor eksisterende hyttefelt. Det skal fortrinnsvis tas utgangspunkt i eksisterende vegnett.

Det bemerkes her at det er gjort to justeringer av hensynssonegrensen i forhold til avgrensning av buffersonen i den regionale planen, i Trabelia og ved Måsåplassen, jfr. kap. 2.9.2. Bakgrunnen for justeringene er at kommunen ønsker å tilpasse sonegrensen til terrengforhold og til eksisterende bebyggelse i området. Sonegrensen i den regionale planen skjærer gjennom etablerte hytteområder, der kommunen mener det ville vært mer naturlig å legge grensen rundt disse områdene.

Arealbehov:

Det skal avsettes tilstrekkelig areal for fritidsbebyggelse for en 12-årsperiode. Arealbehovet beregnes med utgangspunkt i historisk utvikling, planreserver og strategier for framtidige satsingsområder.

Ved beregning av arealbehov er det lagt inn areal tilsvarende 3 daa pr. tomt (inkludert veger og grøntområder). Erfaringsmessig vil faktorer som grunneiers utbyggingsstrategi, tomtenes attraktivitet, usikkerhet om markedsutviklingen mm medføre behov for en viss buffer i planreserven. Arealbehovet er derfor justert opp med 50 %.

Område	Gj.sn. utbygd pr år (tomter)	Vurdert behov pr år (tomter)	Behov i 12-års-perioden + 50 % (tomter)	Behov - redusert med dagens planreserve (tomter)	Arealbehov (3 daa pr. tomt)
1 – Ringebu og Fåvang	1	1	18	18-0=18	60
2 – Fjellområdene på Vestsida	4	3	54	54-76=0	0
3 – Fåvang Østfjell	3	6	108	108-264=0	0
4 – Måsåplassen, Skotten,..,	6	10	180	180-30=150	450
5 - Venabygdsfjellet	22	20	360	360-147=213	640
6 - Skjerdingen	2	2	36	36-0=36	100
Sum	38	42	630	417	1250 daa

Tabellen viser et arealbehov for alle de 6 delområdene på **1250 daa totalt**. Det skal ikke legges ut nye areal til fritidsbebyggelse i område 1 (bygdene). Når det gjelder område 2 og 3, så er planreserven her større enn arealbehovet, og det blir ikke lagt inn nye areal til fritidsbebyggelse i disse områdene heller (med unntak av Bånsetra og Mykkelsetra).

2.4.2.4 Strategier for fritidsbebyggelse

Totalt for hele kommunen er det kommet inn innspill om nye areal for fritidsbebyggelse tilsvarende ca. 15 000 daa. Grovt regnet utgjør dette ca. 5 000 hyttetomter. Dette viser et stort engasjement for en viktig næring i kommunen. Omfanget er likevel så stort at en reduksjon i innspillene vil være nødvendig. Det vises i denne sammenheng også til egen tilleggsutredning «Vurdering av samla konsekvenser for villreinens leveområde».

Område 2 – Fjellområdene på Vestsida:

I område 2 er det kommet 2 innspill om fritidsbebyggelse F2.1 og F2.2. F2.2 ble tatt ut i silingssaken, jfr. K-sak 103/13. Deler av F2.1 er allerede avsatt i kommunedelplan for Bånsetra-Veslesetra.

Alle avsatte områder i gjeldende kommunedelplan for Bånseter – Vesleseter er videreført i ny arealdel. Planreserven innenfor område 2 er større enn arealbehovet. Konklusjonen fra konsekvensutredningen er at det ikke legges inn nye areal til fritidsbebyggelse i område 2.

Endringer vedtatt ved 1. gangs behandling i kommunestyret, KOM-sak 033/15:
Kommunestyret vedtok at følgende arealinnspill skal legges inn i plankartet som nytt område for fritidsbebyggelse:

- F2.1, Bånsetra, i tråd med innspill

Dette området er 44 daa, og gir en økning i planreserven på ca 14 hyttetomter. Dette området har også ligget inn til 2. gangs høring og er foreslått til å ligge inne til 3. gangs høring.

Område 3 – Fåvang Østfjell:

I område 3 er det kommet 2 innspill om fritidsbebyggelse F3.1 og F3.2. Jfr. K-sak 103/13 er F3.1 og F3.2 ikke konsekvensutredet.

Alle avsatte områder i gjeldende kommunedelplan for Fåvang østfjell er videreført i arealdelen. Planreserven innenfor område 3 er stor og i ihht planprogrammet skal det ikke legges inn mere areal til fritidsbebyggelse i område 3.

Endringer vedtatt ved 1. gangs behandling i kommunestyret, KOM-sak 033/15:
Kommunestyret vedtok at følgende arealinnspill skal legges inn i plankartet som nytt område for fritidsbebyggelse:

- F3.2, Mykkelseter, i tråd med innspill

Dette området er 69 daa, og gir en økning i planreserven på ca 16 hyttetomter.
Dette arealet er nå regulert og inngår som eksisterende arealreserve

Område 4 – Måsåplassen-Øksendalen-Pulla-Tann-Annolseter-Skotten-Brekkom:

I område 4 er planreserven i dag er svært lav, og det skal legges inn nye områder for fritidsbebyggelse. Arealbehov er anslått til 450 daa (150 nye hytter). Det er kommet et stort antall innspill om ny fritidsbebyggelse, langt over det som er nødvendig for å dekke arealbehovet, eller ønsket planreserve. Det er gjort en grundig vurdering av enkeltinnspillene for å komme fram til et endelig forslag. Prinsippene for prioritering av byggeområder tilsier først fortetting, deretter utvidelse i tilknytning til eksisterende byggeområder og til slutt nye utbyggingsområder. Destinasjonstenkningen og eksisterende infrastruktur (vei, vann og avløp) henger også sammen med dette.

I henhold til silings sak, jfr. K-sak 103/13, er F4.1, F4.45, F4.46, F4.47, F4.48, F4.49, F4.50, F4.51, F4.52, innspill med dokumentnummer 2006/000340-27 og 08/114-104 i strid med vedtatt planprogram, og disse områdene ble silt ut og er ikke konsekvensutredet.

I konsekvensutredningen ble nye areal ytterligere redusert. Av tema som er vurdert i konsekvensutredningen er det spesielt 100-metersonen rundt vassdrag, avstand til seterlandskap, dyrkbar jord, solforhold og helning, villreinens leveområde, buffersonen rundt leveområdet og sammenhengende urørt natur (INON-områder) som har medført at byggeområder er tilrådt tatt ut av planforslaget, eller at områdene er redusert.

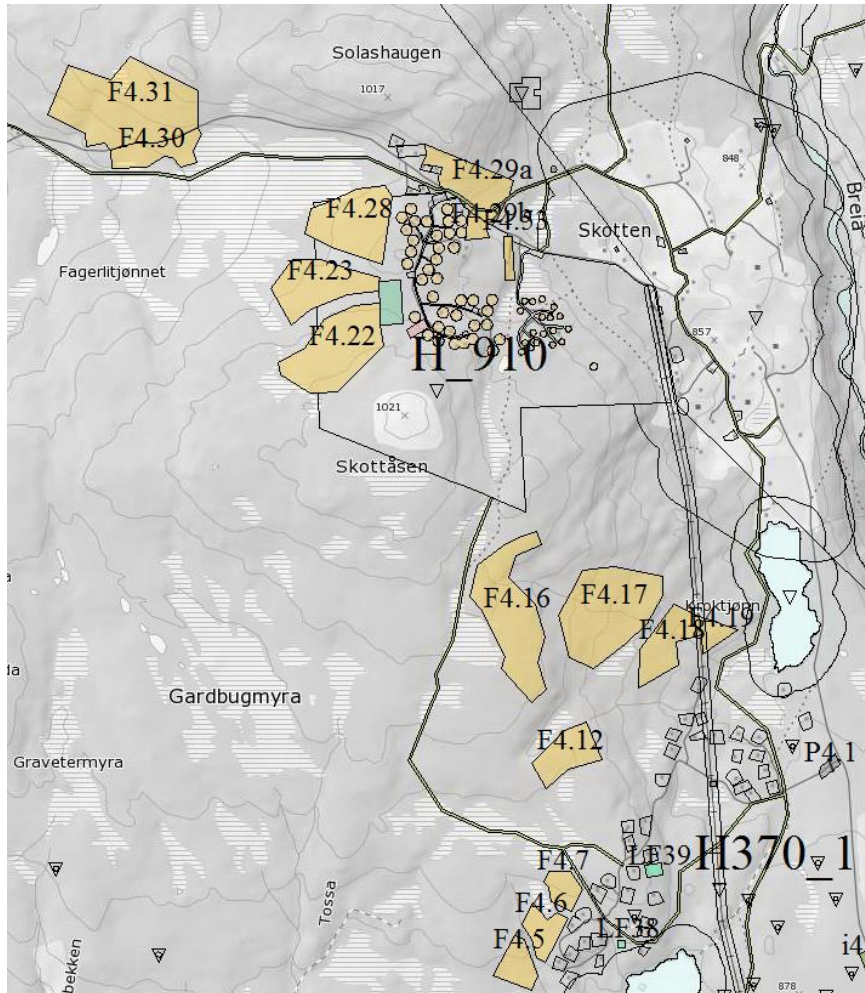
I område 4 har antall områder til fritidsbebyggelse, og hvilke områder som legges inn i planforslaget, variert fra 1., 2. og nå til 3. gangs høring.

Skotten:

I Skotten-/Morketjønnområdet har 24 grunneiere gått sammen og levert inn et solid og gjennomarbeidet innspill. Det har vært jobbet med dette over flere år, og grunneierne er innstilt på grunneiersamarbeid og felles infrastrukturløsninger for vei, vann og avløp. Initiativtakerne har etter oppfordring fra kommunen delt opp innspillene i etapper med bakgrunn i attraktivitet, nærhet til eksisterende infra-

struktur/byggeområder og fordeling mellom grunneierne. Det er avgjørende for grunneierne at arealene er store nok til at hver grunneier får et tilstrekkelig areal til at det er økonomisk forsvarlig å gå inn i et forpliktende samarbeid om utbygging. Utbyggingen krever investeringer i felles infrastruktur som for den enkelte grunneier er betydelige.

Ill: Skotten-området – nye områder i planforslaget

Planreserve i de områdene som ligger i planforslaget:

Områder mellom Marketjønn og Krotkjønn, F4.5, F4.6, F4.7, F4.12, F4.16, F4.17, F4.18 og F4.19: De nye avsatte områdene utgjør totalt 371 daa, og innebærer en utvidelse av dagens hyttefelt mot nord.

F4.5	22 daa
F4.6	22 daa
F4.7	17 daa
F4.12	36 daa
F4.16	105 daa
F4.17	116 daa
F4.18	42 daa
F4.19	11 daa
Planreserve areal:	371 daa (123 hytter)

Områder i og inntil reguleringsplan for Skotten hyttegrend og reguleringsplan for Kvitberget hyttegrend, F4.22, F4.23, F4.28, F4.29a, F4.29b og F4.53:

F4.22	90 daa
F4.23	62 daa
F4.28	74 daa
F4.29a	50 daa
F4.29b	7 daa
F4.53	6 daa
Planreserve areal:	289 daa (97 hytter)

De nye avsatte områdene åpner for fortetting av regulerte områder, og en mindre utvidelse mot nord.

Område langs Skottvegen, F4.30, F4.31:

Et nytt hyttefelt i dette området bryter med prinsippet i planprogrammet. Det er ingen hytter i dette området i dag. Området er imidlertid lagt inn da det ligger langs eksisterende setervei.

F4.30	32 daa
F4.31	149 daa
Planreserve areal:	181 daa (60 hytter)

Totalt gir dette en ny planreserve i Skottenområdet på 280 hytter, i tillegg til dagens reserve på 30 enheter.

Måsåplassen – Øksendalen:

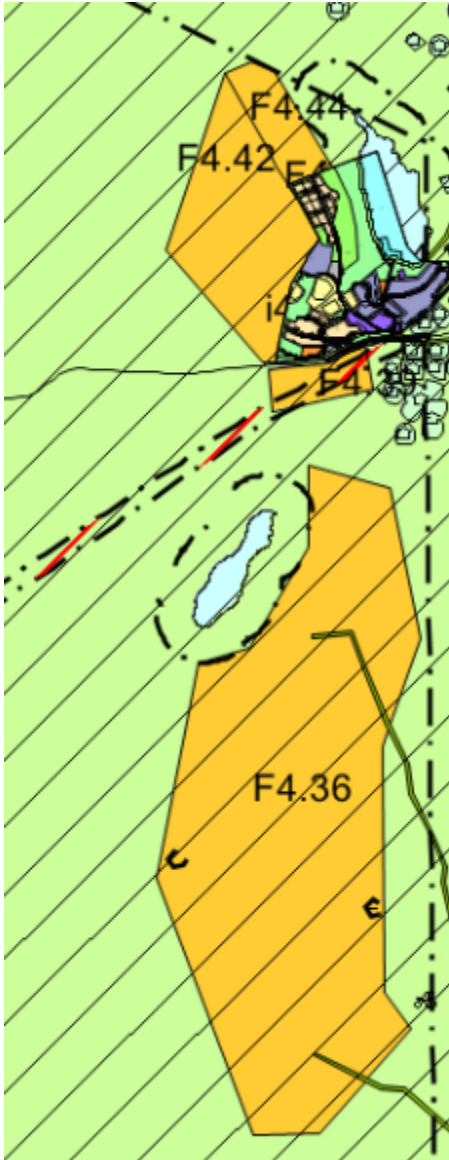
Måsåplassen – Øksendalen er et område med mange eksisterende hytter. Det er mer eller mindre sammenhengende hytteområde fra Nysetra og Breistulen i sør til Pulla i nord.

Hovedtyngden av hyttebyggingen her skjedde på 60-70 tallet. Det er ikke bygd nye hytter de senere årene. I praksis har det vært byggestopp i området etter at arbeidet med Regional plan for Rondane ble igangsatt.

Det er 2 reguleringsplaner innenfor dette området: reguleringsplan for Kjørra hytteområde og reguleringsplan for Friisvegen turistsenter Måsåplassen. Reguleringsplanen for Kjørra er ferdig utbygd. Reguleringsplan for Friisvegen turistsenter Måsåplassen er nylig vedtatt, og gir rom for ca. 34 nye enheter til fritidsbebyggelse.

Planreserve i de områdene som ligger i planforslaget:

F4.36	594 daa (100 hytter)
F4.39	31 daa
F4.42	174 daa
F4.44	45 daa
Planreserve areal:	844 daa (183 hytter)

Ill: Måsåplassen-området

Totalt gir dette en planreserve for Øksendalen - Måsåplassen på 217 nye hytter.

Delområde 5 – Venabygdsfjellet:

Dagens planreserve innenfor delområde 5 Venabygdsfjellet dekker i underkant av halvparten av det beregnede arealbehovet. Udekket arealbehov er anslått 640 daa (213 nye tomter). Det er kommet et stort antall innspill om nye areal til fritidsbebyggelse også innenfor dette delområdet.

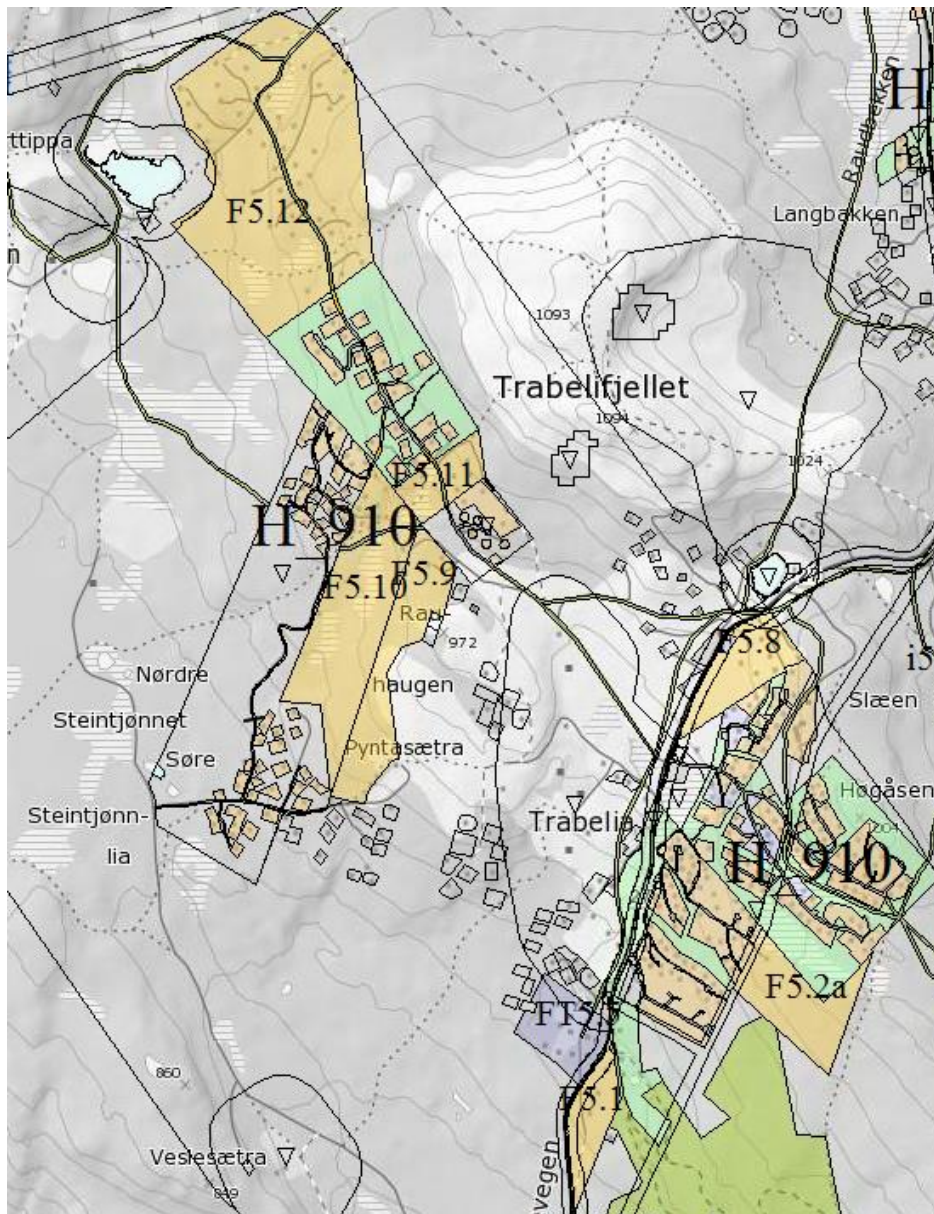
I henhold til silingssak, jfr. K-sak 103/13, er F5.3 (med unntak av nord-vestre del), F5.5, F5.6 (med unntak av nordre og østre del), F5.13 og F5.16 i strid med vedtatt planprogram, og områdene er ikke konsekvensutredet.

I konsekvensutredning er arealinnspillene vurdert blant annet opp mot 100-metersonen rundt vann, avstand til seterlandskap, dyrkbar jord, solforhold og helning, villreinens leveområde, buffersonen rundt leveområdet og sammen-

hengende urørt natur (INON-områder). Flere av de foreslåtte byggeområdene er redusert eller tilrådt tatt ut av planforslaget.

Siling og konsekvensutredningen for enkeltområder ligger til grunn for hvilke områder som opprinnelig er tatt inn i planforslaget. Områder innenfor buffersonen er også tatt ut. Ved reduksjon av disse igjen er prinsippene for prioritering av byggeområder lagt til grunn. Områder for fortetting prioriteres først, deretter utvidelse av eksisterende byggeområder og til sist nye utbyggingsområder.

I område 5 har antall områder til fritidsbebyggelse, og hvilke områder som legges inn i planforslaget, variert fra 1. til 2. gangs høring. Til 3. gangs høring er områdene de samme som til 2. gangs høring.

Ill: Venabygdsfjellet – nye områder i planforslaget

Planreserve i de områdene som ligger i planforslaget:

Trabelia, F5.1, F5.2a og F5.8:

De nye byggeområdene ligger inntil allerede regulerte hyttefelt.

Trabelivegen Pyntaseter, F5.9, F5.10, F5.11 og F5.12:

Delområdene innebærer en fortetting i eksisterende uregulerte hyttefelt og en utvidelse av de regulerte hytteområdene langs Trabelivegen og ned mot Pyntaseter.

Alle delområdene har eksisterende fritidsbebyggelse.

Den sørlige delen av F5.12 er noe myrlendt, og kan være vanskelig å bebygge. Ca. 17 daa er registrert som myr (AR5). Arealreserven innenfor dette området er derfor justert noe ned.

F5.1	50 daa
F5.2a	86 daa
F5.8	66 daa – 36 daa (12 tomter) = 30 daa
F5.9	107 daa – 15 daa (5 tomter) = 92 daa
F5.10	184 daa – 36 daa (12 tomter) = 148 daa
F5.11	41 daa – 12 daa (4 tomter) = 29 daa
F5.12	457 daa – 126 daa (42 tomter) – 17 daa = 314 daa
Planreserve areal:	749 daa (250 hytter)

Ny beregnet planreserve på Venabygdsfjellet blir 250 nye enheter, i tillegg til dagens reserve på 147 enheter – total reserve på 397 nye hytteenheter.

Område 6 - Skjerdingen:

Det er kommet et større innspill for Skjerdingen, som omfatter ulike kombinerte formål. Areal avsatt til kombinert formål fritidsbebyggelse/fritids- og turistbebyggelse og næringsbebyggelse/fritids- og turistbebyggelse er vurdert i hhv kap. 2.4.9.2 og 2.4.9.3.

Det er kommet ett innspill som gjelder areal til fritidsbebyggelse, F6.1. Dette er et allerede bebyggt område, og innebærer en stadfesting av dagens bruk. Innspillet er innarbeidet i tråd med dagens arealbruk.

Oppsummering:

Innspillsmengden av nye areal for fritidsbebyggelse var langt over behovet i planperioden. Noe areal ble tatt ut allerede i silingssaken, KOM-103/13, og noe areal ble tatt ut etter konsekvensutredning. Deretter er det gjort en prioritering av areal i tråd med føringer i vedtatt planprogram, for å komme ned på et arealnivå som vil være nærmere antatt behov i planperioden.

Planreserve:

Planreserven er beregnet ut fra gitte forutsetninger om totalt arealbeslag pr. hytteenhet, der nødvendig areal til infrastruktur er tatt inn. I tillegg vil det endelige antallet hytteenheter avhenge av lokale terrengforhold, grunnforhold, solforhold m.m.

Område	Eksisterende hytteenheter	Eksisterende arealreserve	Ny arealreserve til 3. høring	Total reserve nye hytteenh. (3 daa pr enh.)	Totalt antall hytteenheter etter full utbygging
Delområde 2, fjellområdene på vestsida	127 enheter	76 enheter	14 enheter	90 enheter	307 enheter
Delområde 3, Fåvang Østfjell	380 enheter	280 enheter	-	280 enheter	660 enheter
Delområde 4, Skotten	262 enheter	30 enheter	280 enheter	310 enheter	572 enheter
Delområde 4, Måsåplassen	432 enheter	34 enheter	183 enheter	217 enheter	649 enheter
Delområde 4, resterende	44 enheter	-	-	-	44 enheter
Delområde 5, Venabygdsfjellet	1178 enheter	147 enheter	250 enheter	397 enheter	1575 enheter
Delområde 5, resterende	260 enheter	-	-	-	260 enheter
Delområde 6 og 7	184 enheter	-	-	-	184 enheter
SUM	2867	567	724	1291	4251

Innenfor kommunedelplan for Kvitfjell var det i tillegg en planreserve på ca 2.500 enheter da denne ble vedtatt i 2012.

Totalt avsatt areal er høyere enn planbehovet for kommunen sett under ett. Vi har imidlertid valgt å se på de ulike delområdene hver for seg. Dette er begrunnet i at det er store forskjeller mellom områdene når det gjelder type utbygging. Den gjennomsnittlige hyttekjøper i Kvitfjell og på Venabygdsfjellet har andre preferanser enn personer som ønsker å bygge hytte i Fåvang østfjell eller i Måsåplassen - Skottenområdet. Områdene er svært ulike når det gjelder hyttestandard, tetthet i hyttefeltene, infrastruktur og andre tilbud.

Det er også ulikt nivå på etterspørsel etter nye tomter i delområdene. Mens etterspørselen etter høystandard hytter har stabilisert seg, er det i dag økende etterspørsel etter hytter med enklere standard og i mer tradisjonelle hytteområder. Slike hytteområder finnes først og fremst på østsida av dalføret.

En planreserve i Fåvang østfjell erstatter ikke nødvendigvis en manglende planreserve på Måsåplassen. I Måsåplassen-, Øksendalen-, Skottenområdet har det i praksis vært byggestopp de senere årene, og det vil trolig være en økende etterspørsel etter hyttetomter her når det nå legges til rette for det.

2.4.2.5 Planbestemmelser for fritidsbebyggelse

Planbestemmelsene for areal avsatt til fritidsbebyggelse er utformet i tråd med føringer gitt i vedtatt planprogram.

Regulering av nye områder for fritidsbebyggelse:

Følgende bestemmelse for utnyttingsgrad i områder avsatt til fritidsbebyggelse gjelder i kommunedelplan for Venabygdsfjellet og kommunedelplan for Fåvang Østfjell:

Største tillatte bygningsareal (BRA) på hovedhytte er 90 m². Største tillatte bygningsareal pr. hyttetomt er 120 m², inkludert ett anneks på inntil 15 m² og ett uthus på inntil 15 m².

I tråd med vedtatt planprogram er disse bestemmelsene innarbeidet for alt areal avsatt til fritidsbebyggelse i arealdelen, jfr planbestemmelsene § 2.2. Med dagens beregningsregler er også parkeringsareal innregnet i BRA. Dette betyr at ved regulering av nye områder for fritidsbebyggelse skal det settes en utnyttelsesgrad på inntil 150m² BRA, inkludert parkeringsareal.

Dette innebærer en innskjerping for areal som ligger innenfor gjeldende kommunedelplan for Bånseter - Vesleseter. Innenfor denne kommunedelplanen kan det i dag reguleres for hovedhytte med inntil 120 m² BRA. For nye reguleringsplaner må dette nå fordeles på tre bygninger.

Endringer vedtatt ved 1. gangs behandling i kommunestyret, KOM-sak 033/15:
Ved 1. gangs behandling av planforslaget vedtok kommunestyret ny ordlyd i planbestemmelsene §§ 2.2 og 2.2.1 når det gjelder utnyttelsesgrad.

I forslaget som er vedtatt lagt ut på høring er tillatt bygningsareal på tomte 150 m², inkludert 30 m² parkeringsareal. Det er ikke krav om at dette skal fordeles på flere bygninger. Dersom det oppføres flere bygninger på tomte skal avstand mellom bygningene være maks 7,9 m.

Regulering av nye områder for fritidsbebyggelse forts.:

I nærmere definert områder, F5.1 (Trabelia) og F4.40 (Måsåplassen), tillates konsentrert fritidsbebyggelse med maks BRA 45%. Her tillates også en mer moderne arkitektur jfr § 1.11.1.

Det er innarbeidet bestemmelser som sier at det kun skal legges til rette for 1 bruksenhet pr. tomt med unntak av byggeområder for leiligheter, tomannsboliger og lignende. Anneks sees på som en del av fritidsboligen og tillates ikke fradelt. Denne bestemmelsen er viktig for å unngå uønsket oppdeling og seksjonering av fritidseiendommer.

Innenfor gjeldende kommunedelplaner for Bånseter-Vesleseter og Fåvang Østfjell er det gitt bestemmelser om antall nye hytter innenfor avsatte byggeområder for fritidsbebyggelse. Dette er videreført i planbestemmelsene til arealdelen jfr § 2.2.

Bestemmelser for eksisterende fritidsboliger i uregulerte områder:

Det er utarbeidet bestemmelser til eksisterende fritidsboliger i områder som er avsatt til fritidsbebyggelse, men som ikke er regulert. Dette gjelder eldre hyttefelt som allerede er utbygd, og hvor det ikke er utarbeidet reguleringsplan.

Her gjelder samme utnyttelsesgrad som for nye områder. Det er i tillegg innarbeidet bestemmelser om høyder, takform m.m. jfr § 2.2.1.

For fritidsboliger som ligger innenfor hensynssoner mot vassdrag, i seterområder eller i villreinsonene er det egne bestemmelser.

Vann og avløp:

Krav til avløpsløsning er omtalt i alle de gjeldende kommunedelplanene som omfatter fjellområdene, og i kommuneplanens arealdel fra 1993. I områder hvor det ikke er mulig med tilkobling til kommunalt nett er det i de fleste områder tillatt å legge inn vann, forutsatt godkjent utslipp av gråvann, og ikke vannbasert toalett-løsning. Det er fra flere hold, både politisk og fra hytteiere, ytret et sterkt ønske om å endre disse bestemmelsene, slik at det også kan tillates toalettløsninger som benytter vann til ned-/vekkspyling og eventuelt tett tank hvor forholdene ligger til rette for det.

Ved vurdering av avløpssystem på fritidseiendommer er det forurensningslovens bestemmelser og hensynet til forurensningsfare som skal legges til grunn. Dersom det etter en vurdering etter forurensningsloven med forskrifter og den kommunale slamforskriften er grunnlag for å gi utslippstillatelse, vil det ikke være grunnlag for å nekte med hjemmel i plan- og bygningsloven. Bestemmelser om valg av avløps-løsning er derfor ikke videreført i ny arealdel.

I reguleringsplaner vil det bli stilt krav om felles VA-plan. Lokale fellesløsninger for vann og avløp vil være aktuelt i områder som ikke er tilknyttet offentlig vann og avløp.

I området rundt Måsåplassen – Øksendalen er det et stort antall eksisterende hytter og en eksisterende turistbedrift. I dag er det et privat avløpsanlegg på Måsåplassen. Det er gjort en foreløpig vurdering av etablering av kommunalt vann og avløpsnett fra Ringebu og opp til Måsåplassen-området. Dette innebærer en betydelig investering, og er pr i dag ikke prioritert i økonomiplanen. En endelig avklaring av dette vil skje i forbindelse med ny kommunedelplan for vann og avløp i Ringebu kommune.

På Venabygdsfjellet er det pr. i dag begrenset kapasitet på vannforsyning. Framtidig løsning for vannforsyning må avklares, og ny rammeplan for vannforsyning på Venabygdsfjellet vil være viktig å få på plass før nye områder kan bygges ut.

Bruk av plan- og bygningslovens § 30-6 – Fritidsbebyggelse:

Plan- og bygningslovens §§ 27-1 og § 27-2 omhandler vannforsyning og avløp. Lovens bestemmelser i § 27-1 andre til fjerde ledd og § 27-2 andre til fjerde ledd

gjelder for fritidsbebyggelse bare når dette er bestemt i plan, jfr §30-6. Ringebu kommune ønsker at dette skal gjelde også for fritidsbebyggelse, og dette er derfor innarbeidet i planbestemmelsene.

Krav om felles reguleringsplan:

Det er stilt krav om felles planlegging, jfr § 7.4.1, for følgende områder:

- F4.5, F4.6 og F4.7
- F4.12, F4.16, F4.17, F4.18 og F4.19
- F4.22, F4.23 og F4.28
- F4.30 og F4.31
- F4.39 og F4.40

Dette er også nærmere omtalt i kap 2.9.4.

Fast bosetting i fritidsboliger:

Kommunen mottar årlig henvendelser om muligheter for fast bosetting i fritidsboliger. Det er innarbeidet retningslinjer for dispensasjonspraksis for håndtering av disse søknadene, jfr planbestemmelsene § 1.11.2.

2.4.3 Sentrumsformål

Ringebu kommune har to tettsteder, Ringebu og Fåvang. Tettstedene ble i sin tid etablert ved utløpet av sideelvene til Gudbrandsdalslågen, Våla (Vålebru) og Tromsa (Tromsnes). Grunnlaget for utvikling av tettstedene var den industrien og virksomhetene som etablerte seg langs sideelvene: møller, kraftverk, garveri, meieri, sagbruk m.m. Da jernbanen kom til Gudbrandsdalen ca. 1900 utviklet tettstedene seg mer i retning jernbanestasjonene. I dag er tettstedene først og fremst handelssteder. Det er skoler og andre offentlige tjenester i både Ringebu og Fåvang, i tillegg til ulike bedrifter og industri.

For begge tettstedene er det i perioden 2009-2012 en økning i antall bosatte i sentrum, og en reduksjon i antall bosatte i kretsene utenfor/rundt sentrum.

Gjeldende overordna planer for Ringebu sentrum er kommunedelplan for Vålebru (1988). For Fåvang sentrum gjelder kommunedelplan for Fåvang (1991) og kommunedelplan for Kvitfjell (2012).

Begge tettstedene er regulert i flere omganger, med dels overlappende reguleringsplaner. I Fåvang er dette ryddet opp i gjennom nye reguleringsplaner for Tromsnesskogen (2014) og for Fåvang (2015). I Ringebu sentrum gjelder flere reguleringsplaner, fra reguleringsplan for Vålebru m omegn (Tollmoen Åmillom) fra 1958, til nylig vedtatte reguleringsplaner.

Arealformålet sentrumsformål omfatter formål som er vanlige i tettstedssentrum, forretninger, tjenesteyting og boligbebyggelse, og nødvendige grønne uteareal til bebyggelsen.

2.4.3.1 Ønsket framtid

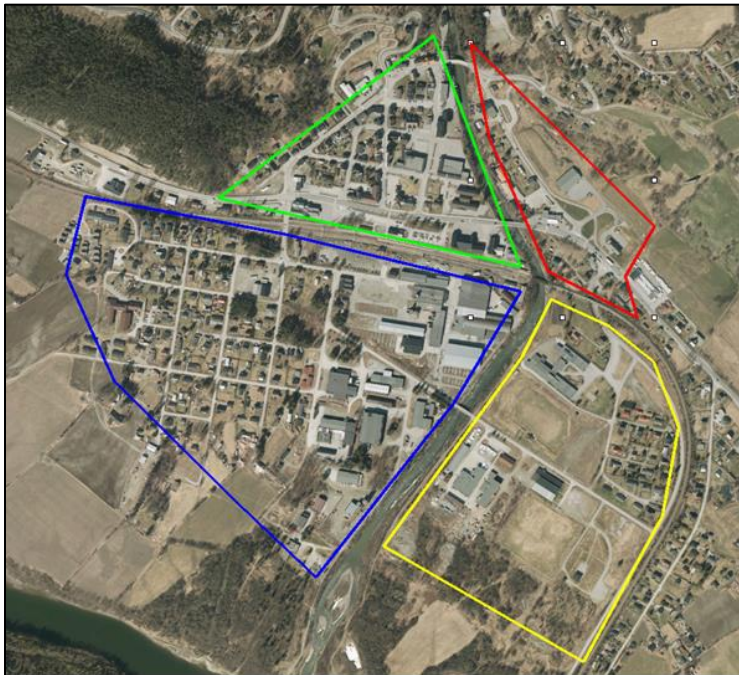
Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt 17.06.2014 og planprogrammet til arealdelen vedtatt 28.01.2013 gir følgende føringer for planleggingen av den framtidige utviklingen av tettstedene våre:

- God tettstedutvikling i begge tettstedene
- Sikre at det er tilgjengelige lokaler for handel og næring i sentrum
- Ikke åpne for detaljhandel utenfor sentrum som svekker handelen i sentrum
- Legge til rette for boliger i sentrumsområdene, leiligheter
- Legge til rette for offentlige funksjoner
- Gode møteplasser i sentrum, gjøre det attraktivt å stoppe i og bruke sentrum, både for innbyggere og besøkende
- Gode kommunikasjonsknutepunkt
- Helse og fysisk aktivitet – knytte sentrumsområdene til naturområdene og vassdrag med gang/sykkelveier og turstier

Overordna føringer for Ringebu sentrum:

Ringebu sentrum kan deles i 4 hovedområder:

- Sentrums-trekanten med detaljhandel og bolig (grønn)
- Øst for Våla (Vålejordet) med kontor, detaljhandel og bolig (rød)
- Tollmoen med boliger, eldrecenter, industri og storvarehandel (blå)
- Åmillom med skole, kultur og idrettsanlegg og bolig (gul).

III: 4-delning av Ringebu sentrum.

Innenfor den grønne trekanten, sentrums-trekanten, skal det bygges opp under en fortsatt utvikling av *Landsbyen Ringebu*. Særpreget i Ringebu er de mange spesialforretningene i sentrum, og det faktum at det aller meste av detaljhandelen foregår innenfor sentrumstrekanten. Det skal være tilgjengelig areal for forretningsdrift og kontor innenfor dette området. I tillegg skal det legges til rette for sentrumsnær konsentrert boligbygging/leiligheter og for gode møteplasser.

Det røde området øst for Våla vil være et aktuelt område for nye areal for detaljhandel, når arealet innenfor sentrums-trekanten er fullt utnyttet. Her er det allerede etablert noe handel i dag. I 2015 blir det bygd ny gangbru over Våla, noe som vil knytte dette området nærmere sentrum. Det blir da naturlig å utvide sentrumsfunksjonene også til dette området.

I Tollmoen (blått område) har boligområdet potensiale for fortetting og for utvidelse. En forutsetning for nye boliger er at det etableres en alternativ atkomst til området som avlaster dagens planovergang over jernbanen. Lengst vest i Tollmoen ligger Ringebu eldresenter. Her er også tilrettelagte kommunale boliger lokalisert. Industriområdet i Tollmoen ligger dels uutnyttet i dag, og egner seg for transformasjon til forretning/bolig/næring. Her ønsker kommunen primært ikke etablering av detaljhandel, men det bør tilrettelegges for storvarehandel. Eksisterende industrivirksomhet må sikres for framtida, men dette er ikke et område som er aktuelt for utvidelse til industriformål. Nye industrietableringer må fortrinnsvis komme på Frya.

I Åmillom (gult område) ligger Ringebu ungdomsskole med svømmehall, Ringebu-hallen og store utendørs idrettsanlegg. Området er mye brukt av barn og unge både på dagtid og på kveldstid. Det er viktig at dette området ikke deles opp med nye trafikkbarrierer, og at det er lett tilgjengelig for gangtrafikk fra barneskolen og fra boligområdene i nærområdet.

2.4.3.2 Strategier for sentrumsområdene

Arealformål i sentrum:

Gjeldende reguleringsplaner i Ringebu sentrum er i all hovedsak videreført. I tillegg er det avsatt noen nye områder til sentrumsformål hvor kommunen ønsker en endring av dagens arealbruk (S1.1, S1.2, S1.3, S1.5 og S1.6). Dette er areal som er i dag er regulert til industri og kombinert bolig og forretning, eller som er avsatt til næringsformål i gjeldende kommunedelplan. Kommunen ønsker ikke å legge til rette for sentrumsnære industriområder i framtida, og disse arealene egner seg godt for sentrumsfunksjoner. Ved revisjon av reguleringsplaner i sentrum kan dagens arealformål ikke videreføres, men arealet må avsettes til sentrumsformål eller aktuelle underformål.

III. Nye areal for sentrumsformål i Ringebu sentrum.

I Fåvang blir sentrumsområdet vist som areal hvor gjeldende reguleringsplaner skal videreføres, hensynssone f). Det er ikke lagt inn noen nye områder for sentrumsformål.

Aktivitetsområder for ungdom i tettstedene:

Lokale krefter har engasjert seg for å etablere en møteplass for ungdom i tilknytning til Ringebu sentrum. Innspillet gjaldt opprinnelig bygging av en skatepark (betong) på Vålejordet. Innspillet ble vurdert i forbindelse med silingsvedtak i KOM-012/14. Følgende vedtak ble gjort: *Saken utsettes, og legges frem på nytt i sammenheng med 1. gangs behandling av forslag til revidert arealdel til kommunepleanen.*

Det har vært lansert flere forslag til lokalisering av en møteplass for ungdom. Flere aktiviteter er foreslått, skatepark, pumptrack/dirtbike, frisbee-golf m.m. Det er ønske om at aktivitetene lokaliseres i nærheten av Våla elv, med sitteplasser.

Et aktivitetsområde for ungdom kan etableres innenfor areal avsatt som sentrumsformål eller andre byggeformål som idrettsanlegg eller uteoppholdsarealer. Alternativt kan man avsette et bestemt område som grønstruktur – friområde eller park.

Fra forslagsstiller har det vært et ønske at området skal plasseres sentrumsnært. Det finnes i dag flere ledige areal i sentrum, av ulik størrelse og kommunalt eid, som kan egne seg som aktivitetsområde med for eksempel skatepark. En skatepark utformes med betongelement, og kan tilpasses størrelsen på det aktuelle arealet.

Ved plassering av et aktivitetsområde må det tas hensyn til omkringliggende bebyggelse, da særlig med tanke på støy. Det kan være nødvendig med støytiltak/skjerming for å unngå ulemper for boliger. Det kan også være aktuelt å regulere åpningstider for anlegget.

I Åmillom er det store areal som er opparbeidet til idrettsanlegg og friluftsområde. Det ville vært naturlig å se et skateanlegg i sammenheng med dette området. Forslagsstiller mener imidlertid dette blir for langt unna sentrum. Ledelsen ved ungdomsskolen har også bedt om at anlegget ikke plasseres inntil ungdomsskolens område, da de ikke ønsker at dette skal være en del av aktivitetstilbudet i skoletida.

Seks aktuelle sentrumsnære områder har vært vurdert:

1. Ved Statoil:

På utsida av dagens E6 ligger et område som ikke er bebygd, og som er krattskog i dag. Gangsti ut til ungdomsskolen og langs Våla går gjennom området. Nærhet til boliger kan gi støyproblemer.

2. Ved ny gangbru over Våla:

Her ligger et areal ut mot Våla som ikke er bebygd, og som er i bruk til parkering ved store arrangement. Dette området kan sees i sammenheng med et areal på østsida av Våla, opp mot bru over Våla, som kan egne seg som dirtbike/pumptrack-areal. Disse områdene knyttes nærmere sammen når ny gangbru over Våla er på plass. Området kan også sees i sammenheng med ny sti langs Våla.

3. Ungdomshuset:

Det er ledig areal på baksida av ungdomshuset, og areal i «trekanten» ut mot dagens E6. Bruken av området kan sees i sammenheng med aktiviteter i ungdomshuset, og gir et utvidet tilbud her. Nærhet til boliger kan gi støyproblemer.

4. Tollmoen:

Ved planovergangen ut til Tollmoen ligger et større areal som er ubrukt. Området ligger litt lengre fra sentrum. Nærhet til boliger kan gi støyproblemer.

5. Vålejordet:

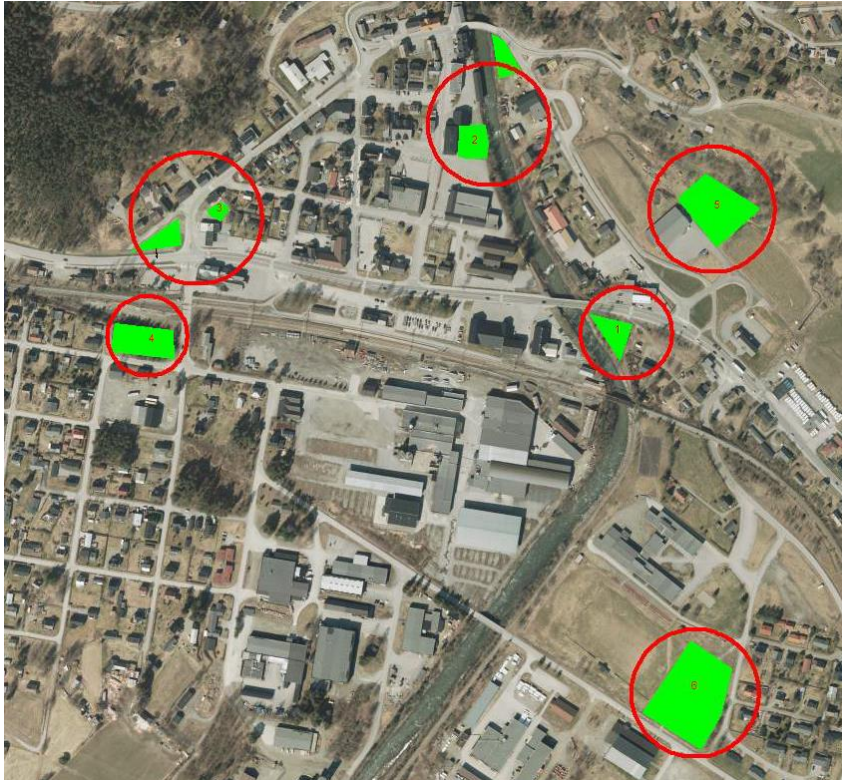
Ved Europris ligger et areal inn mot skråningen som ikke er i bruk i dag. Det ligger boliger på oversida av arealet som kan bli utsatt for støy. Det er også lagt inn nytt areal for boligbygging ovafor Vålejordet.

6. Åmillom:

Ved ungdomsskolen ligger en tidligere grusbane som brukes som parkeringsareal ved store arrangement. Den grenser inntil boligområde som kan bli utsatt for støy.

Konklusjon:

Aktivitetsområde for barn og unge i Ringebu sentrum kan etableres innenfor areal som er avsatt til sentrumsformål i arealdelen, eller innenfor gjeldende reguleringsplaner. Ved revisjon av reguleringsplan for Vålebru skal nærmere avgrensning og vilkår for bruk av arealet innarbeides.

Det er ikke tatt endelig stilling til plassering av aktivitetsområdet. Det har vært vanskelig å finne et godt egnet areal, som har en beliggenhet som gjør at etableringen ikke gir negative virkninger, som støyproblemer for eksisterende boligbygging.

2.4.3.3 Planbestemmelser i sentrumsområdene

Forretning i første etasje:

Det er en målsetting å beholde aktive sentrumsområder i tettstedene. For å møte etterspørselen etter forretningslokaler i sentrumskjernen må det stilles krav i reguleringsplan om at lokaler i første etasje ut mot sentrumsgatene disponeres til forretningsformål, og ikke til boligformål. Dette vil dempe etterspørselen etter forretningsareal utenfor sentrumskjernen, samtidig som det vil bidra til et fortsatt levende sentrum. Dersom det bygges boliger på gateplan i sentrumskjernen vil dette gjøre at en får flere bygg uten aktivitet på dagtid.

Ved revisjon av reguleringsplaner i sentrum av tettstedene skal det stilles krav om forretning/kontor i første etasje for bygninger som vender ut mot sentrumsgatene, jf planbestemmelsene § 1.11.1. I bakgårder og for bygninger som vender bort fra sentrumsgatene tillates bolig ned til gateplan.

Avgrensning av sentrumsgater med krav om forretning i første etasje er illustrert i vedlegg 2 og 3.

Etablering av detaljvarehandel:

Når E6 flyttes ut av Ringebu sentrum vil næringsarealet som ligger ytterst i Åmillom, og langs ny opptreksarm til sentrum, bli attraktive områder for nye etableringer. Det er en målsetting å unngå etableringer i dette området som svekker handelen i sentrum i Ringebu. Planbestemmelser som er konkrete i forhold til hva slags næringsetablering som tillates gir kommunen et godt redskap for å regulere dette.

Planprogrammet slår fast at det ikke skal tillates ny detaljhandel utenfor sentrumskjernen i Ringebu. Dette er innarbeidet i planbestemmelsene § 2.4 og § 2.10.3. *Sentrumskjernen* defineres som sentrums-trekanten og arealene øst for Våla (grønt og rødt område i illustrasjon i kap 2.4.3.1).

Ill: Sentrumskjernen i Vålebru.

Handel for transport- eller plasskrevende varer («storhandel»):

Etablering av storvarehandel bør skje utenfor sentrumskjernen. Dette er handel som krever biltransport og dermed større parkeringsareal. I planbestemmelsene §2.4 er det åpnet for etablering av ny handel for transport- eller plasskrevende varer i Tollmoen (blått område i illustrasjon i kap 2.3.3.1).

På næringsareal ved avkjøring fra ny E6 i Åmillom tillates kun trafikkrelatert næring jf planbestemmelsene § 2.4. Se også kap 2.3.4.4.

For avgrensning mellom detaljvarehandel og transport- og plasskrevende varer skal gjeldende *Fylkesdelplan for lokalisering av varehandel i Oppland (2004)* legges til grunn.

Bestemmelser for revisjon av sentrumsplaner:

Det tillates ikke nye eneboliger i sentrumskjernen jf planbestemmelsene § 2.1 og § 2.3. Ny utbygging til boligformål skal skje som konsentrert utbygging, rekkehus eller leiligheter.

2.4.4 Næringsområder

Arealformålet næring omfatter industri-, håndverks- og lagervirksomhet og annen næringsvirksomhet som ikke er angitt som eget formål.

Det er avsatt areal til næringsformål i tettstedene, på Frya og i tilknytning til destinasjonene på fjellet. Nytt industriareal er lagt til Frya næringspark (Frya industriområde) og industriområdet på Fåvang. Annet næringsareal er lagt til tettstedene, og turistnæring er lagt til fjellområdene.

Frya industriområde er det største industri- og næringsområdet i kommunen. Området inngår i reguleringsplan for Frya, som dekker industriareal både i Ringebu og i Sør-Fron, på begge sider av Frya elv. Industriområdet forvaltes av et interkommunalt selskap, Frya industrianlegg. Ca 960 daa er regulert til industri, kommunaltekniske anlegg (renseanlegg) og annen næring. Innenfor dette arealet ligger også Frya flyplass. Store deler av det regulerte området er tatt i bruk, og Frya industrianlegg har meldt inn behov for økt industriareal. På Sør-Fron side av Frya er det fortsatt en del uutnyttet areal, noe som blant annet skyldes grunneierforhold og større etterspørsel etter areal på østsida av Frya. Flyplassen legger også begrensninger på arealbruken på vestsida av Frya. Den største industribedriften på Frya er Tine.

Frya er felles industriområde for Ringebu og Sør-Fron. Men den nye utviklingen i Lomoen i Nord-Fron, har også industrivirksomhet fra Nord-Fron etablert seg på Frya. Frya er dermed et viktig området for etablering av ny industri i Midt-Gudbrandsdal i framtida.

I Ringebu er industri og næringsaktivitet hovedsakelig lokalisert i Tollmoen, innenfor reguleringsplan for Tollmoen. Deler av det regulerte området ligger i dag brakk på grunn av at sagbruksdriften har opphørt. I tillegg er det variert næringsvirksomhet rundt Ringebu sentrum og langs dagens E6.

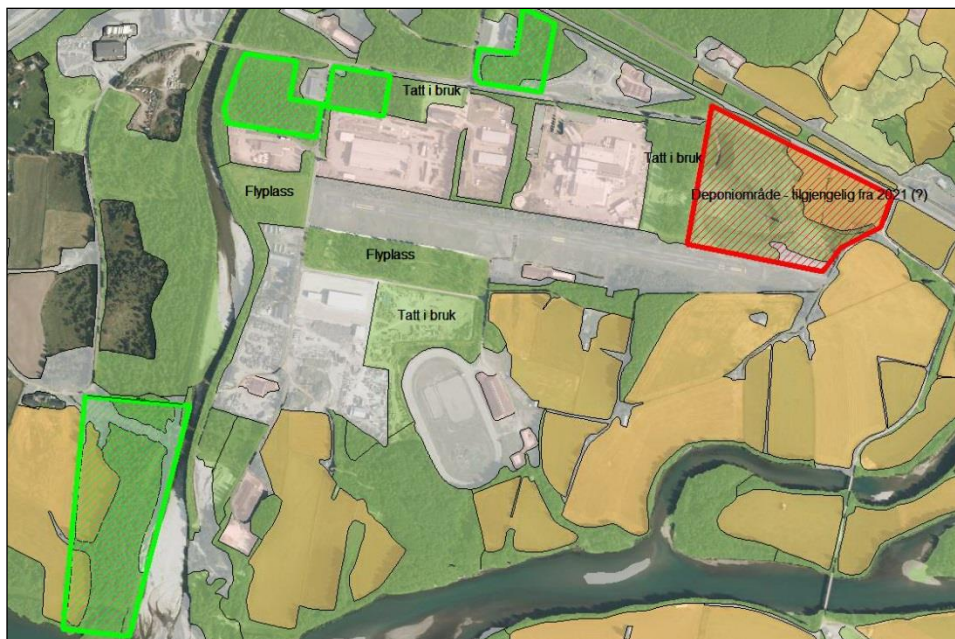
I Fåvang er det regulert industriområde sør for sentrum. Her ligger flere store industribedrifter, blant annet Fåvang sag, Horten Hus og Morken betongvare. I sentrum er det næringsvirksomhet langs Tromsnesvegen, med maskinverksteder, håndverksbedrifter og entreprenørvirksomhet.

I tilknytning til turistdestinasjonene i fjellområdene er det regulert næringsområder for hotell- og overnattingsbedrifter, handelsvirksomhet og utleievirksomhet. Det er også avsatt areal til ny nærings- og turistetablering i gjeldende kommunedelplan for Venabygdsfjellet.

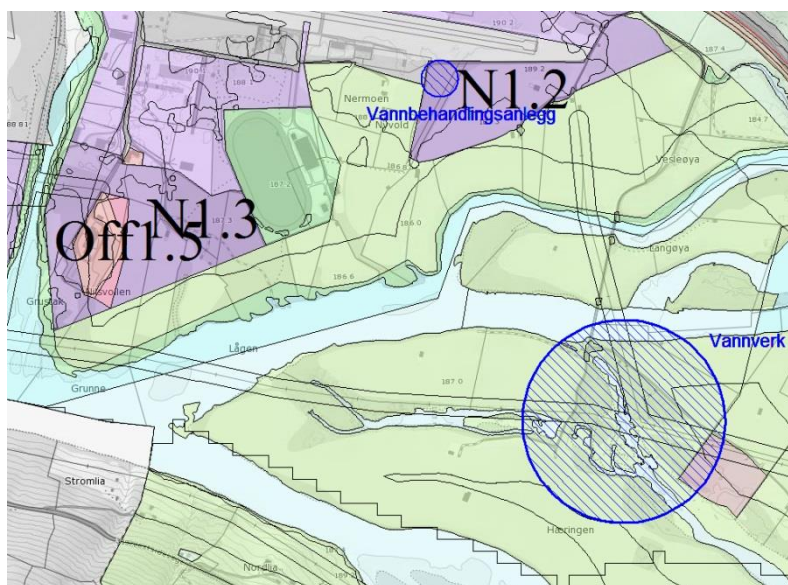
2.4.4.1 Planreserve

Frya:

Pr januar 2015 eier kommunen ca 113 daa regulert næringsareal innenfor reguleringsplan for Frya industriområde som ikke er tatt i bruk. Dette er fordelt på 4 teiger. Dette inkluderer et areal på 67 daa i den østlige delen av reguleringsplan for Frya. Dette arealet er i dag brukt som deponiområde i forbindelse med bygging av ny E6 og ny tunnel fra Frya. Når byggeperioden på E6 er avsluttet skal arealet istandsettes og vil være tilgjengelig for nye etableringer. Tidspunkt for tilbakeføring til næring er usikkert. Reguleringsplan for Frya omfatter også areal i Sør-Fron kommune. Areal som ligger i Sør-Fron er ikke beregnet inn i planreserven.

Ill: Ledige regulerte areal er vist med grønn skravur.

Ill: Lokalisering av nytt vannverk og vannbehandlingsanlegg.

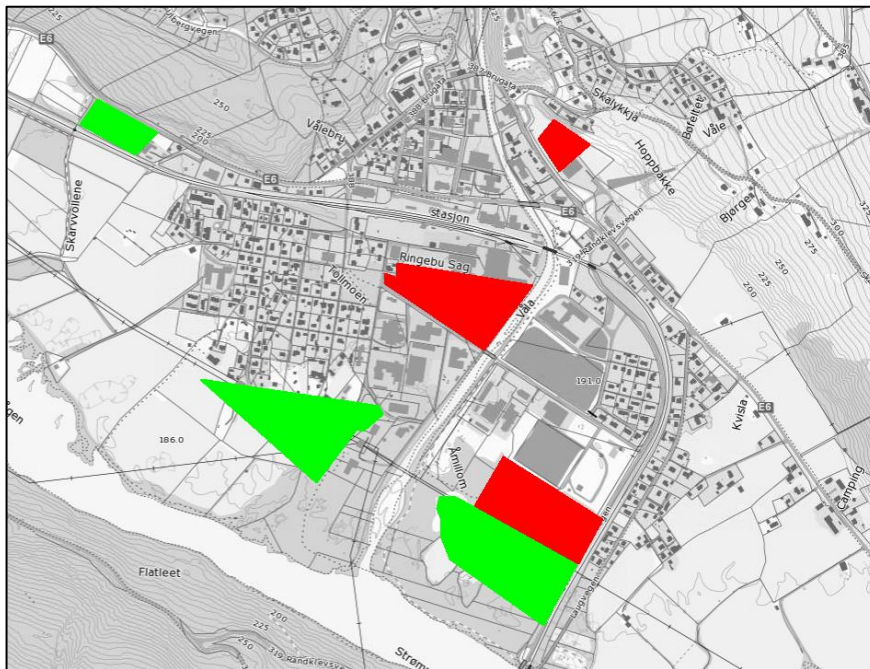
Det er svært viktig for regionen at det avsettes tilstrekkelig nytt areal til industriformål på Frya. I forbindelse med bygging av ny E6 forbi Ringebu må dagens vassverk i Tollmoen erstattes. Nytt vassverk på Risøya er under regulering, og dette vil også omfatte regulering av areal til vannbehandlingsanlegg innenfor Frya industri-anlegg.

Tollmoen:

I tilknytning til Ringebu sentrum ligger et areal på 40 daa sør i Tollmoen som er avsatt til industri i kommunedelplan for Vålebru. Øst for Våla i Åmillom ligger et regulert næringsareal på ca 72 daa. Begge disse områdene ligger delvis innenfor planområde for ny E6. De vil derfor bli redusert, men det er foreløpig ikke avklart hvor mye areal som går bort. Den delen av næringsarealet i Åmillom som ligger inntil idrettsanlegget er foreslått endret til offentlig tjenesteyting. I tillegg ligger deler av tidligere Ringebu sag brakk pr i dag. Dette arealet foreslås nå avsatt til kombinert formål bolig/næring/forretning.

Sentrumsområdet-Ringebu:

Vest for sentrum ligger et areal på ca 12 daa avsatt til industri i kommunedelplan for Vålebru som ikke er tatt i bruk. På Vålejordet øst for sentrum ligger et areal avsatt til næring på ca 7,5 daa. Arealet på Vålejordet er foreslått endret til sentrumsformål.

III: Ringebu – ledig næringsareal: grønne areal videreføres, rødeareal får endret arealformål.

Fåvang:

I Fåvang er det lite tilgjengelig industri eller næringsareal i dag. Langs Tromsnes

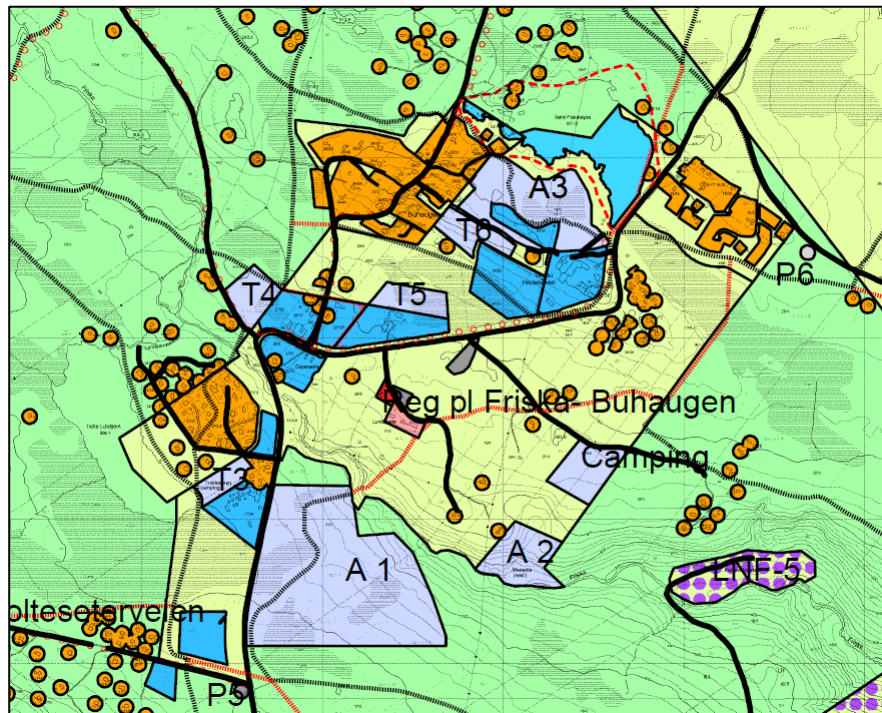
III: Fåvang – ledig næringsareal.

vegen sør for sentrum ligger 15 daa regulert til kombinert formål kontor/industri. Resterende regulert industri og næringsareal er tatt i bruk.

Ved nordre avkjøring til E6 ligger ca 33 daa som er avsatt til næringsformål i kommunedelplan for Kvitfjell. Halvparten av dette arealet er ikke tatt i bruk. Dette inngår ikke i beregnet planreserve, da kommunedelplan for Kvitfjell er holdt utenom kommuneplanrevisjonen.

Venabygdsfjellet:

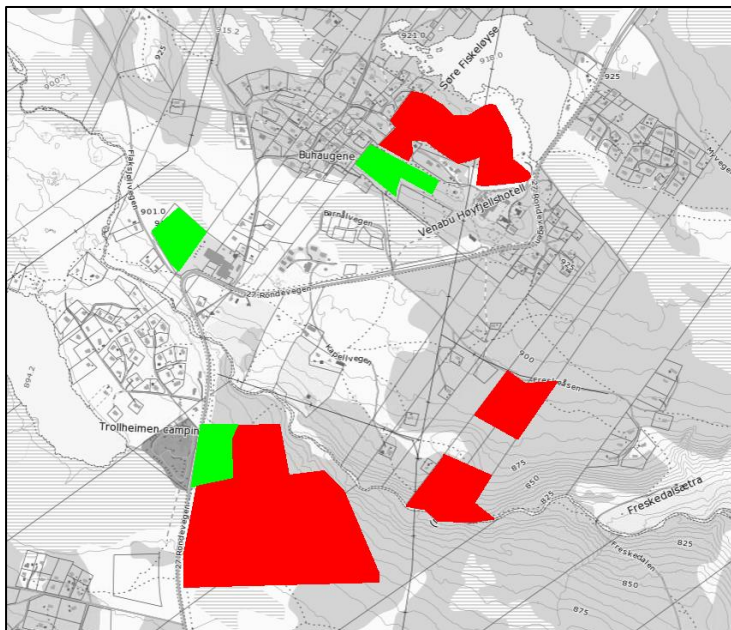
På Venabygdsfjellet er det avsatt næringsareal i gjeldende kommunedelplan for Venabygdsfjellet. Et større areal på østsida av fv27 ved Rondevegen turistsenter (182 daa) er avsatt som A1 (aktivitetsområde). Det er også avsatt et aktivitetsområde A2 ved Moasetra og A3 ved Venabu. Ved Lundes turisthandel er det avsatt 15 daa til turistområde T4, og ved Venabu er det avsatt 14 daa til turistområde T6. Det er avsatt 21 daa til camping på Friskeåsen.

III: Venabygdsfjellet – utsnitt av gjeldende kommunedelplan.

Det er gjort en ny vurdering av de arealene som er avsatt i gjeldende kommunedelplan. Ca 15 daa av A1 er videreført som fritids- og turistformål (del av FT5.2) og resten som idrettsanlegg (i5.1). A2 og A3 er videreført som idrettsanlegg (i5.2 og i5.3). T4 og T6 er videreført som tidligere avgrenset som fritids- og turistformål (FT5.6 og FT5.7). Areal avsatt til camping på Freskeåsen er tatt ut.

Illustrasjonen under viser næringsareal som er tatt ut med rød farge, og videreført areal med grønn farge.

III: Venabygdsfjellet – ledig næringsareal.

I fjellområdene er det i tillegg etablert næringsvirksomhet på Skjerdingen med hotell og annen overnatting. Området er avsatt til LNF i gjeldende arealdel.

På Måsåplassen er det etablert næringsvirksomhet med overnatting, nærbutikk, camping og turistaktiviteter. Det er i 2016 vedtatt reguleringsplan for området.

Tabell viser planreserve etter ny vurdering (reduksjon) av gjeldende planer:

	Industriformål	Annet næringsformål	Turistrelatert næring
Frya	113 daa		
Ringebu (før ny E6)	52 daa	45 daa	
Fåvang	15 daa		
Venabygdsfjellet			44 daa
totalt:	180 daa	45 daa	44 daa

2.4.4.2 Ønsket framtid

I kommuneplanens samfunnsdel er det en målsetting at Ringebu skal være en næringslivs- og etablerervennlig kommune. Dette skal oppnås gjennom blant annet å til enhver tid ha opparbeidete næringsareal tilgjengelig.

Næringsplan for 2015-2018 er under arbeid. Her er en av målsettingene at Ringebu skal være en nærings- og etablerervennlig kommune. Handlingsplanen gir konkrete tiltak for å nå målsettingene i næringsplanen. Det skal avsettes mer areal for næringsetablering på Frya industriområde. Det skal også sikres tilstrekkelig næringsareal i nærheten av Ringebu og Fåvang sentrum. Arealbehovet er ikke nærmere tallfestet.

Planprogrammet til arealdelen peker på utvidelse av Frya industriområde som strategi for å sikre areal for framtidige industrietableringer. Eksisterende nærings- og industriområder i Ringebu og Fåvang skal ha utvidelsesmuligheter.

For næringsområder i fjellområdene legges *destinasjonstekning* til grunn, jf kap 2.4.2.3. Det skal legges til rette for ny næringsutvikling, og videre utvikling av dagens etablerte næringsområder, på Venabygdsfjellet og på Måsåplassen. I Kvitfjell videreføres gjeldende kommunedelplan.

2.4.4.3 Strategier for næringsområder

Det er hensiktsmessig å skille mellom areal som avsattes til industri og areal som avsattes til annen næringsvirksomhet. I forslag til ny arealdel er hovedformålet næring brukt i plankartet for næringsområder i tilknytning til tettstedene. Nærmere spesifisering av hvilken type næringsaktivitet som tillates er gjort i planbestemmelser for de enkelte delområdene, jf § 2.4.

Det er ikke kommet inn private forslag til nye industriområder. Det er kommet forslag om kombinert bolig og næringsformål på Vålejordet (BN1.1), sør for Ring-

ebu sentrum. Forslaget innebærer omdisponering av fulldyrka jord, og er ikke tatt inn i planforslaget.

Administrasjonen har innarbeidet forslag til nye næringsareal på Frya, i Ringebu og i Fåvang.

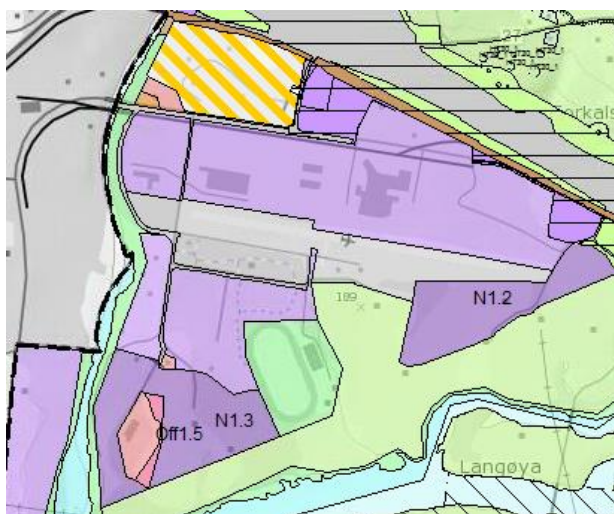
I fjellområdene er det videreført, og avsatt nytt areal til fritids- og turistformål. Dette omfatter hotelldrift og overnattingsvirksomhet, campingplasser m.m.

Industriområder:

Aktuelle areal for utvidelse av Frya industriområde (N1.2 og N1.3) er konsekvensutredet. Dette gir en utvidelse av industriområdet på totalt 278 daa.

Den største utfordringen når det gjelder utvidelse av næringsområdet på Frya er at området er omkranset av dyrka eller dyrkbar jord. Det er gjort en vurdering av hva om er ny naturlig avgrensning av industriområdet, med utgangspunkt i dagens regulerte områder. Etter vurdering av jordkvalitet på de ulike teigene, har Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor anbefalt at industriområdet heller utvides langs østsida av Frya helt ut til Lågen, og at næringsareal mot øst reduseres. Den endelige avgrensningen av N1.3 og N1.2 avviker derfor noe fra konklusjonene i konsekvensutredningen.

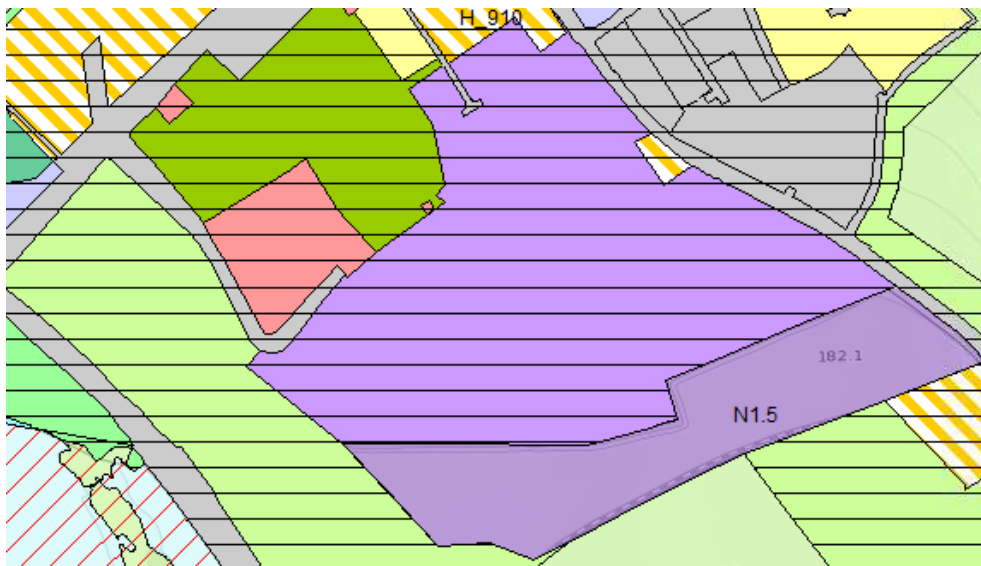
I forbindelse med at det skal bygges ny E6 forbi Ringebu sentrum, vil grunnvannsbrønnen i Tollmoen bli beslaglagt, og det må etableres en alternativ vannforsyning. Det er varslet oppstart av planarbeid for ny grunnvannsbrønn på Risøya. Den nye grunnvannsbrønnen ligger nedstrøms for industriområdet. Vannbehandlingsanlegget er tenkt innenfor N1.2. Sikringssoner rundt ny grunnvannsbrønn berører ikke industriområdet, og en utvidelse av industriområdet på Frya ut mot Lågen ansees ikke å gi økt risiko for forurensing av brønnen.

III: De mørke feltene viser nytt næringsareal på Frya, N1.2 og N1.3.

Industriområdet i tilknytning til Fåvang sentrum foreslås utvidet mot sør (N1.5). Denne utvidelsen ble utredet i forbindelse med revisjon av reguleringsplan for Fåvang. På grunn av innsigelser ble utvidelsen tatt ut ved 2. gangs høring av reguleringsplanen. Kommunen mener imidlertid at det er viktig at det legges til rette for fortsatt industridrift på Fåvang, og at omkjøringsveien er en naturlig framtidig avgrensning av industriområdet. Dagens areal gir lite utvidelsesmulighet for eksisterende bedrifter, og det er begrenset med areal for nyetableringer. Utvidelse av industriområdet mot sør er derfor innarbeidet i planforslaget. N1.5 utgjør totalt 38 daa. Dette omfatter dels allerede regulert areal. Deler av arealet vil også bli beslaglagt av ny omkjøringsvei. Den reelle utvidelsen av industriområdet er 23 daa.

III: N1.5 er utvidelse av næringsareal på Fåvang.

Det er ikke avsatt nytt areal til industri i tilknytning til Ringebu sentrum.

Annen næringsetablering:

I tilknytning til Ringebu sentrum er det avsatt flere områder til næring. I Åmillom, mellom korridor for ny E6 og område avsatt til offentlig tjenesteyting, er det avsatt 75 daa til næring (N1.1). Dette er en videreføring av dagens arealformål i gjeldende kommunedelplan. På Vålejordet er det avsatt 15,5 daa til næring (N1.6 og N1.7). N1.6 er allerede regulert og bebygd (Tinde). N1.7 er endret fra til friområde i gjeldende kommunedelplan. Friområdet er den gamle hoppbakken (Vålebakken), som ikke er i bruk lenger.

I Ringebu er det avsatt to nye områder med næring i kombinasjon med bolig og forretning, i Tollmoen (BNF1.1) og nord for sentrum (BNF1.2). Begge arealene er regulert til industri i dag.

Fritids- og turistformål:

I sentrumsområdet på Venabygdsfjellet er det avsatt to nye områder til fritids- og turistformål (FT5.1 og 5.2). FT5.1 er et restareal på 25 daa som er omkranset av

byggeområder innenfor Friska Buhaugen. FT5.2 er et areal på 26 daa, som dels er avsatt til næringsformål i gjeldende kommunedelplan.

Ill: Venabygdsfjellet – nytt næringsareal.

På Venabygdsfjellet er det i tillegg vist areal til fritids- og turistformål ved Trabelia camping (FT5.5) og på Jønnehaugen (FT5.8). Begge er eksisterende virksomheter.

På Skjerdingen er eksisterende hotell vist som fritids- og turistformål (FT6.1).

Tabellen gir en oversikt over areal avsatt til næringsaktivitet, og omfatter både næringsareal, industri og fritids- og turistformål:

	Regulert/avsatt areal (ikke i bruk)	Nytt areal til næringsaktivitet	
Frya	113 daa	278 daa	391 daa
Ringebu	97 daa	6 daa	103 daa
Fåvang	15 daa	23 daa	38 daa
Fjellområdene	44 daa	27 daa	71 daa
Totalt:	269 daa	334 daa	603 daa

2.4.4.4 Planbestemmelser

I planbestemmelsene er det spesifisert hvilken næringsvirksomhet som tillates innenfor de enkelte delområdene. § 2.4 gir bestemmelser om hvilke etableringer som tillates innenfor de ulike N-områdene.

Tidligere erfaring viser at det kan være vanskelig å få en god utnytting av områder som reguleres til næringsformål. Mye areal blir nytt til parkering- og manøvreringsareal, og til utendørs lagring. For å sikre best mulig utnytting må det ved regulering av nye areal gjøres en vurdering av om det er hensiktsmessig å sette en minimums utnyttingsgrad i reguleringsbestemmelsene. Dette er innarbeidet i § 2.4.

Også for næringsareal i fjellområdene er det en målsetting å utnytte de areal som er avsatt til fritids- og turistformål best mulig. Det er ikke påregnelig med framtidig utvidelse av næringsområder i fjellet, i områder som er vist som hensynssone for villreinens leveområde og buffersonen til denne, og da bør en utnytte de områdene som nå er avsatt best mulig.

2.4.5 Offentlig tjenesteyting

Offentlig tjenesteyting omfatter blant annet barnehager, skoler, helseinstitusjoner og andre kommunale tjenester.

Ringebu har 2 offentlige barnehager (Ringebu og Fåvang), flere private familiebarnehager og en Montessori barnehage i Venabygd.

Kommunen har to offentlige barneskoler, Ringebu (126 elever) og Fåvang (141 elever), og en privat i Venabygd (53 elever). Elevtall er pr 31.12.2014. Det er en felles ungdomsskole i Ringebu med 180 elever.

Kommunens største helseinstitusjon er Linåkertunet i Fåvang, tidligere Ringebu alders og sykehjem. I tillegg kommer Ringebu eldrecenter, med omsorgsboliger, som også er base for hjemmetjenesten. Ringebu helsesenter, med legetjeneste m.m., ligger i Fåvang. Begge helseinstitusjonene og helsesenteret ligger i tilknytning til tettstedene.

Store areal i Åmillom er avsatt til offentlig tjenesteyting, med unntak av området rundt avkjøring fra ny E6. Her ligger Ringebu ungdomsskole, Ringebuhallen og store utendørs idrettsanlegg. Åmillom står foran store endringer på grunn av ny E6. Trafikkbelastningen i området vil øke, og det vil komme nye trafikkløsninger. Det må tas hensyn til at dette er et område der mange barn og unge ferdes på dag- og kveldstid. Barnetråkk-registreringene skal legges til grunn ved detaljplanlegging av området.

I gjeldende kommunedelplaner for Vålebru og for Fåvang er det avsatt areal til to barneskoler og til ungdomsskole i Ringebu. Begge offentlige barnehager, og Linåkertunet og Ringebu eldrecenter ligger i regulerte områder.

2.4.5.1 Ønsket framtid

Kommuneplanens samfunnsdel sier at kommunen skal ha skoler med godt fysisk miljø. Det er behov for utviding og renovering av dagens bygningsmasse på barneskolene. Kommunestyret har gjennom budsjettbehandlingen i desember 2014 vedtatt at det skal bygges ny barneskole. Denne investeringen ligger inne i 12-års(investerings)plan med oppstart 2020. Det er ikke tatt stilling til om denne investeringen skal fordeles på dagens to barneskoler, eller om det skal bygges en felles ny barneskole.

Framtidig aldersfordeling i befolkningen tilsier at det på sikt vil bli behov for å utvide tilbudet til eldre. Det må derfor gjøres en kontinuerlig vurdering av behov for utvidelsesmuligheter ved Ringebu eldresenter og ved Linåkertunet. I gjeldende investeringsplan er det ikke lagt inn behov for utvidelse av helseinstitusjonene.

2.4.5.2 Skoler - strategi

I kommuneplanens arealdel må det sikres nok areal til en felles barneskole, uavhengig av hvor i kommunen denne skal plasseres. Aktuell lokalisering av ny felles barneskole er innenfor dagens skoleområder i Ringebu og i Fåvang, eller i Åmillom i tilknytning til ungdomsskolen.

Normtall for krav til uteareal pr elev er 50 m², dvs at en barneskole med 300 elever krever totalt 15.000 m² uteareal. Det er kommunen selv som fastsetter innendørs oppholdsareal pr elev. Veileder til *Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager* sier at for vanlige klasserom bør det planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² pr elev. Dersom det legges til rette for varierte arbeidsformer og spesielt utstyr må dette tallet være høyere. Areal for ansatte kommer også i tillegg. Dersom vi legger til grunn et arealbehov på 10-15 m² pr elev vil det for en skole med 300 elever være et arealbehov på mellom 3000 og 4500 m² bygningsmasse.

De to barneskolene har i dag følgende areal tilgjengelig (avsatt gjennom reguleringsplan eller kommunedelplan): Ringebu barneskole: 37 daa og Fåvang barneskole: 19,7 daa. Dette betyr at en ny felles barneskole kan plasseres innenfor dagens arealavgrensing på begge skolene. Det er også nok tilgjengelig areal i Åmillom til at en ny felles barneskole kan plasseres der.

III: Arealbehov ved felles barneskole i Åmillom.

Det er flere forhold som tilsier at en ny barneskole bør plasseres i Åmillom. Her er det kort vei til flere funksjoner som barneskoleelevene bruker i dag: svømmehall, idrettshall og bibliotek (i sentrum). Det er tilstrekkelig areal for utvidelse av idrettshallen, slik at denne kan brukes av flere klassetrinn.

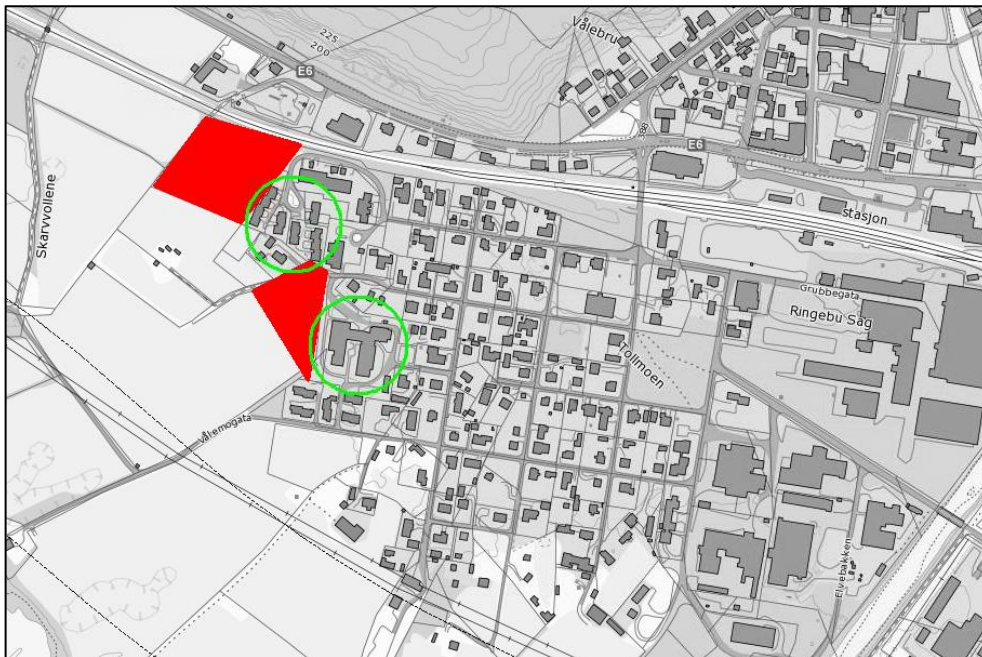
Samtidig er det også flere forhold som taler mot en plassering her. Området er flatt, og må bearbeides mye for å gi et godt utemiljø. Kommunen er pålagt å gi skolene et fysisk miljø som fremmer helse. Gode utearealer reduserer/forebygger mobbing, vold og uro i elevflokkene, og stimulerer trivsel, motivasjon og læringsevne. Naturområder og «naturlike» områder stimulerer barns lek og utvikling. De flate arealene i Åmillom har ikke disse kvalitetene. Det kan også være uheldig med en plassering nært inntil ungdomsskolen og store veianlegg.

Framtidig skolestruktur er ikke vurdert i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Det er imidlertid avsatt tilstrekkelig areal til offentlig tjenesteyting i begge tettsteder, dersom en slik debatt skulle komme på et senere tidspunkt.

Ringebu ungdomsskole har bedt om at skolens gapahuk i Åmillom blir ivaretatt. Denne ligger imidlertid innenfor kommunedelplan for ny E6, og vil bli direkte berørt av det nye trafikksystemet.

2.4.5.3 Helseinstitusjoner - strategi

Ringebu eldresenter er lokalisert vest i Tollmoen, ut mot Skarvvollene. Eldresenteret grenser mot jordbruksareal i vest, og mot boliger på andre kanter. En eventuell utvidelse av eldresenteret og tilhørende funksjoner (tilrettelagte boliger) vil måtte skje mot vest. Areal avsatt til boligformål i gjeldende kommunedelplan for Vålebru, vest for eldresenteret, er i ny arealdel endret til offentlig tjenesteyting (OFF1.3 og 1.4). Dette utgjør totalt 17 daa.

III: Utvidelse Ringebu eldresenter.

Utbyggingen av Linåkertunet i Fåvang ble ferdig i 2013. Linåkertunet ligger innenfor reguleringsplan for Fåvang. Det er ikke avsatt areal til utvidelse i ny arealdel.

2.4.5.4 Andre offentlige tjenester - strategi

Øvingsområde for brannvesenet:

Midt-Gudbrandsdal brannvesen har meldt inn behov for et nytt areal som skal brukes som øvingsområder. Det er avsatt 6 daa på Frya (Off1.5), inntil renseanlegget. Arealet ligger inntil Frya Renseanlegg, og er gunstig med tanke på avrenning og forurensningshensyn. Plasseringen gir også mulighet for at dagens bygningsmasse tilknyttet renseanlegget, med felles garderobeanlegg, kan benyttes. Det er ikke boligområder eller annen sårbar bebyggelse i nærheten. Arealet ligger for øvrig på foreslått utvidet areal for Frya næringspark. Alternativ arealdisponering er næring.

Folkehøgskole og Kløverhagen:

Areal til Ringebu folkehøgskole og Kløverhagen er videreført som i gjeldende kommunedelplan.

Fengsel i Midt-Gudbrandsdal:

Det er stort behov for soningsplasser på landsbasis. Stortingsmelding nr 12 (2014-2015) *Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen* sier blant annet:

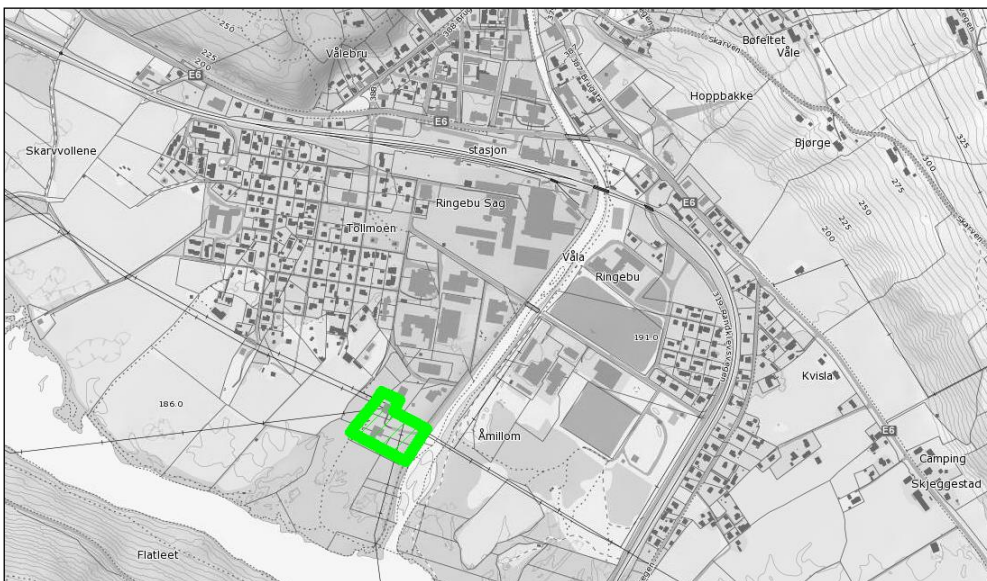
«Totalt viser prognoser et samlet behov for å etablere ca. 1000 nye plasser i løpet av 25 år ved en kapasitetsutnyttelse på 90 pst. Behovet er størst på Østlandet, i Agderfylkene og på Vestlandet. I tillegg er det behov for å skifte ut ca. 1000 eksisterende fengselsplasser pga. dårlig tilstand/egnethet». Ordførerne i Midt-Gudbrandsdalen har sluttet seg til en felles henvendelse til kommunal- og moderniseringsministeren, der de tilbyr areal til etablering av et nytt fengsel i regionen.

Arealbehovet ved etablering av et fengsel vil avhenge av antall innsatte og størrelsen på bygningsmasse og uteareal. Det er gjort en vurdering av aktuelle områder for lokalisering med utgangspunkt i et arealbehov på 10-15 daa.

Øvrige kriterier som er lagt til grunn ved vurdering av områdene er beliggenhet i forhold til offentlig kommunikasjon, nærhet til næringsliv og aktuelle bedrifter for arbeidstrening, turmuligheter og friluftaktivitet. Nærhet til boligområder og tettstedsfunksjoner er også vurdert.

Flere alternativ for lokalisering av fengsel er vurdert. De konkrete arealene ligger ved Frya, på Kjønnsås og i Tollmoen i Ringebu sentrum. Valget har falt på Tollmoen. På det aktuelle arealet i Tollmoen ligger det et eksisterende kommunalt renseanlegg. Det interkommunale renseanlegg på Frya er planlagt utvidet, og da vil dagens renseanlegg i Tollmoen bli overflødig.

Arealet (11 daa) er avsatt til offentlig formål i gjeldende kommunedelplan for Vålebru. Ledig areal rundt renseanlegget er avsatt til næringsformål i gjeldende kommunedelplan, og gir utvidelsesmuligheter. Det er kort vei til sentrum, og til aktuelle arbeidslivsbedrifter. Det er kort vei til boligområder, med tanke på bosetting av ansatte.

III: Aktuelt areal i Tollmoen.

2.4.6 Idrettsanlegg

Det er etablerte idrettsanlegg i begge tettstedene. Kunstgressbane på Fåvang, og idrettshall og fotballbaner i Ringebu. Idrettsanleggene i tettstedene ligger i regulerte områder.

Ringebu kommune har et omfattende skiløypenett i fjellområdene. På vestsida av Lågen er det sammenhengende skiløypenett som knytter destinasjonene Kvitfjell, Gålå og Skei sammen. På østsida er det sammenhengende skiløype gjennom hele kommunen. Dette er knyttet til Troll-løypa, som strekker seg fra Lillehammer til Høvringen.

Det omfattende skiløypenettet er kanskje den viktigste ressursen for de etablerte destinasjonene i fjellområdene. De aller fleste utbyggingsområdene for fritidsbyggelse er også, med unntak av Kvitfjell, kun basert på langrenn som vintertilbud.

2.4.6.1 Ønsket framtid

Idrettsanleggene i sentrumsområdene er sikret gjennom gjeldende reguleringsplaner. Det er utvidelsesmuligheter rundt dagens anlegg både i Ringebu og i Fåvang.

Det er en målsetting å sikre et fortsatt godt langrennstilbud i fjellområdene. Det skjer i dag en utvikling der hytteeierne ønsker en standardheving på hyttene. Dette innebærer framføring av strøm, innlagt vann og veiatkomst hele året.

De aller fleste eldre hyttefelt i kommunen er planlagt med tanke på sommeratkomst med bil, og atkomst på ski om vinteren. Ofte er skiløypene lagt i veitraseen, hvor det er enklere å preparere og hvor løypa kan prepareres så fort den første snøen legger seg. Når veien blir brøytet skaper dette problemer for løypekjørerne. Skiløypa må flyttes, og den stykkes opp med stadig flere kryssinger mellom vei og løype.

Det er en målsetting at hensynet til bevaring av skiløypetilbudet skal innarbeides i alle reguleringsplaner. Egne reguleringsplaner for skiløypenettet i avgrensede områder har også vært diskutert. Denne målsettingen skal innarbeides i arealdelen.

2.4.6.2 Strategier

I plankartet er dagens skiløypenett i fjellområdene avsatt med eget arealformål, som idrettsanlegg. Siden det ikke er et eget arealformål for skiløyper på kommuneplannivå, brukes «idrettsanlegg». Formålet med å legge skiløypenettet inn i plankartet, er å få et overordnet bilde av hvor skiløypene går, slik at disse blir tatt hensyn til ved fremtidig planlegging og ved brøyting.

Planbestemmelsene § 2.8 stiller krav om at skiløyper skal reguleres inn i alle reguleringsplaner som berører skiløypenettet. Dersom vinterbrøyting i uregulerte om-

råder øker i omfang, kan kommunen stille krav om at et område skal reguleres for å sikre gode skiløypetraseer.

Dersom reguleringsplan legger til rette for etablering av ny fritidsbebyggelse og nye veger som krysser skiløyper, skal det gjøres en vurdering av om det skal stilles krav om planfri kryssing (skibru/undergang), jfr. planbestemmelsene § 1.11.1.

Aktivitetssområde A1 i kommunedelplan for Venabygdsfjellet var opprinnelig avsatt for etablering av golfbane. Området er delvis videreført som idrettsanlegg, i5.4. Plankravet fra kommunedelplanen er videreført i planbestemmelsene § 2.8.

Det er kommet innspill om nye skiløyper i Skotten-området. Her er det lagt inn ny skiløypetrase som knytter de nye byggeområdene til eksisterende skiløypenett. Det er også til 2. og 3. gangs høring kommet innspill om endring av traseer, bl.a på Venabygdsfjellet. Disse er innarbeidet i planen.

Det er kommet innspill om ny skiløypetrasen fra Pulla, på nordsida av Oppbekkfjellet og inn på Troll-løypa (i4.6). Dette er en konfliktylt trase, som leder ferdsel inn mot villreinens leveområde. Det ble søkt om etablering av denne skiløypa vinteren 2012/2013. Skiløypa ble sterkt frarådet fra regionale myndigheter og villreinnemnda. Fjellstyret godkjente skiløypetraseen, men grunneier (Statskog) har motsatt seg at traseen skulle etableres.

2.4.7 Råstoffutvinning

Behov for pukk- og grusprodukter vil alltid være til stede. Ringebu har store forekomster og er med dagens forbruk selvforsynt med denne type byggeråstoff i lang tid fremover. Det er registrert til sammen 66 sand- og grusforekomster i kommunen, hvor den største forekomstene ligger i Moheim-Myre. Ellers ligger det også store forekomster i Frya industriområde, Risøya, Hirkjølen, Remdalsbrua og Vålas vifte. For pukk er det registrert fem forekomster, med Kleivberga fjelltak som har pukk av god kvalitet.

Det er registrert 12 forekomster av malm/industrimineraler/naturstein i Ringebu. De viktigste forekomstene finnes på Rollstulen (skifer) og Linvikknappen (skifer). Disse har etablert produksjon i dag.

Forekomststed	Type	Driftsforhold	Produsent
Kjønnås	Grus	I drift	Per Otto Kaurstad
Frya industriområde	Grus	Sporadisk drift	Frya grustak
Risøya m.fl.	Grus	Sporadisk drift	Per Otto Kaurstad
Moheim-Myhre	Grus	I drift	Gunnar Holth grusforretning
Remdalsbrua	Grus	Sporadisk drift	
Myssmøregga	Grus	Avsluttet	Lemminkäinen Industri
Vestadeskeren	Grus	Sporadisk drift	
Åmotsætra	Grus	Sporadisk drift	
Kleivberga fjelltak	Pukk	I drift	Gudbrandsdal Pukk

Steinberget	Pukk	Sporadisk drift	Brauta Steinindustri
Rollstulen	Skifer	I drift	Brauta Steinindustri
Linvikknappen	Skifter	Periodisk drift	Skogen skiferindustri

For å unngå arealkonflikter og for å sikre tilgang til byggeråstoff i fremtiden, bør de viktigste grus-, pukk- og andre mineralforekomster reserveres som områder for råstoffutvinning i arealdelen.

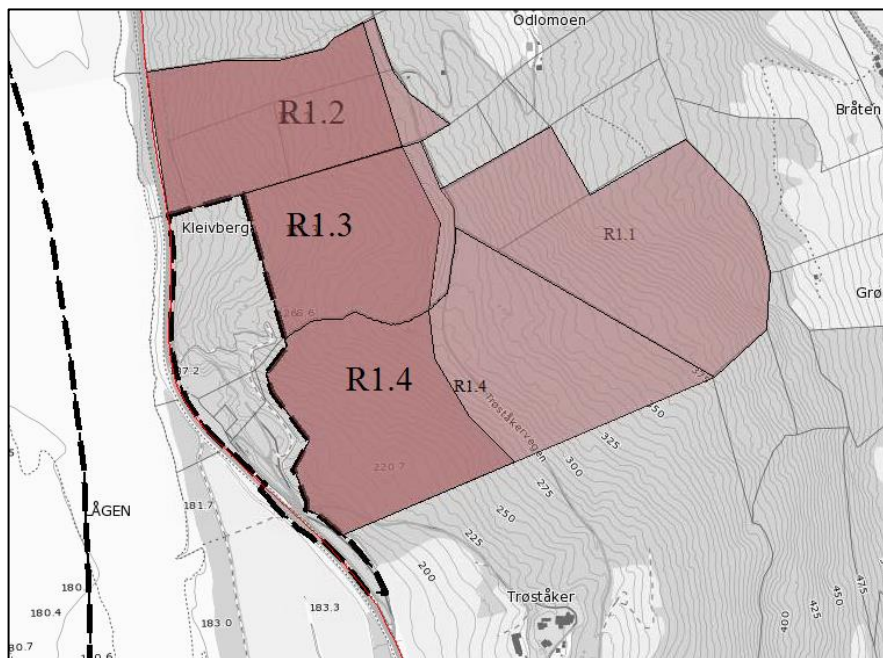
2.4.7.1 Strategier

Det har kommet inn 9 innspill til nye råstoffutvinningsområder, i Kleivberga, på Kjønnås og ved Pulla (Halvfaret).

Kleivberga:

Nord og nordvest for dagens Kleivberga fjelltak er det et ønske fra grunneierne om å ta ut masser (R1.1, R1.2, R1.3 og R1.4). Kleivberga har god sandsteinkvalitet, og deler av innspillområdet ses på som en naturlig utvidelse av dagens fjelltak. Til sammen er innspillene på ca. 500 dekar, og dekker store skogsområder hvor pilegrimsleden går gjennom. Områdene er redusert til et realistisk nivå for planperioden, og for å skjerme pilegrimsleden.

Dagens E6 går langs uttaksområdene. Valg av ny E6-trase fra Fåvang kirke til Elstad vil ha stor innvirkning på området. Det pågår arbeid med ny kommunedelplan for E6 fra Fåvang kirke til Elstad.

III: Arealinnspill Kleivberga, mørkefelt tas inn i planforslaget

R1.1 ligger lengre øst enn resterende innspillsområder, og har begrenset med adkomstmuligheter. R1.2 og R1.4 ligger inntil dagens E6, og kan med adkomst

enten via dagens fjelltak eller E6 være mulig å ta i bruk i planperioden. Også R1.3 kan med adkomst via dagens fjelltak tas i bruk i planperioden. Uttak av masse i Kleivberga er positiv for den nye E6-traseen, som ennå ligger en del år frem i tid, da masseuttaket vil gi enklere forhold for vegbyggingen når fjellmassen er borte.

Det er etter 1. gangs høring lagt inn en hensynssone for båndlegging for framtidig regulering på R1.2, R1.3 og R1.4. Endelig avgrensning av båndleggingszone må skje når kommunedelplan for E6 Fåvang kirke – Elstad er vedtatt.

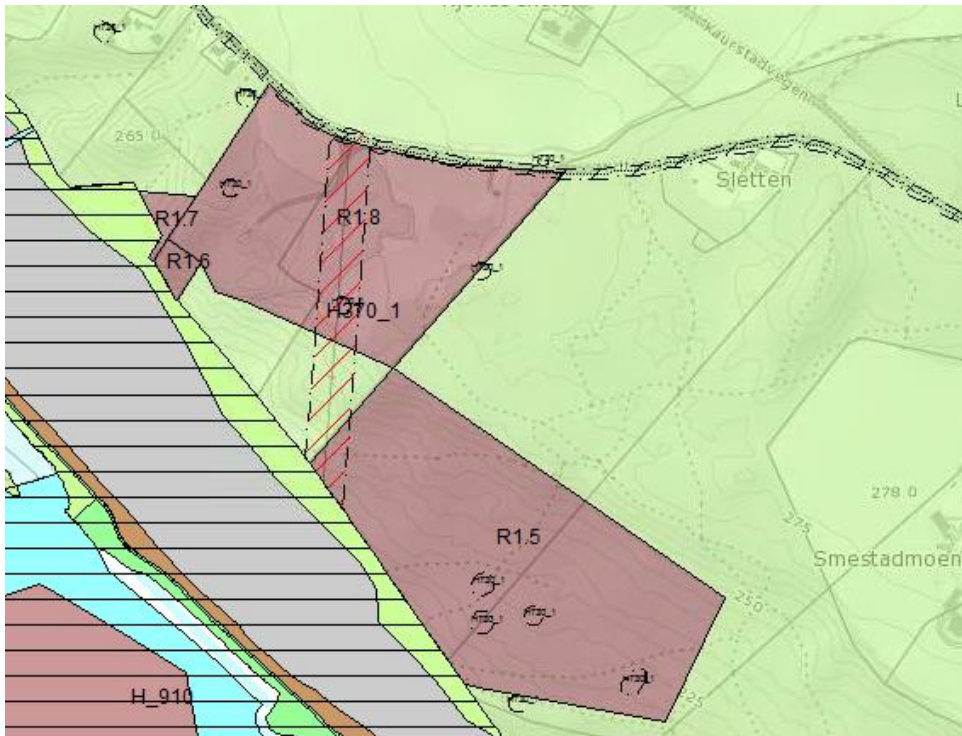

III: båndleggingszone for fremtidig regulering

Kjønnås:

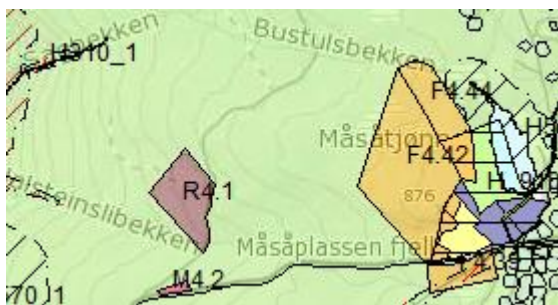
Innspillene på Kjønnås (R1.5, R1.6, R1.7 og R1.8) gjelder både utvidelse av eksisterende massetak, nytt massetak og avslutning av eksisterende massetak. Flere av innspillene strekker seg ned til dagens E6, og er omfattet av reguleringsplan for E6 Gunstadmoen – Frya. Nye areal er avgrenset mot reguleringsplan for E6.R1.5 dekker et svært viktig nærturområde med sammenhengende turstinett, Ringebu sentrum - Ulberg. R1.6 gjelder utvidelse av eksisterende massetak. Innspillet må reduseres på grunn av ny E6, men har ellers ingen vesentlige negative konsekvenser. R1.7 dekker eksisterende massetak, og skal istandsettes da produksjonen er avsluttet. R1.8 dekker delvis eksisterende massetak, og kan videreføres i plan. Utvidingen mot øst bør likevel reduseres noe, da utvidelsen er i konflikt med friluftsliv og kulturminner.

III: Areal tatt inn i planforslaget.

I Halvfaret (Pullvegen) er det innspill på uttak av skifer og murstein (R4.1). Det vil være hensiktsmessig å avgrense uttaksområdene nærmere gjennom en reguleringsplan. Området vil ligge nært inntil innspillene om fritidsbebyggelse, F4.42. Isolert sett er råstoffutvinning positiv med tanke på de ressursene som ligger der, men vil medføre støy i nærområdet. Dog ligger eksisterende bebyggelse langt unna, og vil ikke påvirkes nevneverdig av aktiviteten.

III: R4.1 Halvfaret

Sted	Dekar innspill	Dekar videreført	Kommentar
R1.1 Kleiv-berga	131	0	Vanskelig adkomst, vil føre til økt trafikk i en bilveg som ikke er beregnet for det, ikke naturlig utvidelse av eksisterende fjelltak.
R1.2 Kleiv-berga	91	87	Redusert i øst for å skjerme pilegrimsleden. Bør ha adkomst fra eksisterende avkjøring ved dagens fjelltak for å redusere antall avkjøringer fra E6.
R1.3 Kleiv-berga	85	76	Redusert i øst for å skjerme pilegrimsleden. Naturlig med adkomst fra dagens fjelltak.
R1.4 Kleiv-berga	193	97	Stort område som dekker pilegrimsleden. Området øst for Trøståkervegen bør ikke føres videre med samme argument som for R1.1. Naturlig med adkomst fra dagens fjelltak.
R1.5 Kjønnås	200	71	Påvirkes av ny E6-trasé, og dekker i helhet viktige turstinnett som binder Kjønnås/Frya med Ringeby sentrum.
R1.6 Kjønnås	8	6	Redusert i sør pga. ny E6. Naturlig utvidelse av dagens fjelltak.
R1.7 Kjønnås	23	23	Istandsetting etter endt produksjon.
R1.8 Kjønnås	53	53	Utvidelse av dagens fjelltak. Regulering i området er igangsatt, men med uklar status.
R4.1 Pulla	55	55	Kan være konfliktfylt med nye fritidsbebyggelsesområder, men massetaket er i seg selv positivt.
Total	839	469	

Det settes krav til dokumentasjon av eventuelle effekter på naturmangfold, grunnvann og avrenning til vassdrag ved etablering av massetak/-deponi. Reguleringsplanene må utarbeides i tråd med forurensningsforskriften. Reguleringsplaner som ikke er i tråd med kravene i ny forurensningsforskrift, må revideres.

2.4.7.2 Masseuttak-Gudbrandsdalslågen og sideelver

Uttak av masse fra Lågen er et av temaene som utredes i forbindelse med Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sideelver. Avsetting av områder for framtidige masseuttak (vedlikeholdsuttak) i Lågen i arealdelen forutsetter konsekvensutredning, og en slik utredning vil være svært omfattende. I og med at dette skal utredes i forbindelse med forvaltningsplanen, er det mer hensiktsmessig å vente til denne er på plass. For uttak av masser i Gudbrandsdalslågen, vises derfor til egen regional plan for dette.

Det kan være aktuelt å gjennomføre strakstiltak/akutt-tiltak i Lågen. Dette gjøres i tilfelle med utgangspunkt i godkjente tiltaksplaner fra NVE og vedtak etter særlover.

2.4.8 Andre typer anlegg

2.4.8.1 Miljøstasjoner

Eksisterende og nye miljøstasjoner er vist med arealformål *andre typer anlegg* i plankartet. Følgende miljøstasjoner har ikke vært vist i gjeldende kommune(del)plan tidligere:

- M2.1, Bånsetra, eksisterende miljøstasjon.
- M3.1 Mykkelseter, utvidelse av eksisterende miljøstasjon.
- M4.1, Tann, eksisterende miljøstasjon.
- M4.2, Pulla, Måsåplassen, Øksendalen, ny miljøstasjon, samlokalisering av eksisterende miljøstasjoner i dette området.
- M4.3, Loesetra, eksisterende miljøstasjon.
- M6.1, Skjerdingsgen, ny miljøstasjon, samlokalisering av eksisterende miljøstasjoner Imsdalsvegen og fylkesgrensa.

Miljøstasjoner og kommunaltekniske anlegg kan etableres uten at det utløser plankrav jf planbestemmelsene § 2.9.

Det er kommet innspill om etablering av egen miljøstasjon ved Måsåplassen. Etter anbefaling fra Midt-Gudbrandsdal renovasjon er det i stedet vist felles anlegg, M4.2, ved avkjøring Pullvegen.

2.4.9 Kombinerte formål

Følgende kombinerte formål er innarbeidet i planforslaget:

2.4.9.1 Bolig/næring/forretning

Områdene som er avsatt til kombinert formål bolig/næring/forretning i Ringebu (BNF1.1 og 1.2) er i dag regulert til industriformål. Det er en målsetting at ny industrietablering primært skal skje på Frya, og ikke i sentrumsnære områder. Disse arealene skal benyttes til formål som er mer forenlig med et tettsted.

Det er innarbeidet en rekkefølgebestemmelse for BNF1.1 med krav om etablering av alternativ atkomst til Tollmoen, som erstatter planovergangen i Bjørgemogata før utbygging av BNF1.1

De nye arealformålene skal innarbeides ved revisjon av gjeldende reguleringsplaner.

2.5 SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

E6 og Dovrebanen preger Ringebus landskapsbilde, og utgjør de viktigste transportårene i kommunen. I tillegg har kommunen to viktige fjelloverganger i fylkesveg 27 og fylkesveg 385 østover. Totalt er det 1115 km med veger i kommunen, hvorav 177 km fylkesveger og europaveg.

E6 dominerer Ringebu sentrum og knytter kommunen til andre tettsteder i sør og i nord. Den går nært forbi Fåvang tettsted og deler – sammen med Dovrebanen – Ringebu sentrum i to. Europavegen bidrar til at flere reisende stopper i Ringebu og i Fåvang for rast og handel, eller rundtur i «landsbyen» Ringebu. Gjennomfarts-trafikken, særlig gjennom Ringebu, er utfordrende for beboerne i Ringebu sentrum, som må krysse veien eller gå langs den for å komme seg hjem, til butikk, skole, idrettsplass og andre servicebygg. Over 70 % av all trafikale ulykker i kommunen skjer på E6. E6 er også en fysisk barriere og hindrer helhetlig og sammenhengende sentrums- og stedsutvikling i Ringebu.

Det pågår for tiden omfattende planarbeid med en ny E6-trasé gjennom kommunen. Den nye traseen vil gå utenfor sentrumskjernen i Ringebu, slik dagens E6 gjør ved Fåvang, og vil bidra til at gjennomfarts-trafikken gjennom sentrum blir mye lavere. Når ny E6 er på plass kan togstasjonsområdet knyttes nærmere sammen med resten av sentrum. Mye av den fremtidige utviklingen i Ringebu vil være avhengig av den nye E6-vegen og tilknytningen fra den til sentrum.

Dovrebanen går gjennom Ringebu, og knytter kommunen til resten av Gudbrandsdal-regionen, hovedstaden Oslo og Trondheim-regionen. Toget har alltid vært en stor bidragsyter i byers utvikling gjennom historien. Således vil Dovrebanen være viktig for Ringebus utvikling i fremtiden, både med hensyn til persontransporten og varetransporten. Den største utfordringen med Dovrebanen er togsportet som deler Ringebu i to og som vanskeliggjør ferdsel mellom Lågen og bebyggelsen i øst og kryssingen fra E6 til Frya-sletta.

Ringebu har et godt utbygd nettverk av gang- og sykkelveger. Det er relativ lav trafikk generelt i Ringebu, og mange av bilvegene kan gås eller sykles på uten de store farene. Kommunen jobber likevel med å øke andelen gang- og sykkelveger og fortauer, og sikre eksisterende veger, fortauer og fotgjengeroverganger.

Det er tilrettelagt med parkeringsplasser i sentrumsområdene, på utsiktspunkter og rasteplasser, og på utfartsområder og hytteområder i fjellet. Det ligger småflyplass på Frya.

Den kommunale tekniske infrastrukturen følger stort sett vegnettet, med unntak for høyspentledningene som ligger over bakkenivå. Det er kommunal infrastruktur i boligområdene i begge tettstedene, på Frya industriområde, i Kvitfjell og på Venabygdsfjellet. I kommunens strategier for nye utbyggingsområder er det tatt utgangspunkt i de områdene hvor det er kommunal infrastruktur i dag, slik at eksisterende infrastruktur kan utnyttes best mulig.

2.5.1 Ønsket framtid

Fokus på miljøet og belastningen av motorisert transport har ført til økende nasjonale og regionale forventninger om god stedsutvikling som samordner arealbruken og transportbruken. Det bør bygges tettere for å redusere transportbehovet, utnytte arealene bedre og redusere beslaglegging av dyrket jord og naturområder.

Dessuten må det legges til rette og sikres lett tilgang til gode og sikre alternativer i form av gang- og sykkelveger, fortau, fotgjengeroverganger og stier i skog og på mark, slik at flere kan gå fra bil til gange eller sykkel. Plassering av nye boligområder skal vurderes i forhold til tilgjengelighet til gang- og sykkelveger. Eksisterer ikke disse, vil det være krav om opparbeidelse av dette før byggetillatelse kan gis.

Kommunens trafikksikkerhetsplan har som mål å redusere antall trafikale ulykker i kommunen med konkrete tiltak.

Kommunal teknisk infrastruktur bygges ut i takt med regulering av nye boligområder og større hyttefelter, og kommunen har som mål at flere skal knytte seg til det kommunale infrastrukturnettet.

Utbygging av ny infrastruktur må ses i forhold til behov og utvikling i området. Over 77 % av vegnettet i kommunen er privat- og skogsbilveger. Det er særlig i forbindelse med hytteutbygging at nye private veger blir opparbeidet, men det forekommer at nye hytter i LNF-områder også får bilveg frem til hyttene. Ved utbygging av nye veger må hensynet til miljø, natur, jordbruk og biologisk mangfold ivaretas på en best mulig måte. Det bør også opparbeides trafikksikre vegareal til myke trafikanter i tilknytning til nye veger.

2.5.2 Strategier

Kommunedelplan for E6 Elstad – Frya vedtatt i 2012 er videreført i arealdelen. Reguleringsarbeid for E6 er igangsatt. Reguleringsplan for E6 Frya –Gunstadmoen er vedtatt.

I arbeidet med ny E6 vil kommunen sikre gjennomgående gang- og sykkelveger gjennom hele Ringebu, fra Frya-sletta, gjennom Ringebu sentrum og Fåvang. Ved revidering av gamle reguleringsplaner, eller ved opparbeidelse av nye reguleringsplaner, vil kommunen innarbeide rekkefølgebestemmelser om opparbeidelsen av trafikksikre gang- og sykkelveger.

Ny E6 utenfor Ringebu sentrum vil medføre til en ny adkomst til Ringebu. Kommunen vil sikre en god adkomst til sentrum som ivaretar trafikksikkerheten, myke trafikanter og adkomst til de forskjellige områdene som Tollmoen, Åmillom, Vålejordet og Ringebu sentrum. Når ny E6 er på plass, vil gamle E6 bli omgjort til en miljøgate med lav fart, slik at ferdselen mellom stasjonsområdet og handelsområdet kan skje på en trygg måte.

Trafikksikkerhetsplanen med sine konkrete tiltak skal redusere antall ulykker og bidra til mer trafikksikker veg for alle trafikantgrupper, men særlig myke trafikanter.

Parkering i sentrumsområdene bør søkes løst med parkeringskjeller/-hus for å frigjøre overflateareal til andre formål.

Mange av E6-brukerne stopper i Fåvang (Tunet kro) og forskjellige steder i Ringebu for hvile eller overnatting. I Ringebu har dette vært et problem med store kjøretøy og bobiler som står i arealer som ikke er tilrettelagt for slike stopp. Kommunen ønsker å legge av et større areal nordvest for Vålejordet (P1.1) hvor tungtransporten, busser og bobiler kan stå parkert over en kortere periode (ikke overnatting). Ny gangbru over Våla-elv binder parkeringsplassen med sentrum. Parkeringsplassen vil samle turistene/E6-brukerne på et sted og frigjøre areal til annet formål der de brukes som parkering i dag. Sammen med plassen ved Tunet kro i Fåvang, vil disse to parkeringsplassene være et godt tilbud for E6-brukerne og gjøre det attraktivt å besøke tettstedene.

Kommunen foreslår også en parkeringsplass (utsikts- og infopunkt) i Øvre Langbakken (P5.1), som kan benyttes av turgående til Trabelifjellet. Arealet inngår i reguleringsplan for Øvre Langbakken.

Det er kommet innspill fra grunneiere på Skotten om en utfartsparkeringsplass sør for Kroktjønn (P4.1). Arealet er i dag brukt som parkeringsplass, og innspillet representerer en formalisering av dagens arealbruk. Det er positivt å samle bilene et sted, og en parkeringsplass vil redusere parkering langs veg eller unødvendig kjøring og parkering ved eiendommene.

Skjerdingsfjellet Utvikling ønsker å utvide eksisterende parkeringsplass ved Skjerdingsingen høvfjellshotell (P6). Utvidelsen vil ha svært få konsekvenser for miljø og samfunn.

Det er kommet et innspill om adkomstveg til åtte hytter på Pulla-seter (V1). I dag går det en strømkabeltrasé der. Forbedret eller ny veg vil føre til økt bruk av hyttene og økt transport. Området ligger i buffersonen til villreinens leveområde, men omfanget av økt bruk og transport anses som svært lite da det dreier seg om få hytter med lav standard.

Tur- og sykkelstier:

Det er gjennomført en omfattende kartlegging av stinettet i kommunen. Stinettet er vist i eget temakart. Ved regulering av nye områder, og revisjon av reguleringsplaner, skal det tas hensyn til det etablerte stinettet, og grønne korridorer skal sikre fortsatt ferdselsmulighet.

Gjennom nasjonal sykkelstrategi er Statens vegvesen (SVV) tillagt rollen som pådriver for å realisere de nasjonale sykkelrutene, i samarbeid med fylkeskommuner, kommuner og andre. Nasjonal sykkelrute 7, pilgrimsruten, går fra Halden til Nidaros, gjennom Gudbrandsdalen.

Destinasjon Venabygdsfjellet har under arbeid planer for sykkelstier på Vena-bygdsfjellet. Sykkelstiene er ikke lagt inn i plankartet.

Sykkelstier kan legges inn i plankartet med linjesymbol sykkelveg (sosi-kode 1131) eller turveg/turdrag (sosi-kode 1140). Virkninger for omgivelsene av å legge inn

sykkelstier i fjellet må da konsekvensutredes. Opparbeiding av sykkelstiene forutsetter grunneiers tillatelse. Dersom sykkelsti skal opparbeides mot grunneiers tillatelse må stinettet reguleres, og reguleringsplanen vil da gi ekspropriasjonsgrunnlag. Kommunen må deretter vurdere om det foreligger samfunnsinteresser som tilsier at det er grunnlag for ekspropriasjon.

Ved opparbeiding av sykkelstiene må det gjøres en vurdering av om tiltaket innebærer inngrep som gjør at dette er et søknadspliktig tiltak etter plan- og bygningsloven. Dette vil trolig være tilfelle på delstrekninger på grunn av terrengbehandling, kryssing av vassdrag etc.

2.6 GRØNNSTRUKTUR

Arealformålet grønnstruktur skal ivareta behovet for å avgrense hovedstrukturer av naturområder i og ved tettsteder, og grøntområder langs vassdrag.

I gjeldende kommunedelplaner for tettstedene er det avsatt friområde (grønnstruktur) langs vassdrag. Dette er for å ivareta hensynet til ferdsel og friluftsliv langs vassdraget. Dette er også videreført i reguleringsplaner.

2.6.1 Strategier

Areal som tidligere var avsatt i kommunedelplan til friområde langs vassdrag, er nå vist som LNF-område. Det er i tillegg vist hensynssone mot vassdrag, som skal ivareta hensynet til naturverdier og utøvelse av friluftsliv langs vassdragene.

Grønnstruktur i gjeldende reguleringsplaner videreføres.

Det er kommet innspill fra Ringebu skole om nytt friområde ved lysløypa i Kolstadroa. De ønsker å legge til rette for skolehage.

I plankartet er lysløypa vist med arealformål idrettsanlegg, og resten av området er vist som LNF-område. Aktivitetene som Ringebu skole ønsker å legge til rette for kan gjennomføres innenfor LNF-formålet.

2.7 LNF-OMRÅDER

Det meste av kommunens areal er avsatt til LNF-områder. Ringebu kommune har et betydelig utmarksareal i fjellområdene, og store deler av arealet i dalsida og dalbunnen er jord- og skogbruksareal.

Skog og utmarksområdene brukes til utøvelse av jakt, friluftsliv og rekreasjon. Det er godt utbygde stinett både i dalen og på fjellet. Vinterstid er det et omfattende skiløypenett på begge sider av dalføret.

Kommunen har en aktiv landbruksnæring. Jordbruksarealet er i drift og det er etterspørsel etter leieareal. Mange gårdbrukere satser stort og fremtidsrettet og det er bygd mange store nye driftsbygninger det siste 10-året.

I tillegg til landbruksbebyggelsen er det spredt boligbebyggelse i LNF-områdene i de fleste grendene. Kommunen har hatt en liberal praksis ved behandling av dispensasjon for spredt boligbygging, men det har vært svært få søknader de senere årene.

På fjellet er det et stort antall hytter i LNF-områdene. I tillegg ligger det en del ubebygde hyttetomter i fjellområdene, som i dag har status LNF.

Det er etablert forskjellig næringsvirksomhet i LNF-områdene, både i dalbunnen og i fjellområdene.

2.7.1 Ønsket framtid

Kommuneplanens arealdel skal legge til rette for et aktivt landbruk i kommunen. Dette innebærer at man skal verne om jordbruksarealene, og ikke bidra til økt omdisponering av dyrka og dyrkbar jord. Seterområdene, med jordbruksareal og det særegne kulturlandskapet, skal bevares. Det skal ikke legges til rette for hyttebygging inne i, eller i en nærmere avsatt sone rundt, seterområdene.

I henhold til Boligpolitisk plan (2014) skal det legges til rette for spredt boligbygging også utenfor de regulerte boligområdene, i alle grender. Det skal være en liberal praksis når det gjelder dispensasjonssøknader for spredt boligbygging, der forholdene ligger til rette for det.

Det skal legges til rette for fortsatt hyttebygging i fjellområdene, men dette skal skje i avsatte og regulerte områder jfr kap 2.3.2. Samtidig har det vært en målsetting i arbeidet med ny arealdel å innarbeide planbestemmelser til eksisterende fritidsbebyggelse i LNF. Det er et stort antall fritidsboliger i LNF-områdene, og alle tiltak på disse eiendommene behandles i dag som dispensasjonssaker. Planbestemmelser om utbygging på disse eiendommene vil forenkle kommunens saksbehandling av tiltak på disse eiendommene. Planprogrammet gir konkrete føringer for utnyttelsesgrad på eksisterende fritidseiendommer i LNF.

Planprogrammet slår fast at resterende ubebygde hyttetomter som er opprettet med hjemmel i eldre disposisjonsplaner i Vekkom seterkjøll – Romsåskjøllen skal innarbeides i ny arealdel som spredt fritidsbebyggelse i LNF. Dette gjelder totalt 39 hyttetomter. Etter innsigelser, er slike «tomter» som ligger i buffersonen, tatt ut av planforslaget.

2.7.2 LNF med spredt boligbygging

Eksisterende boligbebyggelse i LNF:

Det er utarbeidet retningslinjer til eksisterende boligbebyggelse i LNF-områder.

Ny boligbebyggelse i LNF:

7 innspill om spredt boligbygging i LNF er konsekvensutredet. Det er avsatt 2 områder i Sør-Fåvang (LB1 og LB2). I Fåvang er det avsatt 2 områder ved Kilgarden (LB3 og LB4) og 2 områder ved Nordrum – Kampen (LB5 og LB6). Nord i Ringebu er det avsatt et område ved Grådalshaugen (LB7).

Totalt avsatt areal er 208 daa. Det er ikke lagt inn bestemmelser til spredt boligbebyggelse i LNF, men det er innarbeidet retningslinjer for praktisering av dispensasjon. Medregnet areal til nødvendig infrastruktur vil det avsatte arealet gir grunnlag for totalt ca 69 tomter.

	Areal	Tomter
LB1, Losnabakkan	27 daa	9 tomter
LB2, Pettersigridberget	50 daa	15 tomter
LB3, Kilgarden	23 daa	8 tomter
LB4, Løsnes	14 daa	4 tomter
LB5, Nordrum	10 daa	3 tomter
LB6, Øvre Kampen	31 daa	10 tomter
LB7, Grådalshaugen	53 daa	24 tomter

Det er ikke krav om detaljregulering før utbygging innenfor disse områdene. Utbyggingstakten innenfor disse områdene vil være betydelig lavere enn i de regulerte boligområdene i tilknytning til tettstedene. Detaljregulering og utbygging av infrastruktur for hele området under ett vil innebære store investeringer, mens det er påregnelig at det vil ta mange år å få utbygd områdene. Det er derfor naturlig at disse områdene bygges ut etappevis, og over lengre tid.

Det er utarbeidet detaljerte planbestemmelser for spredt boligbygging i LNF, og tiltak kan behandles med hjemmel i arealdelen.

2.7.3 LNF med spredt fritidsbebyggelse

Eksisterende spredt fritidsbebyggelse i LNF:

Det er utarbeidet bestemmelser til eksisterende fritidsbebyggelse i LNF for å forenkle behandling av tiltak på disse eiendommene. Det er også gjennomført en konsekvensutredning mht spredt fritidsbebyggelse i LNF, der en del av eiendommene etter utredningen ikke vil få bestemmelser knyttet til seg.

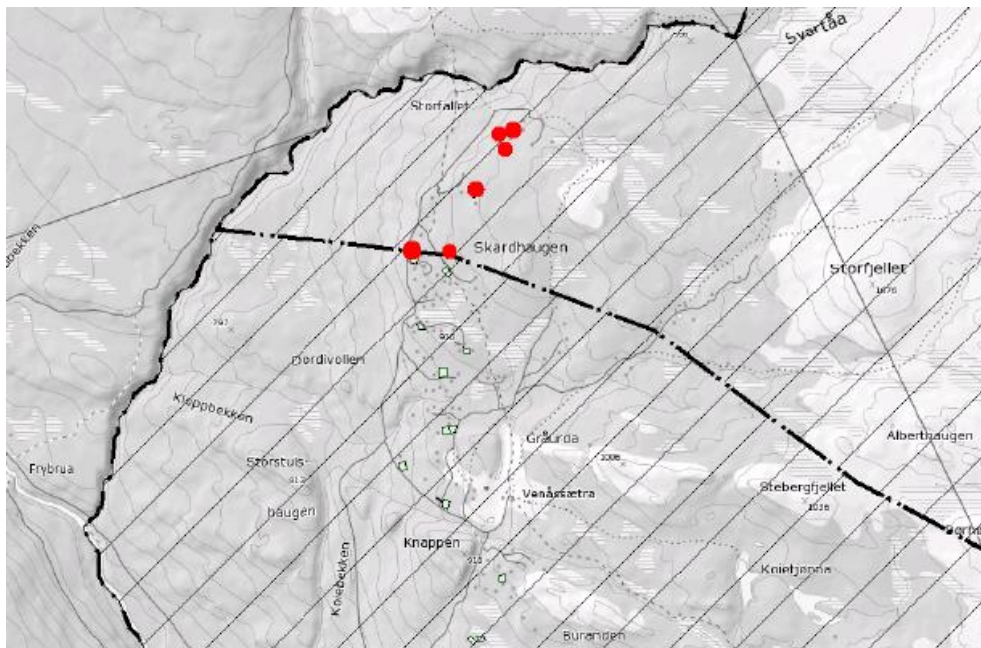
Tidligere retningslinjer for dispensasjon i LNF er til dels videreført. Tillatt bygningsareal på tomte er 150 m², inkludert 30 m² parkeringsareal. Det er ikke krav om at dette skal fordeles på flere bygninger slik som tidligere. Dersom det oppføres flere bygninger på tomte skal avstand mellom bygningene være maks 7,9 m.

Det gjelder egne bestemmelser for eksisterende bebyggelse innenfor hensynssone for villreinens leveområde, for buffersonen til leveområdet, for seterområder og innenfor hensynssone vassdrag, se kap 2.9.2.

Videreføring av kommunedelplaner:

I kommunedelplan for Venabygdsfjellet og kommunedelplan for Fåvang Østfjell, er det avsatt oransje sirkler (byggeområder) til spredt fritidsbebyggelse. Ubebygde tomter/areal i samsvar med disse sirklene er i ny arealdel videreført som spredt fritidsbebyggelse i LNF (LF).

I Venåsen – Skardhaugen er det videreført 6 tomter for spredt fritidsbebyggelse i LNF, innenfor hensynssone villreinens leveområde. Disse lå i LNF-1 i kommunedelplan for Venabygdsfjellet og kunne bygges i tråd med bestemmelser til kommunedelplanen. Tomtene er videreført i ny arealdel, men byggetiltak på eiendommene må behandles som dispensasjon jfr. planbestemmelsene § 5.4. Dette innebærer en innskjerping i forhold til gjeldende kommunedelplan.

III: Videreførte tomter i villreinens leveområde.

De fleste enkelttomtene, som er vist som oransje sirkler i kommunedelplan for Fåvang Østfjell, er bebygd, og er vist som spredt fritidsbebyggelse i LNF.

Seterområdene er avsatt som hensynssone, jfr kap 2.9.2.3. Her stilles det særskilte krav til byggeskikk, og utforming av ny bygningsmasse skal være i tråd med den tradisjonelle byggeskikken i seterområdene. Ved vurdering av søknader om oppføring av seterhus nr 2 skal det gjøres en landbruksfaglig vurdering av behov knyttet til driften av landbrukseiendommen. Dette innebærer en innskjerping i forhold til kommunedelplan for Fåvang østfjell, der det i dag er tillatt å føre opp annekspå setertun med hjemmel direkte i kommunedelplanens bestemmelser. Kommunedelplan for Fåvang østfjell har også en liberal dispensasjonspraksis når det gjelder omdisponering av eksisterende seterbygninger til turisme/utleieformål. Dette er ikke videreført i ny arealdel.

Ny spredt fritidsbebyggelse i LNF:

For nye områder for spredt fritidsbebyggelse gjelder samme bestemmelser som for eksisterende fritidseiendommer i LNF.

Tomtene som er videreført fra disposisjonsplanene (kun tomter i utviklingssonen), har i gjeldende kommunedelplaner planstatus som LNF og kan pr i dag ikke bygges. Dersom disse tomtene ved neste kommuneplanrevisjon (4 år) ikke er tatt i bruk, vil de bli vurdert tatt ut og tilbakeført til LNF.

2.7.4 LNF med spredt næringsbebyggelse

To områder er avsatt som LNF med spredt næringsbebyggelse. Det er etablerte virksomheter innenfor begge områdene.

Forrestadsetra på Venabygdsfjellet (LN1):

Forrestadsetra drives som serverings- og overnattingssted i dag. Eier ønsker å legge til rette for økt utleie, gjennom utvidelse av dagens bygningsmasse og gjennom nye utleieenheter.

Dagens bygningsmasse og areal som ligger inntil setertunet er vist som LNF-b med spredt næring. Det er gitt bestemmelser som åpner for nye bygg og tilbygg på eksisterende bygninger. Det skal tas særlig hensyn til eksisterende bygningsmiljø.

Brekkom skole (LN2):

Dagens næringsvirksomhet kan videreføres.

Gnr/bnr 16/8,40 og 55 (Kvasbø) i Venabygda (LN3):

Dagens næringsvirksomhet kan videreføres.

Gnr/bnr 61/3 og 58/3 (Skjeggestad) (LN4):

Arealet kan videreføres til bruk som campingplass.

2.8 BRUK OG VERN AV VASSDRAG

Gudbrandsdalslågen, sideelver, bekker med helårs vannføring og vann er vist med arealformål bruk og vern av vassdrag.

Det tillates ikke nye bygge- og anleggstiltak innenfor arealformålet. Unntatt fra dette er nødvendig opprensning og vedlikehold av elve-/bekkeløp for å forebygge flomskader.

Det er i tillegg avsatt hensynssone *Friluftsliv langs vann og vassdrag*, langs alle vann og vassdrag, jfr kap 2.9.2.1.

2.9 SÆRLIGE HENSYN – HENSYNSSONER

Hensynssoner skal vise hensyn og restriksjoner som er av betydning for arealbruken innenfor et område, uavhengig av arealformål. Det er knyttet bestemmelser og retningslinjer til de ulike hensynssonene.

2.9.1 Sikring, støy og faresoner

Det kan settes av hensynssoner som sikrings-, støy og faresoner jf pbl § 11-8 a), der nærmere fareårsak eller miljørisiko er angitt. Det kan gis juridisk bindende bestemmelser til disse hensynssonene.

2.9.1.1 Faresone – flomfare

Store deler av dalbunnen, langs Gudbrandsdalslågen, og areal langs sideelvene er flomutsatt. Hensynssone flom viser areal som er utsatt for 200-årsflom i henhold til NVEs flomsonekart.

Det er utarbeidet planbestemmelser, jf § 7.1.1, med forbud mot etablering av nye byggeområder, og tiltak innenfor eksisterende, langs vann og vassdrag lavere enn nivået for en 200-årsflom + sikkerhetsmargin på 0,5 meter, med mindre det utføres tiltak som sikrer bebyggelsen mot flom.

Det er videre stilt krav om at hensynet til flomfare skal innarbeides i reguleringsplaner og ved behandling av byggesaker.

Ved utarbeiding av planforslaget er kartlagte fareområder for flom vist med hensynssone flomfare. Det er kun for hovedvassdraget det pr i dag er gjennomført slik kartlegging.

Områder som omfattes av aktsomhetskart for jord- og flomskred er vist med hensynssone skredfare. Dette omfatter blant annet terreng inntil mange av sidevassdragene våre. Det er krav om utredning av skredfare før gjennomføring av byggetiltak eller detaljplanlegging i de områdene som omfattes av hensynssonen. Det er avsatt hensynssone i 100 meters bredde langs alle vassdrag der vannstrengen er definert med bredde over 3 meter (FKB-vann), for å ivareta natur- og friluftsverdier langs vassdrag.

2.9.1.2 Faresone – skredfare

Hensynssone for skredfare viser areal hvor det er fare for steinsprang, snøskred eller jord- og flomskred. Avgrensing er gjort med utgangspunkt i aktsomhetskart for steinsprang, for snøskred og for jord- og flomskred, utarbeidet av NVE. Aktsomhetskartene er oppdatert siden 1. gangs høring. Disse er lagt inn i sin helhet i plankartet, bortsett fra innenfor reguleringsplan for E6 Frya-Gunstadmoen, reguleringsplan for Skarvollene og arealer innenfor kommunedelplan for Kvitfjell.

I planbestemmelsene jf § 7.1.2 er det forbud mot etablering av nye byggeområder innenfor denne sonen uten at det foreligger en fagkyndig utredning og dokumentasjon av tilstrekkelig sikkerhet i henhold til krav i gjeldende teknisk forskrift. Der-

som det er behov for sikringstiltak mot skred, skal dette være etablert før byggingen kan igangsettes.

2.9.1.3 Faresone – høyspenningsanlegg

Høyspenningsanlegg og høyspentkabler er vist med hensynsone. Det er innarbeidet planbestemmelser med avstandskrav jf § 7.1.3.

2.9.1.4 Sikringsone – vannverk

Sikringssoner rundt dagens offentlige vannverk er vist som hensynsone. Disse er Brauta i Fåvang, Tollmoen i Ringebu og Venabygdsfjellet. I tillegg er det vist sikringssoner rundt vassverk i Venabygd, og i Sør-Fåvang.

I forbindelse med bygging av ny E6 forbi Ringebu sentrum, vil dagens vannverk i Tollmoen bli innløst. Parallelt med E6-planleggingen utredes derfor ny grunnvannsforsyning i Ringebu. Det er også lagt inn sikringsone rundt nytt vannverk på Risøya.

Det er utarbeidet bestemmelser til hensynssonen.

2.9.1.5 Sikringsone – Hafjell værradar

Meteorologisk institutt søkte høsten 2014 om oppføring av en ny værradar i Hafjell. Værobservasjoner gjort av en værradar kan påvirkes av vindturbiner. I henhold til internasjonale anbefalinger som Meteorologisk institutt følger må ingen vindturbin plasseres nærmere enn 5 km fra en værradar. I sonen fra 5 til 20 km må ingen del av en vindturbin nå inn i værradarens hovedlobe (hovedstråle). I praksis betyr dette at vindturbiner ikke kan plasseres i områder som har fri sikt til værradaren i en avstand fra 5 til 20 km fra denne. Et mindre areal i Fåvang østfjell, ved Rokfjellet, blir berørt. Dette arealet er vist som hensynsone.

Det er utarbeidet bestemmelser som forbyr etablering av vindturbiner på areal med fri sikt til værradaren.

2.9.1.6 Støysoner

Støysoner beregnet av Statens vegvesen er innarbeidet som hensynsone i plankartet. Dette gjelder for riks- og fylkesveier. I tillegg er støysoner rundt skytebanen ved Trøstaker vist i plankartet.

Det er innarbeidet bestemmelser med krav til behandling av tiltak innenfor støysonene jf § 7.1.7.

2.9.2 Særlige hensyn til landbruk, landskap, natur m.m.

Det kan settes av hensynsone for å ivareta landbruk, reindrift, friluftsliv, grønnsstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø jf pbl § 11-8 c). Det kan ikke gis juridisk bindende bestemmelser til disse hensynssonene.

Det er utarbeidet retningslinjer for områder vist med hensynssone. Det er i tillegg innarbeidet bestemmelser til de arealformål (eks fritidsbebyggelse eller LNF) som ligger innenfor hensynssonene.

2.9.2.1 Friluftsliv langs vann og vassdrag

Det er vist hensynssone langs alle vassdrag og rundt alle vann, 100 meter fra vassdraget. Hensynssonene skal ivareta naturverdier langs vassdrag, og ivareta friluftsinteressene knyttet til ferdsel og aktiviteter/fiske langs vassdraget.

Det er innarbeidet retningslinjer med forbud mot nye byggeområder, og nye byggetiltak innenfor hensynssonen. Det er også gitt retningslinjer om skjøtsel av vegetasjon langs vassdrag.

2.9.2.2 Kulturlandskap i bygdene

I kommunedelplan for del av Sør-Vekkom (1997) er området rundt Ringebu stavkirke vist som LNF-område med sterke hensyn til bevaring av kulturlandskap med kulturminner. Kommunedelplanen båndlegger det nærmeste området rundt stavkirka for regulering. Reguleringsplan for Ringebu stavkirke ble revidert i 2014.

For LNF-områdene rundt stavkirka er det i gjeldende kommunedelplan bestemmelser som gir strenge restriksjoner for nye tiltak, for å bevare kulturlandskapet i området.

I ny arealdel er planområdet for kommunedelplanen vist med hensynssone. Det er innarbeidet retningslinjer med krav om streng dispensasjonspraksis innenfor området for å ivareta kulturlandskapet.

2.9.2.3 Seterområder

Seterområdene er vist som hensynssoner. Hensynssonene er avgrenset til selve seterområdet, og tilgrensende areal inntil 150 meter fra avgrensing av seterkveene og dyrka jord.

Det har vært vurdert ulik avgrensing av hensynssone seterområder, opp til 500 meter. Det er imidlertid vanskelig å sette en generell avstandsgrense som fungerer for alle seterområder. Terreng, topografi og vegetasjon har betydning for hvor langt unna seterområdet man må gå for å unngå uheldig eksponering og konsekvenser for kulturlandskapet.

Det er innarbeidet retningslinjer med krav om bevaring av seterlandskapet og byggetradisjonen for seterbebyggelsen jf § 7.2.3. I tillegg er det utarbeidet bestemmelser til eksisterende og ny bebyggelse innenfor LNF, som er berørt av denne hensynssonen, jf § 5.3.1.

2.9.2.4 Sikringsone – kirker

I henhold til kirkeloven § 21 femte ledd, er det forbudt, uten tillatelse fra biskopen, å oppføre bebyggelse nærmere kirke enn 60 meter i spredtbygd område. Gjennom reguleringsplan kan det gis dispensasjon fra byggeforbudet i 60-meters sonen. I områder som er avsatt til LNF-områder, gjelder byggeforbudet i 60-meters sonen uavkortet, dersom ikke annet er fastsatt i planbestemmelsene.

Alle de tre kirkene i kommunen, Venabygd, Ringebu og Fåvang, inngår i gjeldende reguleringsplaner. Innenfor reguleringsplan for Ringebu stavkirke (2014) skal alle nye tiltak godkjennes av kulturminnemyndighetene/Riksantikvaren. I reguleringsplan for Fåvang kirke er det lagt inn 60 meter byggegrense mot kirkebygget.

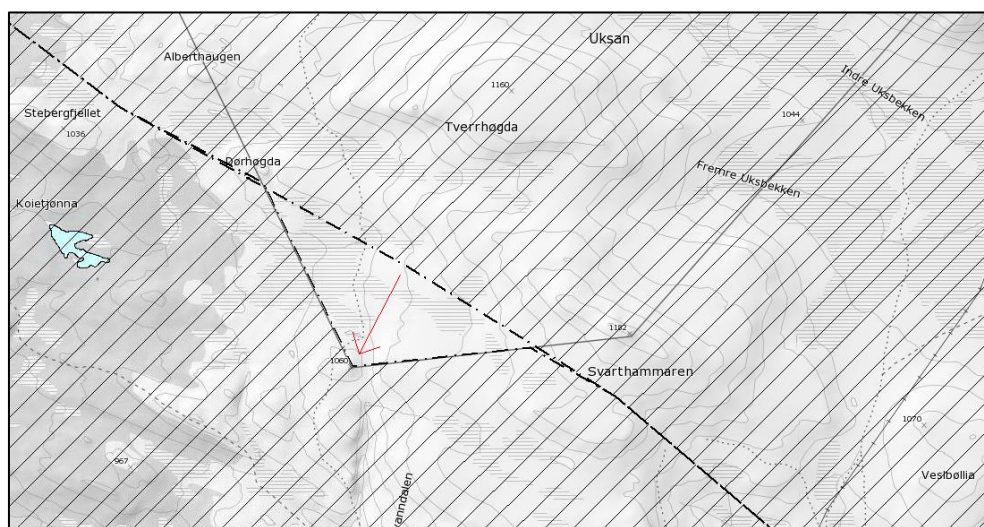
I reguleringsplan for Venabygd (1979) er kirken og kirkegården regulert til offentlig formål. Kirken er imidlertid ikke sikret mot tiltak innenfor 60 meters avstand fra kirkebygget (mot øst).

Det er vist hensynssone rundt Venabygd kirke. Sonen er avgrenset til 60 meter fra kirkebygget. Det er utarbeidet retningslinjer hvor det er henvist til kirkelovens bestemmelser om tiltak nærmere kirke enn 60 meter.

2.9.2.5 Villreinens leveområde

I Regional plan for Rondane SØInkletten er områder som er definert som villreinens leveområder avgrenset som sone 1. Det er anbefalt at kommunene innarbeider sone 1 som hensynssone ved revisjon av kommuneplanens arealdel.

Det er gjort en justering av grensa mellom villreinens leveområde og buffersonen slik dette var avsatt i den regionale planen. Nord for Flaksjøen er avgrensning av sone for villreinens leveområde utvidet og trukket ut slik at den faller sammen med avgrensningen av Rondane nasjonalpark.

Ill: Justering av sonegrense innenfor Rondane nasjonalpark.

Det er innarbeidet retningslinjer til hensynssonen som sier at Regional plan for Rondane Sølknkletten skal legges til grunn ved vurdering av nye tiltak.

Vinjevegen er vurdert på lik linje med friisvegen når det gjelder brøyting, og det er i planforslaget innarbeidet retningslinjer om at disse to veiene ikke skal være helårsvei.

Ferdsl i områder med spesielle vernehensyn:

Det er i planprosessen kommet innspill om kiting i villreinens leveområder. Dette gjelder først og fremst kiteaktivitet på Venabygdsfjellet, men det er også vist til kiting ut fra Øksendalen og langs Imsdalsvegen. For områder i kommuneplanens arealdel som er avsatt til landbruks, natur- og friluftsmål (pbl §11-7 nr. 5), kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser om «ferdsel i områder med spesielle vernehensyn og på sjøen» (pbl §11-11 nr. 6). Det er i planforslaget lagt inn følgende bestemmelse: *Kiting innenfor hensynssonen H560_1 (Villreinens leveområde - sone 1) er ikke tillatt.*

Regional plan for Rondane anbefaler at alt areal i villreinens leveområde avsettes til LNF-formål i overordna plan. Det er gjort følgende unntak fra dette ved utarbeiding av ny arealdel:

Skjerdingen:

Skjerdingen høyfjellshotell og tilhørende anlegg er vist som fritids- og turistvirksomhet (FT6.1), i tråd med dagens arealbruk. I tillegg er eksisterende hyttefelt vist som fritidsformål (F6.1). I gjeldende arealdel var hele dette området vist som LNF.

Skiløyper:

Skiløypenettet i hele østfjellet, også innenfor villreinens leveområde og buffersonen til denne, er vist som idrettsanlegg.

LNF-områder:

I LNF-områdene innenfor hensynssone villreinens leveområde tillates ikke utvidelse av eksisterende fritidseiendommer. Dette er i tråd med anbefalinger i den regionale planen. Det ligger 250 hytter i LNF innenfor villreinens leveområde. Eventuelle tiltak på disse eiendommene må behandles som dispensasjonssaker. Retningslinjer i Regionale plan for Rondane Sølknkletten skal legges til grunn ved behandling av søknader om tiltak.

I Venåsen, innenfor kommunedelplan for Venabygdsfjellet, ligger 6 tomter som er vist som spredt fritidsbebyggelse i kommunedelplanen innenfor villreinens leveområde. Disse er videreført i arealdelen som eksisterende tomter og kan bygges ut i tråd med planbestemmelsene § 5.3. Se nærmere beskrivelse i kap 2.7.3.

Annen aktivitet innenfor leveområdet:

Det er gjort en vurdering av om det bør legges begrensninger på enkelte typer aktivitet innenfor villreinens leveområde. Dette gjelder eks oppstilling av campingvogner og aktiviteter som kiting (på ski). Det er i planforslaget lagt inn bestemmelser om forbud mot kiting innenfor villreinens leveområde.

2.9.2.6 Buffersone (til villreinens leveområde)

Regional plan for Rondane Sølknletten definerer en buffersone, sone 2, mellom villreinens leveområde og utviklingssonen. Det er anbefalt at kommunen innarbeider sone 2 som hensynssone ved revisjon av arealdelen.

Det er gjort to mindre justeringer av hensynssonegrensen i forhold til avgrensing av buffersonen i den regionale planen, i Trabelia og ved Måsåplassen. Bakgrunnen for justeringene er at kommunen ønsker å tilpasse den juridiske hensynssonegrensen til terrengforhold og til eksisterende bebyggelse i området.

Planbestemmelser:

Det er utarbeidet retningslinjer for hensynssone buffersonen jf § 7.2.6. I tillegg er det utarbeidet bestemmelser til eksisterende fritidsbebyggelse i LNF innenfor hensynssonen i tråd med retningslinjer i Regional plan for Rondane, jf § 5.3.

Det har vært svært viktig for kommunen å kunne gi bestemmelser til eksisterende fritidsbebyggelse innenfor buffersonen. Av totalt 3718 hytter i kommunen ligger 2821 innenfor planområdet til den regionale planen. Av disse ligger 1821 hytter utenfor regulerte områder (i LNF-område), og fordeler seg slik:

Soner i Regional plan for Rondane Sølknletten	Antall hytter i LNF
Villreinens leveområde	250
Buffersone	995
Utviklingssone	494
Ned mot bygda	82

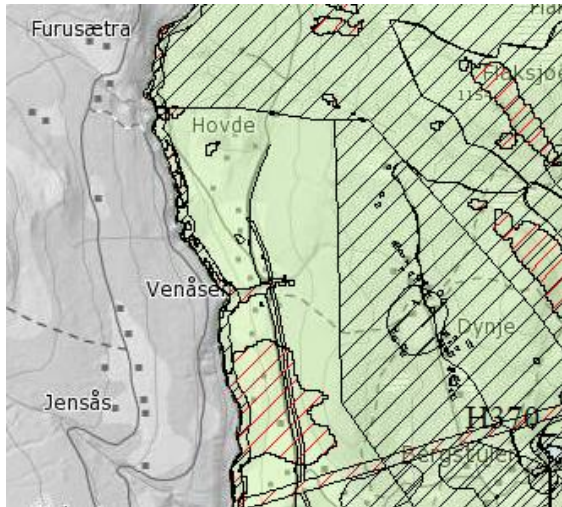
Alle tiltak på hyttene innenfor leveområdet og buffersonen forutsetter i dag en omfattende dispensasjonsbehandling, med høring til regionale etater. Med innarbeiding av bestemmelser om tiltak på hytter i LNF, innenfor hensynssone buffersone, vil det bli en betydelig forenkling av saksbehandlingen og reduksjon av saksbehandlingstiden.

2.9.2.7 Utviklingssone

Regional plan for Rondane Sølknletten definerer en utviklingssone, sone 3, mellom buffersonen og ned mot bygda. Det er anbefalt at kommunen innarbeider sone 3 som hensynssone ved revisjon av arealdelen. Dette er gjort og retningslinjer i Regional plan for Rondane-Sølknletten legges til grunn ved vurdering av nye tiltak.

2.9.2.8 Endringer i sonegrenser fra regional plan for Rondane-Sølknletten

Ved Hovde i Venåsen ble det oppdaget en feil i plankartet etter at miljøverndepartementet (MD) hadde hatt planen oppe til godkjenning. For Ringebu kommune skulle det ikke være endringer i plankartet her i forhold til opprinnelig vedtak i Fylkestinget. Dette ble også avklart med MD i møte 18. juni 2013, og senere bekräftet pr. mail.

Plankartet ved Hovde til 3. gangs høring

2.9.2.9 Kulturlandskap og kulturmiljø (H570_2)

Følgende hensynssoner med særlig hensyn til kulturlandskap og kulturmiljø er vist i plankartet:

- Del av Sør-Vekkom, H570_2
- Butangen i Imsdalen, H570_2

For disse områdene skal det legges opp til en streng dispensasjonspraksis for å ivareta hensynet til kulturlandskap, kulturmiljø og bygningsmiljø.

2.9.2.10 Pilgrimsleden

Pilgrimsleden er vist som hensynssone i plankartet med en bredde på 10 meter langs traseen. Det er innarbeidet retningslinjer med krav om at hensynet til kulturminnet skal ivaretas, og at tiltak som berører hensynsonen skal forelegges kulturminnemyndigheten for godkjenning.

2.9.3 Sone for båndlegging etter annet lovverk

Areal som er båndlagt med hjemmel i annen lov skal avsettes som hensynssone jfr. pbl § 11-8 d). Dette omfatter områder som er vernet gjennom naturmangfoldloven som landskapsvernområder, reservater og nasjonalparker. Områder med automatisk freda kulturminner er vernet etter kulturminneloven.

2.9.3.1 Automatisk freda kulturminner

Alle automatisk freda kulturminner er vist i plankartet med hensynssone. Arealet er båndlagt etter kulturminneloven.

2.9.3.2 Båndlegging etter lov om naturvern og naturmangfoldloven

Alle verneområder er vist med hensynssone. Oversikt over verneområdene er tatt inn i planbestemmelsene jf § 7.3.2.

2.9.3.3 Båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven (H710_)

Areal innenfor hensynssone H710_) er båndlagt i påvente av endelig vedtak av kommunedelplan for ny E6 Fåvang kirke – Elstad.

2.9.4 Sone med krav om felles planlegging

Områder hvor kommunen vil stille krav om at det utarbeides felles reguleringsplan er avsatt som hensynssone jf pbl § 11-8 e).

Det er stilt krav om felles regulering av nye byggeområder for fritidsboliger på Skotten. Bakgrunnen for dette kravet er at det er lite utbygging i dette området fra før, og at det da er viktig at området planlegges under ett og ikke stykkevis og oppdelt. Dette skal sikre hensiktsmessig utbygging av nytt veinett og infrastruktur.

Krav om felles regulering av to skiferbrudd på Lindviksknappen er videreført fra gjeldende kommunedelplan for Bånsetra – Veslesetra.

2.9.5 Sone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde

Reguleringsplaner som skal videreføres gjennom arealdelen er avsatt som hensynssone jf pbl § 11-8 f). Se også kap 2.11.2.

2.10 VIDEREFØRING AV KOMMUNDELPLAN

2.10.1 Videreføring av kommunedelplan for venabygdsfjellet

Arealformål i kommunedelplan for Venabygdsfjellet er videreført i nye arealdel, med de unntak som er beskrevet i planbeskrivelsen til første gangs høring. I tillegg er noen arealformål endret jfr ny kartforskrift og ny produktspesifikasjon, og de er da erstattet med tilsvarende hovedformål etter ny forskrift. Som eksempel er turistområder (næring) i kommunedelplanen nå erstattet med fritids- og turistformål. Utbygging innenfor de enkelte områdene, antall nye utleieenheter, er videreført i ny arealdel.

Planbestemmelser for kommunedelplan for Venabygdsfjellet er i all hovedsak videreført, med følgende unntak:

- Pkt 1.3 i kommunedelplanen, krav om utarbeiding av ny reguleringsplan for sentrumsområdet.
- Pkt 1.3 i kommunedelplanen, føringer for revidering av reguleringsplan for Lundeseter-Spidsbergseter – delvis videreført:
  - Område M4 i reguleringsplan for Lundeseter Spidsbergseter kan ikke nyttes til overnattingsvirksomhet. Eksisterende bruk av Lundesetra kan videreføres.
  - For fritidseiendommer er tillatt bruksareal pr hytte 120 m² BRA. Parkeringsareal er ikke inkludert. Hytter skal ha takvinkel 20-30 grader og tak og fasader skal ha mørke og matte farger. Gesimshøyde over grunnmur må ikke overstige 290 cm på torvtaksløs-

- ninger og 270 cm ved andre typer takløsninger. Grunnmurshøyde må ikke overstige 100 cm over opprinnelig terreng.
- Godkjent bebyggelsesplan for delområde I (vedtatt 29.10.2998 sak 0042/98) gjelder inntil den blir avløst av ny reguleringsplan. Før utbygging av andre områder innenfor reguleringsplanområdet kan skje, må det utarbeides og godkjennes ny reguleringsplan.

2.11 SAMLA VURDERING

2.11.1 Arealregnskap

Etter ferdigstilling av plankartet er det kjørt en maskinell beregning av hvor mye areal som er avsatt til de ulike arealformålene i plankartet (vedlegg 5a). Disse tallene vil avvike noe fra de tallene som er oppgitt i konsekvensutredningen og i vurderingene i planbeskrivelsen. Dette skyldes at endelig avgrensning av arealformålsflatene er justert mot eiendomsgrenser, mot allerede regulerte områder, mot areal avsatt i gamle kommunedelplaner, tilgrensende formål m.m. når de er lagt inn i plankartet.

Kommunen vil presisere at det arealregnskapet som er lagt ved er tatt ut som en rapport fra det digitale kartet, der arealformål i plankartet er kjørt mot AR5 (markslag). I denne rapporten er det en rekke feilkilder:

Manglende oppdatering av AR5:

Det er kommunen selv (Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor) som melder inn endringer i AR5 til NIBIO, som er ansvarlig for kartlegging av markslag. I kommunen er endringer knyttet til jordbruksareal i drift prioritert. Kommunen kartlegger ikke, og melder ikke inn, endringer i AR5 som følge av utbygging. Det vil si at areal som er regulert til andre formål, og tatt i bruk til andre formål, vil ha den opprinnelige status i AR5 en periode etter at det faktisk er omdisponert.

Med jevne mellomrom vil NIBIO selv oppdatere markslagskartene i forbindelse med fotografering. Det er 6 år siden en slik masse-oppdatering ble gjennomført i Ringebu. Gjeldende AR5 for områder som i ettertid er utbygd er dermed fortsatt lik arealbruken i 2010.

Nye areal er tatt i bruk på Frya også etter sommeren 2015 (siste fotografering). Det samme forholdet gjelder også for areal i Ringebu sentrum, blant annet Vålejordet.

Byggeområder som ikke fører til omdisponering av jordbruksareal:

Det er avsatt svært store areal til idrettsanlegg i Ringebu kommune. Dette omfatter skiløypenett, langrennsarena og alpinanlegg på Venabygdsfjellet. Mye av dette arealet ligger på dyrka jord i seterområdene.

Dette jordbruksarealet vil være i drift om sommeren også etter at det er omdisponert gjennom kommuneplanen eller reguleringsplaner.

Ny E6 forbi Ringebu:

Kommunedelplan for ny E6 medfører omdisponering av et betydelig jordbruksareal.

Planreserve:

I kap 2.4.2.3 er det gjort en beregning av planreserve for areal avsatt til fritidsbebyggelse. Her er planreserven (areal daa) justert ned for arealinnspill som er forfettingsområder, hvor det er uregulerte hytteområder innenfor arealinnspillene i dag. Arealet for enkeltområder er også justert for arealinnspill hvor det er mye ubebyggbart areal (myr m.m.). For alle arealinnspillene totalt sett er den beregnede planreserven justert ned med 900 daa. Det totale avsatte arealet til fritidsbebyggelse i arealoversikten (vedlegg 5a) er dermed høyere enn den beregnede planreserven i kap 2.4.2.3.

Omdisponering av jordbruksareal:

Det er utarbeidet en arealoversikt (vedlegg 5b) som viser dagens arealtilstand på areal som nå er avsatt til nye arealformål. Oversikten viser markslag og bonitet på areal som omdisponeres.

Oversikten gir ikke et reelt bilde av hvor store areal som omdisponeres. Mange av de områdene som nå er vist som *nye byggeområder* er allerede bebygde. Arealformålet er da en stadfesting av dagens arealbruk.

En del av de områdene som er vist som *nye byggeområder*, er regulert eller avsatt til en annen type byggeformål i eksisterende regulerings- eller kommunedelplaner. De er avsatt som *nye byggeområder*, fordi arealformålet er et annet enn det som er status i gjeldende regulerings- eller kommunedelplaner.

Ved prioritering av nye byggeområder er det lagt vekt på at man skal unngå omdisponering av dyrka og dyrkbar jord. Samtidig er det i tråd med nasjonale føringer å prioritere fortetting og utvidelse av eksisterende byggeområder foran nye områder. Dagens bebyggelse i dalbunnen er omkranset av dyrka jord, og da vil det bli konflikt mellom disse to målsettingene.

Ringebu kommune har siden 2012 hatt en egen tilskuddsordning til nydyrking. Det kan gis tilskudd til nydyrking med kr 2 000 pr. daa og maksimalt kr 40 000 pr. søker pr. år. Nydyrking må være godkjent av kommunen. Siden ordningen ble innført er det gitt tilskudd til dyrking av 1464 daa. Totalt er 467 daa ferdig dyrka denne perioden. Bakgrunnen for at en forholdsvis lav andel av de omsøkte arealene er dyrka opp er blant annet lang ventetid på kulturminneundersøkelser.

	Areal godkjent for nydyrking	Dyrking gjennomført og utbetalt tilskudd
2012	275 daa	85 daa
2013	319 daa	36 daa
2014	380 daa	18 daa
2015	163 daa	144 daa

2016	327 daa	184 daa
Totalt:	1464 daa	467 daa

Gjennom dyrkingstilskuddet legger kommunen til rette for at dyrka areal i kommunen kan opprettholdes og økes.

I tillegg er det tatt ut en del areal avsatt til boligbebyggelse i gjeldende kommunedelplaner. Se kap. 2.4.1.2. Noe av dette arealet er dyrka/dyrkbart areal.

2.12 FORHOLDET TIL GJELDENE PLANER

2.12.1 Videreføring og oppheving av kommunedelplaner

Følgende kommunedelplaner blir opphevet og erstattes av ny arealdel:

- Kommunedelplan for Vålebru (1988)
- Kommunedelplan for Fåvang (1991)
- Kommunedelplan for sand, grus og pukk (1992)
- Kommunedelplan for Bånseter Vesleseter (1995)
- Kommunedelplan for del av Sør-Vekkom (1996)
- Kommunedelplan for Fåvang østfjell (2004)
- Kommunedelplan for Venabygdsfjellet (2007)

Følgende kommunedelplaner omfattes ikke av kommuneplanrevisjonen:

- Kommunedelplan for Kvitfjell (2012)
- Kommunedelplan for E6 Ringebu sør – Frya (2012)

Ved behandling av hvert enkelt arealformål er det gjort en vurdering av hvordan de gjeldende kommunedelplanene skal videreføres i ny arealdel. Noen byggeområder er tatt ut på grunn av konfliktgrad. Dette gjelder områder avsatt til boligformål i begge tettstedene, som ikke har blitt tatt i bruk på grunn av beliggenhet eller jordvern.

Andre byggeområder er tilpasset ny plan- og bygningslov og er fremstilt annerledes i det nye plankartet enn i kommunedelplanen. Dette gjelder spredt fritidsbebyggelse i LNF, som i gjeldende kommunedelplaner var vist med oransje sirkel i LNF-områder. Disse eiendommene/tomtene er nå vist med arealformål LNF-b (LN).

Planbestemmelser og retningslinjer i gjeldende kommunedelplaner er vurdert, og disse har nå lik ordlyd for hele kommunen. Dette betyr at det for noen av kommunedelplanene vil være en innskjerping i mulighetene for gjennomføring av tiltak, blant annet på setereiendommene.

I kommunedelplan for Venabygdsfjellet var det stilt krav om utarbeiding av ny felles reguleringsplan for hele sentrumsområdet på Venabygdsfjellet. Dette kravet videreføres ikke i ny arealdel.

Endringer i forhold til gjeldende kommunedelplaner er beskrevet i de enkelte formålskapitlene. Konkret vurdering av status til enkelttomter i kommunedelplaner som oppheves er nærmere beskrevet i vedlegg 1 til planbeskrivelsen.

2.12.2 Videreføring av gjeldende reguleringsplaner

Planbestemmelsene § 8.1 gir en oversikt over gjeldende reguleringsplaner som skal videreføres. Hensynssone for videreføring av reguleringsplan er vist som skravur over reguleringsplanene.

Dersom det ikke er samsvar mellom arealformål i arealdelen og gjeldende reguleringsplaner gjelder kommuneplanens arealdel foran gjeldende reguleringsplaner. Reguleringsplanen må da revideres før gjennomføring av tiltak, og kommuneplanens arealdel gir da føringer for revidering av reguleringsplanen.

3 VEDLEGG

Vedleggsdelen er der alle tilleggsdokumentene samles, enten som del av planbeskrivelsen eller som egne dokumenter. «Vanlige» vedlegg er konsekvensutredningen, temakartene, andre utredninger/analyser/rapporter som er viktige (ROS-analysen).

Vedlegg 1	Illustrasjoner til oppheving og oppklaring av kommunedelplanene.
Vedlegg 2	Sentrumsgater med krav om forretning i første etasje i Vålebru
Vedlegg 3	Sentrumsgater med krav om forretning i første etasje i Fåvang
Vedlegg 4	Temakart stinett
Vedlegg 5a og b	Arealregnskap